

Z+

ČKAIT

**Modernizace
panelových
domů vyžaduje
odborníky**

**Má být
dozor
projektanta
povinný?**

**Otázky
k požární
bezpečnosti
staveb**

**ČKAIT
připomínkuje
stavební
zákon**

OBSAH

Obálka: Spolkový dům a knihovna IGI ve Vratislavicích získaly Cenu Karla Hubáčka v soutěži Stavba roku Libereckého kraje 2022. Jde o rekonstrukci fary s přístavbou nové budovy za 86 mil. Kč včetně DPH. Projektant: atakarchitekti s.r.o., Ing. arch. Ing. Jiří Jandourek Zhotovitel: Brex s.r.o. • Stavbyvedoucí: Aleš Pinc

AKTUÁLNĚ

- 2 Jak stavět „post-tornádový“ dům
- 4 Integrovaný záchranný systém a ČKAIT
- 5 Elektronické vzdělávání eduK
- 6 Není panelák jako panelák. Modernizace bytů vyžaduje odborníky
- 8 Jak na obnovu bytových jader panelových domů
- 9 Jak postupovat před stavebními úpravami v bytě panelového domu?

DISKUZE A NÁZORY

- 10 Má být dozor projektanta povinný?
- 11 Výsledky ankety mezi autorizovanými osobami
- 12 Dozor projektanta by měl být povinný i u profesí

PRÁVNÍ PŘEDPISY

- 14 První velká novela nového stavebního zákona
- 18 Co dle názoru ČKAIT v novele chybí
- 19 MMR vypořádává připomínky k novele nového stavebního zákona
- 20 Kdo bude zpracovávat požární bezpečnostní řešení staveb?
- 21 Citaze ze stanoviska Generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR
- 23 Revoluční změny v bezpečnosti práce s vyhrazenými technickými zařízeními
- 24 Prevence kriminality při plánování a realizaci staveb
- 26 Proč je důležitá stavební akustika

ČINNOST KOMORY

- 28 Specifika profesního pojištění – na co se vztahuje?
- 30 Zasedání představenstva z dubna 2022
- 32 Valné hromady oblastí zvolily členy Shromáždění delegátů ČKAIT 2022
- 33 Zprávy z valných hromad oblastí ČKAIT
- 39 Setkání s představiteli české vlády
- 40 Významná životní jubilea

Zi Zprávy a informace ČKAIT

Pro své členy vydává Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě • Vychází šestkrát ročně Pro členy ČKAIT zdarma • **Náklad:** 28 000 výtisků • **Datum vydání:** 24. června 2022 • **Redakční rada:** Ing. Radim Loukota, předseda redakční rady, člen Představenstva ČKAIT; Ing. Daniel Lemák, Ph.D., místopředseda redakční rady, oblast ČKAIT Olomouc; Marie Báčová, odborná poradkyně předsedy ČKAIT, kancelář ČKAIT Praha; Ing. Milan Havlišta, předseda oblasti ČKAIT Hradec Králové; Ing. Pavel Křeček, čestný předseda ČKAIT; Ing. Miroslav Loutocký, Regionální kancelář ČKAIT Brno; Ing. Dominika Mandíková, vedoucí Střediska vzdělávání a informací ČKAIT; Ing. Jindřich Pater, místopředseda ČKAIT, předseda Ediční rady ČKAIT a Rady pro podporu rozvoje profese ČKAIT, oblast ČKAIT Ostrava; Ing. Jaroslav Valkovič, oblast ČKAIT Zlín, člen Autorizační rady ČKAIT; Ing. Renata Zdařilová, Ph.D., oblast ČKAIT Ostrava, členka Představenstva ČKAIT; Ing. Svatopluk Zídek, předseda oblasti ČKAIT Karlovy Vary • **Šéfredaktorka:** Ing. Markéta Kohoutová **Redakce:** ČKAIT, Sokolská 1498/15, 120 00 Praha 2, tel.: 227 090 211 (Mgr. Eva Stropková), <http://zpravy.ckait.cz> • **Sazba:** Jindřich Sládek • **Jazyková korektura:** Kristýna Králová **Layout:** Studio GAT (www.gat.cz) • **Ilustrace:** Eliška Čermáková • **Z+i ČKAIT č. 4/2022:** termíny příspěvků: 15. 7. 2022, termín vydání: 8. 9. 2022, příspěvky pošlete na: Ing. Markéta Kohoutová, tel.: 773 222 338, zpravy@ckait.cz • **Tisk:** Typos, tiskařské závody, s.r.o., Podnikatelská 1160/14, 320 56 Plzeň • **Vydavatel:** Informační centrum ČKAIT, s.r.o., Sokolská 1498/15, 120 00 Praha 2, info@ic-ckait.cz, www.ic-ckait.cz • IČO: 25930028 • MK ČR E 15660, ISSN 1804-7025 (ČKAIT)

ÚVODNÍ SLOVO

V době, kdy píšu tento úvodník, byla odložena účinnost rozhodujících částí nového stavebního zákona o jeden rok. Odložení se netýká vzniku Specializovaného a odvolacího stavebního úřadu, který zahájí svou činnost již v polovině příštího roku. Jeho úkolem bude povolování velkých investičních záměrů, jako je kupříkladu dálnice nebo atomová elektrárna. Do konce letošního roku by se měla projednat novela zákona, která vypouští nejen institut Nejvyššího stavebního úřadu, ale výrazně redukuje i počet stávajících stavebních úřadů. Do probíhajícího mezirezortního připomínkového řízení se zapojila aktivně i naše Komora. Připomínky se zdůvodněním jsme odeslali a věříme, že státní orgány, a ve finále i poslanci, naše požadavky pochopí. Pro jejich úspěšné přijetí děláme maximum. Je zapotřebí konstatovat, že naše připomínky jsou stále stejné a ČKAIT je v tomto směru dobře čitelným partnerem, u něhož nedochází k názorovým kotrmelcům. Odložení zákona nejvíce kritizuje současná opozice a poukazuje na možný chaos, jenž bude odklad provázet. Myslím, že zavádění jakéhokoliv nového zákona provází určitý zkušební provoz. Nemělo by to ale překročit hranice, které by narušily plynulost udělování stavebních povolení. Uvidíme, jak se s novým stavebním zákonem popere státní správa a dotčené orgány. To bude pro další fungování výstavby rozhodující. Investorům, projektantům a stavebním firmám nezbývá než se novým podmínkám přizpůsobit.

Od minulého čísla Z+i uplynuly již dva měsíce, ale ekonomická situace v Evropě, a pochopitelně ani u nás, se nelepší. Podmínky na trzích se naopak stále zhoršují. V našem rezortu dosáhly ceny stavebních materiálů většinou svého stropu a zásadní zlepšení nás v blízké budoucnosti určitě nečeká. Ve stavebním sektoru je patrná nervozita, zejména v oblasti bytové výstavby, protože možnost získat hypotéku na vlastní bydlení je stále složitější. Podnikatelé se proto začínají více soustřeďovat na nájemní bydlení. Na jednu stranu je to logické a blížíme se tím zvyklostem ve státech na západě od našich hranic, na druhou stranu je to varování před možnou krizí v oblasti bytové výstavby.

Zároveň jsme svědky zpříšňování předpisů, a tím i zdražování výstavby. Ano, hovořím teď o nových předpisech pro garáže. Jistě je nutné na prvním místě zachovat bezpečnost a nelze navrhovat garáže tak, aby byly ohrožením pro lidi a pro nosné konstrukce. Pro projektanta je bezpečnost naprosto nejdůležitějším hlediskem. Přimlouval bych se nicméně, aby se zvažovaly i jiné, alternativní možnosti, které by nebyly tak finančně náročné. Zvykli jsme si na to, že auta s pohonem na LPG mají zakázaný vjezd do podzemních garáží. Elektroauta tam mohou, i když jsou v případě vznícení nebezpečnější. Myslím, že by bylo rozumné, aby tam, kde je to možné, parkovala elektroauta na venkovních stáních. Určitě je nutné respektovat bezpečnost v centru Prahy, například při výstavbě hotelu, kde neexistuje možnost parkovat vně budovy. V tomto případě považuji přísná pravidla za oprávněná. U výstavby na zelené louce ovšem mám jisté pochybnosti, i když jistě mnozí namítnou, že zabírat zeleň pro parkoviště není správným řešením. Oponoval bych ale tím, že určitě není nutné mít v těchto případech tak hustou zástavbu, která by neumožnila zřizovat zelené plochy mezi domy. Rozumný kompromis je zde na místě, protože budoucnost spalovacích motorů i ve spojení se syntetickými palivy není zcela odepsána.

Vážené kolegyně a kolegové, i přes problémy, které nás čekají, jsem stále optimistou. Přichází léto a s ním i možnost zaslouženého odpočinku. Přeji vám všem, abyste si léto užili se svými blízkými bez stresu a potíží. A nezapomeňte, že dovolená je pěkná nejen u moře, ale i u nás doma. Osobně se těším na to, že poznám další pěkná místa v naší vlasti, kde jsem ještě nebyl. Vždy, když vidím něco nového, uvědomím si, jaké mám štěstí, že jsem se narodil v naší krásné zemi.

Ing. Robert Špalek
předseda ČKAIT

Rodinný dům v Pánově u Hodonína zničený tornádem 24. června 2021. Foto: Zdeněk Kaňa

Jak stavět „post-tornádový“ dům

Autorizované osoby ČKAIT se aktivně zapojily do obnovy budov i celých oblastí postižených loňským tornádem na Hodonínsku a Břeclavsku. Novostavba post-tornádového domu byla poprvé prezentována na Stavebním veletrhu Brno, konaném od 21. do 23. dubna 2022 jako vhodná inspirace pro ostatní stavebníky i v současné komplikované situaci drahých energií a nedostatku stavebních materiálů.

Komora začala pomáhat jižní Moravě již od druhého dne po ničivém tornádu, které právě před rokem 24. června 2021 vážně poškodilo 1 200 domů. Na prvotní pomoc statických inženýrů navázala práce autorizovaných osob v oboru pozemních staveb, které občanům pomáhaly s obnovou jejich obydlí. Bez autorizovaných osob se obnova poškozených domů neobejde. Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě (ČKAIT) se stala odborným garantem představení nového post-tornádového domu. Při jeho výstavbě se uplatnily také zkušenosti společnosti Úsporné bydlení s.r.o. a Centra pasivního domu.

„I když dům v Hodoníně vznikl v mimořádně obtížné situaci, může se stát inspirací pro celou Českou republiku i v současné komplikované situaci drahých energií a nedostatku stavebních materiálů. Kombinuje pasivní dřevostavbu s chytrým rekuperačním systémem se zapojením tepelného čerpadla,“ konstatuje Ing. Robert Špalek, předseda ČKAIT.

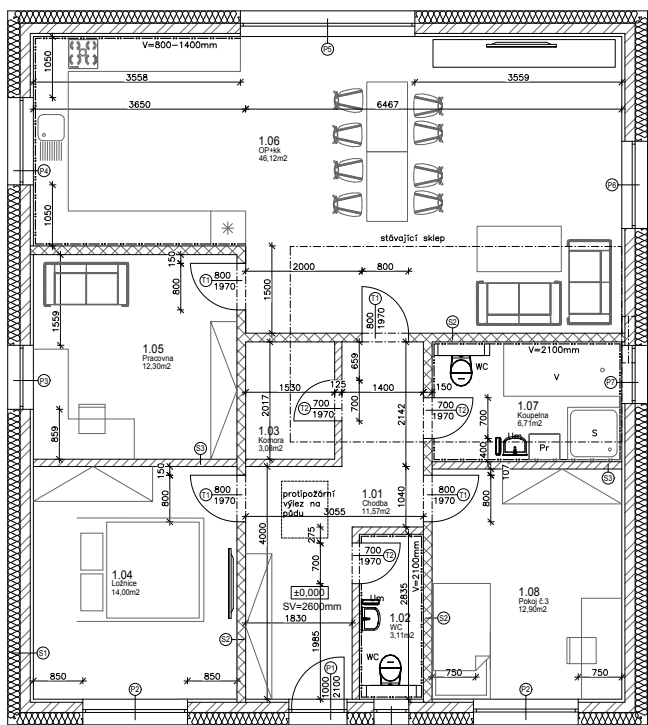
Komora na Stavebním veletrhu Brno prezentovala veřejnosti principy vzniku rodinného domu v Pánově, mimo jiné i majitelům domů v tornádem postižených oblastech, kteří s obnovou poškozených domů nebo výstavbou nových dosud nezačali. Součástí bylo i krátké vystoupení statického inženýra, který upozornil na význam lokálního posílení konstrukce při výstavbě nového rodinného domu.

Kuchyň po tornádu a o pět měsíců později

Nový dům na stejném místě o pět měsíců později. Foto: Zdeněk Kaňa

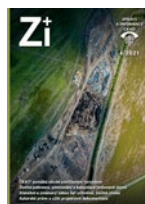
Lze stavět rychle a úsporně

Rodinný dům v přívětivé lokalitě Hodonín-Pánov nabízí vzor pro ostatní stavebníky hned v několika aspektech. Jednak dokládá přínos spolupráce stavebníka s autorizovanou osobou (projektantem, stavbyvedoucím apod.), jednak ukazuje, že rychlost zpracování projektové dokumentace a výstavby nemusí být na úkor kvality. Naopak se otevírá možnost kreativních řešení ve prospěch obyvatel rodinného domu, například pasivní standard a minimalizace provozních nákladů zejména na energie.

Tornádo původní dům zcela zničilo na konci června. Do nového domu se majitelé nastěhovali v listopadu, tedy jen o pět měsíců později. Pro garantovaný energeticky úsporný provoz byly potřeba jen dva měsíce projektových příprav, tři měsíce výstavby a náklady ve výši 4,6 mil. Kč. To jsou základní parametry novostavby rodinného domu o podlahové ploše 110 m² v Hodoníně-Pánově, který nahradil tzv. finský domek zpuštěný tornádem. Do příprav realizace se přitom promítly rostoucí ceny stavebního materiálu i práce. Novostavba je navíc staticky pevnější a měla by lépe odolat následkům případných dalších mimořádných událostí.

Pro dům v Pánově musely být vyhloubeny větší základy s novou železobetonovou deskou, na kterou byly osazeny prefabrikované stěnové panely. Souběžně s instalací veškerého technického zařízení budovy již probíhaly úpravy vnitřních dispozic a vybavení, včetně kuchyně. I vzhledem k jasné představě stavebníka o výsledku byly zapotřebí jen dílčí úpravy návrhu domu a realizace samotná proběhla v rekordním čase. Stalo se tak i díky vstřícnosti dobročinných organizací, dodavatelských a realizačních firem.

„Ke kvalitnímu výsledku a bezvadnému provozu vede pouze cesta spolupráce stavebníka s profesionály. Materiál a práce již nikdy nebude levnější a jedině zkušené praktici mohou dosáhnout kýžených optimalizací nákladů,“ je přesvědčený Zdeněk Kaňa, jednatel společnosti Úsporné bydlení s.r.o.

Ing. Markéta Kohoutová
Jiří Hlinka
tiskové oddělení ČKAIT

O pomoci autorizovaných osob v tornádem postižených obcích jsme psali v Z+i ČKAIT 4/2021

Před rokem 24. června 2021 zasáhlo ničivé tornádo 7 obcí. Šest osob usmrtilo a téměř 300 osob zranilo. Se změřenou intenzitou F4 se jedná o dosud nejsilnější evidované tornádo na českém území. O podobně ničivém tornádu se píše jen v Kosmově kronice české, podle níž se vyskytlo na území Prahy 30. července 1119. Foto: Patrik Biegun

ČKAIT a Integrovaný záchranný systém

Přinášíme ohlédnutí za vznikem spolupráce mezi ČKAIT a Integrovaným záchranným systémem po povodních před 25 lety. Na základě zkušeností s loňským tornádem Komora nyní připravuje aktualizaci rámcové smlouvy o vzájemné spolupráci.

Povodně na Moravě v roce 1997 kromě jiného ukázaly i značnou nekoordinovanost záchranných prací. Činnost hasičů, policie, armády, zdravotní péče a veřejné správy se často překrývala, nebo naopak zcela chyběla. Proto byl roku 2000 zákonem č. 239/2000 Sb. vytvořen Integrovaný záchranný systém (IZS). Zákon vymezuje jednotlivé složky IZS, stálé orgány pro koordinaci práce složek IZS a postavení státních orgánů a orgánů územních samosprávných celků při provádění záchranných a likvidačních prací. Zákon také stanovuje základní povinnosti ostatních subjektů při řešení krizových situací a zásady organizace záchranných a likvidačních prací v místě zásahu. Dále upravuje také povinnosti a práva při poskytování součinnosti ostatních subjektů. Podrobnosti o koordinaci zásahových složek a dokumentaci pro zajištění zásahu upravuje vyhláška č. 328/2001 Sb.

Zřízení IZS, zejména vytvoření stálých koordinačních orgánů, kterými jsou operační střediska hasičského záchranného sboru kraje a operační a informační středisko generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru, výrazně zlepšilo záchranné práce při povodních v Čechách v roce 2002. Kladně se uplatnily také povinnosti zajišťovatelů elektronických komunikací při krizové komunikaci. Přes toto výrazné zlepšení organizace záchranných a dalších navazujících prací vyplynulo z řešení havarijní situace při povodních v roce 2002 několik dalších problémů.

Jedním z nich byla otázka, kdy je možné postupovat podle výjimky ze zákona č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek. Jiným závažným problémem byl nedostatek odborníků při záchranných a likvidačních pracích velkého rozsahu nebo při speciálních situacích. Proto ministerstvo vnitra vydalo v roce 2003 směrnici (PO – 1590 / IZS – 2003), která tuto problematiku upravuje. Směrnice doporučuje zásady pro jednotné rozlišování a vymezení preventivních, záchranných, likvidačních a obnovovacích (asanačních) prací spojených s předcházením následkům mimořádných událostí, popřípadě jejich řešením a odstraněním. Při záchranných a neodkladných likvidačních pracích není nutné postupovat podle zákona o zadávání veřejných zakázek. To se týká i součinnosti odborníků mimo složky IZS.

Rámcová smlouva mezi IZS a ČKAIT již od roku 2004

Členové Komory při krizových situacích pomáhali již v minulosti. Pomoc však byla nahodilá a bez právního a finančního zajištění. Proto byla 25. 4. 2004 mezi ministerstvem vnitra – generálním ředitelstvím Hasičského záchranného sboru České republiky a ČKAIT uzavřena rámcová smlouva o spolupráci v oblasti Integrovaného záchranného systému. Smlouva stanovila

podmínky při poskytnutí osobní pomoci členů ČKAIT na záchranných a likvidačních pracích. Ve smlouvě byly uvedeny kontakty na zástupce obou organizací v krajích a bylo dohodnuto, že v každém kraji připraví Komora seznam autorizovaných osob, rozdělený podle oborů, který poskytne krajskému HZS. Důležitým ustanovením této dohody bylo řešení případných škod, vzniklých při činnosti autorizovaných osob konané podle této smlouvy. Přednostové oblastí měli v návaznosti na tuto generální smlouvu uzavřít s řediteli HZS krajů realizační dohody, které činnosti v krajích detailně upravovaly.

Krajské smlouvy byly v letech 2004 a 2005 podepsány a prakticky veškerá spolupráce mezi HSZ a ČKAIT při krizových situacích se od té doby odehrává na úrovni krajů. Výjimkou byla zima 2005–2006, kdy napadlo velké množství sněhu a začaly padat střechy. Generální ředitelství HZS vypracovalo doporučení pro odklizení sněhu z ohrožených střech a pozvalo mne jakožto předsedu ČKAIT, statutára i statika, abych se k jeho textu vyjádřil. Doporučení bylo zpracováno odborně, obsahovalo např. oblast, limitní sklon střechy, množství sněhu apod. Připojil jsem tedy pouze požadavek na zvětšení limitního sklonu střechy o 1° a zajištění osoby, která sních odklízí, proti pádu.

Ing. Václav Mach
čestný předseda ČKAIT

Zapojení autorizovaných osob ČKAIT při likvidaci živelních katastrof

- **1997** (srpen): povodně na Moravě, Slezsku a východních Čechách (50 obětí). Tato nejrozsáhlejší katastrofa konce 20. století ukázala nepřipravenost tehdejších institucí a vedla k rozsáhlému přepracování havarijních plánů.
- **1998** (23. července): povodně v Královéhradeckém kraji (6 obětí)
- **2002** (srpen): tisíciletá voda – největší změřené povodně na českých řekách – průtok Vltavy v Praze 5300 m³/s (17 obětí)
- **2004** (9. června): velmi silné tornádo o síle F3 (252 až 332 km/h) v Litovli
- **2005** (zima): střechy padající pod tíhou sněhu
- **2006** (březen a duben): povodně na více řekách (7 obětí)
- **2009** (červen a červenec): povodně v Moravskoslezském, Olomouckém, Zlínském a Jihočeském kraji (13 obětí)
- **2010** (květen): povodně v Moravskoslezském, Olomouckém (Troubky), Zlínském a Jihočeském kraji (1 obětí)
- **2010** (srpen): povodně hlavně v Libereckém kraji (5 obětí)
- **2013** (červen): povodněmi zasažena celá povodí Labe a Vltavy – průtok Vltavy v Praze 3210 m³/s (7 obětí)
- **2021** (24. června): tornádo na Břeclavsku a Hodonínsku o síle F4 – druhá největší úroveň síly tornáda.

Elektronické vzdělávání eduK

Středisko vzdělávání a informací ČKAIT již delší dobu připravovalo možnost elektronického vzdělávání pro autorizované osoby. Výstupem je elektronický vzdělávací portál – eduK.

Vzdělávací portál eduK – **eduk.ckait.cz** – je založen na LMS Moodle. Dodavatelem systému je certifikovaný partner Moodle Pty pro Českou republiku PragoData Consulting, s.r.o. LMS Moodle využívají vysoké školy, ale také velké organizace ke vzdělávání svých zaměstnanců. Komora zvolila systém jednodušší s možností rozšíření podle vyvíjejících se potřeb.

Zabezpečený přístup do eduKu

Přihlašování autorizovaných osob (členů ČKAIT) do systému je zajištěno prostřednictvím zabezpečené části webu ČKAIT. Důvodem je nejen jednotný přístup do aplikací Komory, ale také průběžná aktualizace údajů o uživateli. Jak přihlášení probíhá? Po kliknutí na tlačítko „Přihlásit“ jsou uživatelé přesměrováni na web ČKAIT, kde zadají své uživatelské jméno, tedy číslo autorizace (všech 7 znaků), heslo a potvrdí souhlas se žádostí o přihlášení. Tímto se automaticky dostanou do systému eduK. Správu hesel (přihlášení do zabezpečené části webu ČKAIT) administruje středisko IT.

Vzdělávání v eduKu

Při prvním přihlášení do systému se uživateli (studentovi) zobrazí nástěnka s nabídkou kurzů ke studiu a záznamů webinářů ke zhlédnutí. Při dalších přihlášeních se na této stránce zobrazuje také přehled studovaných kurzů (pokud uživatel začal nějaké studovat). Kurzy zakončené testem jsou zařazené do projektu ČŽV a jsou akreditované 1 bodem, zhlédnutí záznamu

webináře akreditováno není. Test není omezen počtem pokusů ani časem, ale počtem správných odpovědí (minimálně 80 %). Splní-li student test kurzu, je tento automaticky zařazen mezi absolvované kurzy v profilu uživatele. Dokud je kurz v systému aktivní, je možné se k němu zpětně vrátit i poté, co byl odstudován. Student může absolvovat test několikrát, započten mu je pouze jednou.

Aktuální informace o autorizované osobě, přehledy absolvovaných i studovaných kurzů a záznamů webinářů jsou uloženy v profilu uživatele. Na konci běhu ČŽV student jednoduše vytiskne přehled absolvovaných kurzů a přiloží jej k čestnému prohlášení o splnění požadavku běhu ČŽV.

Hledáme autory kurzů

Nedostatek odborných lektorů (autorů) pro tvorbu kurzů a dalšího vzdělávání je obecným problémem posledních let. Proto jsme našli „zlatou střední cestu“ pro tvorbu kurzů, a to kombinaci záznamu webináře a testu složeného z otázek, které vytvoří přednášející. Pořadatel webináře (např. oblastní kancelář) s přednášejícím domluví souhlas se záznamem a současně ochotu vytvořit sady testových otázek. Poté propojí přednášejícího s SVI, které proces dokončí a zajistí uveřejnění kurzu.

Ing. Dominika Mandíková
Středisko vzdělávání a informací ČKAIT

Administrace portálu: eduk@ckait.cz – Ota Koutník, Tony Nguyen

Foto: Ing. Luděk Vejvara, Ph.D.

Není panelák jako panelák. Modernizace bytů vyžaduje odborníky

ČKAIT dlouhodobě upozorňuje, že účast kvalifikovaného projektanta i statika je nutnou podmínkou realizace stavebních zásahů do panelových domů. Varuje před riziky spojenými s přetěžováním nosných konstrukcí dostavbami, bouráním dodatečných otvorů u nenosných, ale i nosných stěn, zřizováním zelených střech bez statického posouzení únosnosti konstrukce či nekvalitním zateplováním bez autorizovaného projektanta.

Potřeba odborně zpracované dokumentace při stavebních úpravách panelových domů bývá mnohými stavebními úřady často podceňována. Je také na místě připomenout, že konstrukce domu jako stropy nebo stěny nepatří jen majiteli bytu, ale všem vlastníkům domu. Vlastníci panelových bytů by si proto měli uvědomit, že každý stavební zásah, ať se jedná o výměny bytových jader a další mnohdy divoké úpravy interiéru v bytové jednotce, anebo dodatečné zateplení pláště domu či úpravy balkonu a lodžii, by měl být prováděn s ohledem na konkrétní typ panelového domu. Jednoduše řešeno: Není panelák jako panelák. Na místě je proto včasná konzultace s projektanty, ideálně statiky.

Desítky variant panelových soustav

Panelové domy se v České republice již téměř 30 let nestaví. Bylo jich ale postaveno více než 80 tisíc, převážně čtyř až osmipodlažních. Od 60. let minulého století se používalo 12 základních stavebních soustav panelových domů (známá jsou označení G 57, T 06 B, VVÚ ETA, P 1.11 atd.), na ně navazovaly materiálové a krajové varianty. Každá taková varianta vždy představuje vlastní ucelený soubor prefabrikovaných stěnových, stropních a dalších dílců používaných v minulosti v daném kraji a v určitém časovém

období pro návrh a výstavbu panelových domů. Jednotlivé soustavy se odlišují prostorovým uspořádáním svých konstrukcí a stavebním, technickým a materiálovým provedením.

„Před každým stavebním zásahem je důležité začlenění konkrétního panelového domu do dané soustavy a určení technických parametrů použitých panelů. To je úkol stavebních inženýrů, techniků a architektů při navrhování úprav panelových domů. Bez této analýzy mohou vést jakékoliv dispoziční úpravy k narušení nebo snížení spolehlivosti stavebních a nosných konstrukcí objektu,“ upozorňuje Ing. Luděk Vejvara, Ph.D., předseda výboru ČKAIT pro oblast Plzeň, jenž je zároveň praktikujícím autorizovaným inženýrem pro obory pozemní stavby i statika a dynamika staveb. Ve své profesní praxi se zaměřuje také na panelové domy a přednáší danou problematiku na Západočeské univerzitě v Plzni.

Komora se přitom setkává s řadou případů, kdy byly stavební úpravy provedeny „paušálně“, bez přihlídnutí ke specifikům dané panelové soustavy. Důsledkem jsou přetížené nebo narušené konstrukce, trhliny ve spárách, do nichž zatéká, nekvalitně provedené izolace, tepelné mosty doprovázené plísněmi, opadané nebo jinak znehodnocené zateplovací fasádní systémy... S velkými problémy se setkávají i snahy o vybudování tzv. zelených střech na stávajících panelových domech.

„Nová zelená střecha totiž znamená velké dodatečné statické zatížení, s nímž původní návrh konstrukce panelového domu nepočítal. U většiny panelových soustav proto není možné umístit ani relativně lehké, extenzivní vegetační souvrství. Vždy je třeba začít statickým posudkem možného zatížení,“ dodává Ing. Robert Špalek, předseda ČKAIT a praktikující statik.

Změny dispozic mohou mít vážný dopad na statiku celého paneláku

ČKAIT upozorňuje i na soubor problémů spojených s úpravami interiérů, které jsou často v médiích prezentovány jako ukázkové. Jsou na nich mnohdy vidět hrubé a potenciálně nebezpečné zásahy do nosných stěn, přetěžování stropů například nově vyzdívanými příčkami či přízdívkami o tloušťce 100 mm a větší, zasekávání rozvodů do stropů nebo do příčných nosných betonových stěn často jen 140–150 mm silných, výrazné přebetonování podlah nebo úpravy lodžii. Obezřetnost je na místě zejména v případě zásahů do nosných stěn. Nejproblematictější se v tomto případě ukazuje rozšíření nebo posun dveřního otvoru. Většinou nelze uložit ocelový překlad na stěny malé tloušťky a zajistit jeho dostatečnou tuhost. Pro nový nebo upravovaný otvor je také třeba vědět, kolik podlaží se nad upravovaným bytem nachází i jak jsou situovány stěny v bytě nad a pod danou jednotkou. Komora upozorňuje, že právě tyto faktory rozhodují o tom, že nebudou ohroženy sousední byty ani dům jako celek. Obecně platí, že čím širší otvory ve stěnách jsou, tím větší riziko skýtají, nemluvě o vyřezávání částí stěn za účelem zvětšování nebo prosvětlování prostor. Větší zásahy jsou nákladné na vlastní přípravu, posouzení i realizaci. Podobné úpravy vyžadují vysoce odborný přístup a zkušenosti, a ve většině případů se nedají realizovat tak, jak si zadavatel představuje. Jejich následky navíc často postihují celý objekt anebo jeho značnou část.

„Je třeba vědět, že dnes požadované úpravy často přesahují původní zadání pro návrh panelových objektů v době jejich vzniku. Nový navrhovaný stav je třeba posuzovat podle dnes platných norem a předpisů a s vyhlídkou na využívání i v dalším období životnosti stavby. Každé úpravy přináší také změny v zatížení působícím na konstrukce stavby. K tomu je třeba počítat se stářím konstrukcí panelového objektu a použitých materiálů. Leccos lze dnes technicky vyřešit, ale s omezením nebo za vyšších nákladů,“ doplňuje Ing. Luděk Vejvara, Ph.D.

Půl milionu bytů čeká na modernizaci

Zmíněná doporučení jsou důležitá i s ohledem na stav bytového fondu v panelových domech. Podle odhadů Svazu českých a moravských bytových družstev (SČMBD) prošlo první vlnou modernizace pouze 60 % z celkového počtu zhruba 1,2 mil. bytů v panelových domech s více než dvěma miliony obyvatel. Ostatních 500–550 tisíc bytových jednotek na obnovu a modernizaci teprve čeká.

„Očekáváme, že v nadcházejících deseti letech čeká modernizace 300 tisíc bytů, které jsou dosud v původním stavu. Neobejde se to však bez intervence státu, neboť na řadě míst nejde jen o technický stav domů, ale komplexní sociální problémy vybraných lokalit,“ říká Ing. Martin Hanák, ředitel metodického odboru SČMBD.

Rychlost provádění stavebních úprav panelových domů záleží i na dotačních titulech. V minulosti byly hojně využívány programy IROP, Zelená úsporám, Nový panel nebo Bytové domy bez bariér. Jak ale dokládá analýza Svazu českých a moravských bytových družstev, velmi efektivní a nápomocný IROP se transformoval do Nové zelené úsporám, která není pro správce a vlastníky bytových domů příliš motivující, a tudíž ani využívaná. SČMBD se proto snaží u Ministerstva životního prostředí i Státního fondu životního prostředí dosáhnout toho, aby se intenzita podpory zdvihla na minimálně 30 %.

„Jednoznačně tyto kroky podporujeme, nová výstavba není všespásná. A jsou to právě panelové domy, které – pokud pomineme vyloučené či jinak problematické lokality – reprezentují slušný standard bydlení. Navíc, čím kvalitnější bydlení již stávající domy, včetně těch panelových, nabídnou, tím nižší bude tlak na zahušťování výstavby. A tudíž i tlak na snižování komfortu bydlení ve starší zástavbě,“ uzavírá Ing. Robert Špalek.

Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě se i s ohledem na výše popsané dlouhodobě zasazuje o zachování technických informací o panelových soustavách, profesní vzdělávání svých členů v této oblasti a informování veřejnosti. V Knihovně ČKAIT jsou k dispozici dostupné typové podklady jednotlivých konstrukčních soustav panelových domů, a to i v elektronické podobě. Komora se snaží soustředit veškeré informace o všech základních stavebních soustavách panelové výstavby a jejich variantách a postupně je digitalizuje.

Převzato z tiskové zprávy vydané 16. března 2022

Ing. Markéta Kohoutová, Jiří Hlinka

Tiskové oddělení ČKAIT

Výzva k archivaci podkladů z výstavby panelových sídlišť

ČKAIT žádá autorizované osoby, které mají ve svém osobním archivu typové podklady jednotlivých panelových soustav, zda by ji mohly poskytnout za účelem archivace a digitalizace Středisku vzdělávání a informací ČKAIT.

Končíte-li s činností nebo víte-li o typových a jiných podkladech panelových soustav, prosíme, nabídněte tyto Knihovně ČKAIT (knihovna@ckait.cz). Jde nám hlavně o soustavy, které zatím v archivu ČKAIT nemáme. Děkujeme, že pomůžete svým následovníkům a kolegům dostat se k tolik potřebným informacím!

Typové podklady, které má ČKAIT již k dispozici:

- panelové soustavy – WVÚ-ETA, Larsen-Nielsen, OP 1.11,T 06 B, PS 69 JČ
- montované skelety Priemstav-Bratislava, Prefa Praha...

Technické pomůcky k panelovým domům na PROFESIS

- TP 1.30.6 – Stěnové panely bytových panelových domů východočeské materiállové konstrukční soustavy HK
- TP 1.30.7 – Panelové soustavy Olomouckého kraje

Více viz na: ckait.cz/knihovna-a-studovna

Jak na obnovu bytových jader panelových domů

Modernizace koupelen a kuchyní včetně časté změny dispozic a doplnění nových konstrukcí by vždy měly být provedeny odborně s hlubší znalostí problematiky. Autorizovaným osobám, které budou řešit úpravy bytů v panelových domech, poskytuje ČKAIT technickou podporu. Pomůcky jsou uveřejněny na profesis.ckait.cz. Panelové soustavy, které se podařilo získat, jsou archivovány, postupně digitalizovány a zpřístupněny v Knihovně ČKAIT.

Při rekonstrukcích bytových jader je vhodné statické posouzení stropního panelu. Foto: Ing. Luděk Vejvara, Ph.D.

O rizicích, pramenících ze zřizování nových otvorů ve stěnách, byly autorizované osoby informovány v knize *Otvory v panelových domech* vydané ČKAIT v roce 2014. Ta zahrnovala také informaci, že nedostatečně odborně vzdělaní pracovníci pokládali nosné stěny malorozponové soustavy T 06 B tloušťky 140 mm za nenosné a takto k nim při zřizování nových otvorů přistupovali. V knize nebylo detailněji popisováno zatížení stavebními úpravami podlah a novými příčkami, působící na stropní konstrukce. V tomto článku proto upozorňujeme na určité souvislosti stropních konstrukcí některých panelových soustav, včetně významu možného diafragmového působení při roznášení tohoto zatížení. Stropní panely byly navrženy na užité zatížení 3,0 kN/m² (zesílené), běžné panely pak na 1,5 kN/m². Zesílené panely byly užívány i pod bytovými jádry (tzv. instalační s otvory), vyrobenými zpravidla z lehkých umělohmotných materiálů. Při rekonstrukcích bytových jader bývá obvykle nezbytné statické posouzení stropního panelu.

Malorozponové soustavy do osového modulu stěn 4,8 m tzv. pětitudové technologie

G 40, G 57 – první příčně nosné soustavy s osovou vzdáleností modulů stěn 3,6 m, tloušťka stropních dílců někde pouze 100 mm u prostých nosníků, případně 120 mm u nosníků uvážených jako spojitých. Zpravidla nevyhovuje platné normě ČSN EN 1992-1-1:2019. Navrhování betonových konstrukcí,

konkrétně požadavkům na přípustný průhyb, tedy 1/250 rozpětí s uvážením charakteristických (přesněji kvazi-stálých) zatížení. Ty nejsou zvýšeny součiniteli zatížení y většími než 1. Diafragmové spolupůsobení sousedících stropních panelů není přípustné, protože jejich boční plochy nejsou opatřeny hmoždinkovou úpravou.

T 06 B – nejrozšířenější varianta malorozponové příčně nosné soustavy s modulovou osovou vzdáleností 3,6 m. Stropním dílcům tloušťky 120 mm (ale i 140 a 150 mm) byla zpravidla věnována významně větší péče při dimenzování, většinou vyhoví i současným požadavkům na průhyb stropních panelů. Boční plochy stropních panelů již byly opatřeny alespoň průběžnou profilovanou drážkou a v případě, že byla do styků mezi panely vložena záhlvková výztuž, mohlo být uvažováno s diafragmovým působením panelů (tedy jejich spolupůsobením v celku jako tuhé stropní tabule).

B 70 – využívala osových modulů příčných stěn 3,6 m, 4,8 m, 2,4 m, stropní dílce byly tloušťky 150 mm. Byly respektovány Směrnice VÚPS Praha z r. 1971, stropní panely tedy umožňují plnohodnotné spolupůsobení stropních dílců. Vyhovují také požadavkům na průhyby i podle platných EUROKÓDŮ.

P 1.11 – soustava příčně nosná s moduly 2,4 m, 3,0 m a 4,2 m. Soustava měla typový podklad objemového řešení – OP1.11 a typový podklad stavební soustavy – P1.11. Průhyby stropních panelů jednotné tloušťky 150 mm vyhovují i požadavkům platných Eurokódů. Jsou v obou směrech opatřeny hmoždinkovým systémem bočních styčných ploch, lze tedy uvažovat se spolupůsobením panelů (s diafragmovým působením stropní tabule jako celku).

Středně rozponové soustavy

T 08 B – příčně nosná soustava s osovým modulem nosných stěn 6 m. Stropní panely byly dutinové – velikost kruhových dutin činí 150 mm – a celkové výšky 190 mm. Pokud je známo jejich vyztužení a posouzení je v souladu s požadavky katalogu Ministerstva průmyslu a obchodu „Komplexní regenerace nosné konstrukce panelových domů stavební soustavy T 08 B“ z roku 2000, včetně existence záhlvkové výztuže, lze konstatovat, že vyhoví i požadavkům na průhyby podle platných Eurokódů.

VVÚ ETA – příčně nosná soustava s modulovou vzdáleností os nosných stěn 6 a 3 m, tloušťka nosných stěn činí 190 mm, stropní dílce pro rozpon 6 m jsou s kruhovými dutinami profilu 150 mm a stropní dílce modulu 3 m jsou plné, rovněž výšky 190 mm. Soustava byla vylepšením systému T 08 B, vznikly u ní ale problémy s poruchami stropních styků u obvodového pláště. V oblasti bytových jader lze uvažovat s jejich náhradami i s diafragmovým spolupůsobením panelů (stropy mají záhlvkovou výztuž), pokud se užívá lehkých příček na bázi sádkokartonu či pórobetonů.

Malorozponové soustavy T 06 B tloušťky 140 mm mohou být nosné!

HK 65 – příčně nosný systém s použitím dutinových stěn tloušťky 250 mm s kruhovými otvory profilu 190 mm, osová vzdálenost stěn činí 6,25 m. Stropní panely mají výšku 250 mm, jsou opatřeny kruhovými dutinami profilu 190 mm a mají šířku 1190 mm, mají hladké boční stěny.

Stropní panely byly dimenzovány starší metodou stupně bezpečnosti. Platí zde obdobná úvaha jako v předchozím textu, při náhradě bytových jader se doporučuje užívat pro příčky

lehkých materiálů ze sádkartonu či pórobetonu, protože ale často absentuje záhlvková výztuž, je sporné spolupůsobení sousedních stropních dílců a někdy bývá nutné ověřovat stav konstrukcí pro spolupůsobení stropních panelů přímo na místě, případně konzultací s místními odborníky (nejlépe dřívějšími statiky Stavoprojekt Hradec Králové).

Diafragmové spolupůsobení sousedních panelů lze v panelových soustavách bezpečně uvažovat podle ČSN EN 1992-1-1:2019 Eurokód 2: Navrhování betonových konstrukcí - Část 1-1: Obecná pravidla a pravidla pro pozemní stavby, čl. 10.9.3, odst. 12, pokud průměrné podélné smykové napětí ve spáře nepřesahuje hodnotu 0,1 MPa (100 kPa) v případě velmi hladkých povrchů styku a 0,15 MPa (150 kPa) u drsného povrchu styku. Za drsný povrch se považují nerovnosti větší než 3 mm ve vzdálenosti okolo 40 mm, nebo jiná obnažení kameniva s obdobným výsledkem.

Ing. Jaromír Vrba, CSc.

expertní a znalecká činnost ve výstavbě
autorizovaná osoba v oborech pozemní stavby a statika

Použité zdroje:

- *Katalogy panelových soustav MPO z let 2000–2004*
- *Program MPO ČR: Na podporu výzkumu a vývoje Regenerace panelových domů, katalogy vydal v letech 2000–2004 pro popisované a další soustavy, IC ČKAIT, 2000–2004*
- *Stavební ročenka 1978, SNTL Praha 1978*

Jak postupovat před stavebními úpravami v bytě panelového domu?

- 1 Vymezit záměr stavební úpravy a vytvořit jako zadání stručný popis a náčrt stavebníkem.
- 2 Zajistit původní dokumentaci stavby, zejména stavební výkresy nazvané půdorys podlaží, svislý řez a výkres skladby panelů. Ty může mít SVJ, správce domu, magistrát města (archiv) či stavební úřad v obci.
- 3 Pokud je to potřeba, zpracuje se pro lepší představu stavebníka vizualizovaný návrh úpravy. Většinou se jedná o studii s novým půdorysem bytu a možným doplněním pohledy do interiéru nebo perspektivním zobrazením. Návrh úpravy zpracuje architekt, stavební inženýr nebo technik pro stavebníka. Nejedná se o projektovou dokumentaci, nýbrž jen o koncepční a architektonický návrh úpravy bytu.
- 4 Dalším krokem je statické posouzení důsledků navrhovaných úprav, které má být prováděno autorizovaným statikem s razítkem se státním znakem, členem ČKAIT. Posouzení se dělá vždy, když jde o zásah do nosných konstrukcí stavby nebo o jejich ovlivnění. Klasickým případem jsou změny bytového jádra, změny příček nebo úpravy otvorů ve stěnách.
- 5 Pro stavební povolení nebo ohlášení úpravy je potřeba nechat zpracovat projektovou dokumentaci. Rozsah dokumentace je dán platnými předpisy (vyhlášky 499/2006 Sb.) a může být pro takto malou stavbu přiměřeně redukován. Upozorňuji, že dokumentace pro ohlášení i povolení stavby je

obsahově shodná. Projektovou dokumentaci musí zpracovat autorizovaná osoba.

- 6 Při realizaci úpravy lze postupovat dvěma způsoby: Můžeme využít předchozí náčrtky a posouzení, dokumentaci pro stavební povolení či ohlášení a úpravy upřesnit přímo s prováděcí firmou, anebo zajistit novou podrobnější realizační dokumentaci k provádění stavby. Ta by měla obsahovat potřebné údaje pro stavbu a instalace s podrobným vykreslením například příček, dveří a dalších částí, s popisem a případně po dohodě i výpisem prací a materiálu (dveře, zárubně, obklady apod.).
- 7 Posledním bodem je realizace stavby za dodržení všeobecných podmínek výstavby a podmínek uvedených ve stavebním povolení či ohlášení (požadavky stavebních předpisů, bezpečnosti, nakládání s odpady apod.).
- 8 Není třeba provést všechny uvedené úkony, záleží na povaze úpravy. Body 1, 2 a 4 by ale měly být při úpravě zasahující stropy a stěny domu provedeny vždy. Změny by měly být projednány v rámci SVJ. O potřebě povolení či ohlášení stavby je nutné jednat se stavebním úřadem, doporučujeme také konzultaci se členy ČKAIT.
- 9 Při přípravě úprav panelových domů je vhodné se obrátit na autorizovanou osobu ČKAIT, zejména v oboru pozemní stavby. Jejich seznam je na stránkách www.ckait.cz.

Ing. Luděk Vejvara, Ph.D.

Má být dozor projektanta povinný?

ČKAIT usiluje o to, aby autorský dozor projektanta byl povinný u všech staveb projektovaných autorizovanou osobou. Jak vypadá právní rámec institutu autorského dozoru projektanta? A co je jeho hlavním úkolem?

Platný stavební zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen SZ) stanoví v § 152 odst. 4: „U stavby financované z veřejného rozpočtu, kterou provádí stavební podnikatel jako zhotovitel, a projektovou dokumentaci pro tuto stavbu zpracovala autorizovaná osoba, zajistí stavebník autorský dozor projektanta, případně hlavního projektanta nad **souladem prováděné stavby s ověřenou projektovou dokumentací**.“ Nový stavební zákon č. 283/2021 (dále jen NSZ) tuto povinnost opakuje v § 161 odst. 2 s tím rozdílem, že mění označení „autorský dozor projektanta“ na „dozor projektanta“. Dále pak tuto povinnost rozšiřuje v § 161 odst. 3 na provádění vyhrazených staveb. Vyhrazené stavby jsou stavby uvedené v příloze 3 nového stavebního zákona.

Ověřená projektová dokumentace je dokumentace stavby zpracovaná projektantem pro řízení o povolení stavby ověřená v tomto řízení stavebním úřadem. Účelem stavebního řízení je především prokázat ochranu veřejných zájmů při provádění a užívání navrhované stavby, tj. že stavba bude bezpečná. Stavební předpisy blíže specifikují veřejné zájmy ve výstavbě prostřednictvím základních požadavků na stavby (jsou převzaty z přílohy č. 1 Nařízení EP a Rady (EU) č. 305/2011 o stavebních výrobcích). K tomu podrobněji např. vyhláška č. 268/2009 Sb., o technických požadavcích na stavby, ve znění pozdějších předpisů: *Stavba musí být navržena a provedena tak, aby byla při respektování hospodárnosti vhodná pro určené využití a aby současně plnila – při běžné údržbě a působení běžně předvídatelných vlivů – po dobu plánované životnosti stavby základní požadavky, kterými jsou:*

- a) mechanická odolnost a stabilita,
- b) požární bezpečnost,
- c) ochrana zdraví osob a zvířat, zdravých životních podmínek a životního prostředí,
- d) ochrana proti hluku,
- e) bezpečnost při užívání,
- f) úspora energie a tepelná ochrana.

Výrobky, materiály a konstrukce navržené a použité pro stavbu musí zaručit, že stavba splní základní požadavky.

Dozor projektanta je ochranou veřejných zájmů – Dozor projektanta nad souladem prováděné stavby s ověřenou projektovou dokumentací je tedy **ochranou veřejných zájmů v průběhu výstavby**, neboli **plněním základních požadavků na stavby**. Naopak, projektant nesleduje provádění stavby podle dodavatelské (realizační) dokumentace stavby, nekontroluje plnění smluvních podmínek podle uzavřené smlouvy o dílo na provedení stavby mezi stavebníkem/zadavatelem a zhotovitelem – to jsou povinnosti technického dozoru stavebníka. Stavební úřad, případně stavebník, může ve stavebním řízení přizvat na svůj náklad hlavního projektanta, kterého stavebník pověřil koordinací projektové dokumentace stavby zpracovávané více projektanty nebo koordinací autorského dozoru (§ 113 platného SZ). Osoby vykonávající autorský dozor jsou

oprávněny provádět záznamy do stavebního deníku (§ 157 platného SZ). Projektant nebo hlavní projektant je povinen se na výzvu stavebního úřadu zúčastnit kontrolní prohlídky stavby. Kontrolní prohlídka probíhá na podkladě ověřené projektové dokumentace, popřípadě dokumentace zpracované do úrovně dokumentace pro provedení stavby (§ 133 platného SZ).

Autorský dozor na pozemních komunikacích – Pro veřejné zakázky v oblasti pozemních komunikací vydává Ministerstvo dopravy ČR technické předpisy, které sice nejsou právně obecně závazné, ale jejich dodržování je povinné u veřejných zakázek na projektové a stavební práce pozemních komunikací. Jejich součástí jsou Zásady výkonu autorského dozoru na stavbách pozemních komunikací (viz Technické kvalitativní podmínky staveb pozemních komunikací, Kapitola 1, příloha č. 5; www.pjpk.cz). Zásady upravují smluvní vztah s objednatelstavby, vztah ke správci stavby a zhotoviteli stavby, zásady výkonu občasného a trvalého autorského dozoru projektanta. Účelem autorského dozoru projektanta je zejména dohled na souladem prováděné stavby s koncepčním návrhem stavby podle ověřené projektové dokumentace a posouzení realizační dokumentace stavby i případných pozměňovacích nebo doplňujících návrhů, připravených jinou osobou.

Autorský dozor a vady díla

Nový občanský zákoník (zákon č. 89/2012 Sb., dále jen OZ) obsahuje nové ustanovení, které dřívější občanský ani obchodní zákoník neznaly. Část Smlouva o dílo – Stavba jako předmět díla – Vady stavby v § 2630 OZ rozděluje odpovědnost za vady stavby:

- (1) Bylo-li plněno vadně, je vzhledem k tomu, co sám dodal, zavázán se zhotovitelem společně a nerozdílně
 - a) poddodavatel zhotovitele, ledaže prokáže, že vadu způsobilo jen rozhodnutí zhotovitele nebo toho, kdo nad stavbou vykonával dozor,
 - b) kdo dodal stavební dokumentaci, ledaže prokáže, že vadu nezpůsobila chyba ve stavební dokumentaci, a
 - c) kdo prováděl dozor nad stavbou, ledaže prokáže, že vadu stavby nezpůsobilo selhání dozoru.
- (2) Zhotovitel se zproští povinnosti z vady stavby, prokáže-li, že vadu způsobila jen chyba ve stavební dokumentaci dodané osobou, kterou si objednatel zvolil, nebo jen selhání dozoru nad stavbou vykonávaného osobou, kterou si objednatel zvolil.

Projektant jako zhotovitel projektové dokumentace je ve vztahu ke stavebníkovi jako laikovi a spotřebiteli v pozici odborníka.

§ 5 OZ – *Kdo se veřejně nebo ve styku s jinou osobou přihlásí k odbornému výkonu jako příslušník určitého povolání nebo stavu, dává tím najevo, že je schopen jednat se znalostí a pečlivostí, která je s jeho povoláním nebo stavem spojená. Jedná-li bez této odborné péče, jde to k jeho tíži.*

§ 433 OZ – Kdo jako podnikatel vystupuje vůči dalším osobám v hospodářském styku, nesmí svou kvalitu odborníka ani své hospodářské postavení zneužít k vytváření nebo k využití závislosti slabší strany a k dosažení zřejmé a nedůvodné nerovnováhy ve vzájemných právech a povinnostech stran. Má se za to, že slabší stranou je vždy osoba, která vůči podnikateli v hospodářském styku vystupuje mimo souvislost s vlastním podnikáním.

§ 2950 OZ – Kdo se hlásí jako příslušník určitého stavu nebo povolání k odbornému výkonu nebo jinak vystupuje jako odborník, nahradí škodu, způsobí-li ji neúplnou nebo nesprávnou informací nebo škodlivou radou danou za odměnu v záležitosti svého vědění nebo dovednosti. Jinak se hradí jen škoda, kterou někdo informací nebo radou způsobil vědomě.

Projektant musí umět vysvětlit stavebníkovi význam autorského dozoru – V občanskoprávním sporu o náhradu škody vzniklé při provádění stavby položil soud projektantovi otázku, zda vykonával autorský dozor. Projektant odpověděl záporně s vysvětlením, že stavebník si autorský dozor neobjednal. A soud se ptal dále, zda projektant výkon autorského dozoru stavebníkovi nabídl, zdá ho upozornil na obsah a význam autorského dozoru. Pro smluvní vztah mezi objednatelem a zpracovatelem projektové dokumentace se obvykle používá smlouva o dílo jako smluvní typ podle občanského zákoníku. Jedná se o tzv. dílo s nehmotným výsledkem a příslušná ustanovení občanského zákoníku (§ 2634) řeší i otázku výkonu majetkových autorských práv. Výkon autorského dozoru projektanta by měl být součástí této smlouvy, pro kterou doporučujeme název „Smlouva o dílo na zpracování projektové dokumentace a poskytnutí souvisejících výkonů“. Těmito souvisejícími výkony mohou být obstaravatelské služby (dříve inženýrské služby), autorský dozor projektanta.

Dříve byl autorský dozor generálního projektanta povinný – V již zrušených stavebních předpisech, platných před rokem 1990, upravovala výkon autorského dozoru generálního projektanta (generální projektant byla socialistická organizace, tedy

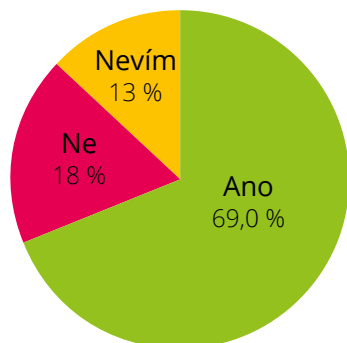
právní osoba) vyhláška o dokumentaci staveb (mj. vyhláška č. 105/1981 Sb., následně vyhláška č. 5/1987 Sb.). Účastníky výstavby byli investor, generální projektant a dodavatelé. Generální projektant byl vždy povinen vykonávat autorský dozor. Autorským dozorem se ověřovalo dodržení technickoekonomického, architektonického a výtvarného řešení úvodního (jednostupňového) projektu v navazující činnosti ostatních účastníků výstavby, a to od schválení úvodního (jednostupňového) projektu do závěrečného vyhodnocení stavby. Dodavatelé částí úvodního nebo jednostupňového projektu byli povinni se na žádost generálního projektanta zúčastnit autorského dozoru. Zpracovatelé prováděcích projektů byli povinni poskytnout při výkonu autorského dozoru potřebnou součinnost. Jestliže vznikl rozpor mezi jinými účastníky výstavby, zaujímal k němu generální projektant vždy svoje stanovisko. Podrobný obsah autorského dozoru stanovila příloha č. 1 vyhlášky o dokumentaci staveb.

Projektant má profesní pojištění – Autorský dozor projektanta, jehož činnost je smluvně sjednána při provádění stavby, je často jediným účastníkem procesu výstavby, který má sjednáno pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou výkonem jeho činnosti. Jak potvrzuje pojišťovací makléř Komory, společnost GrECo International, stává se někdy autorský dozor projektanta objektem přesvědčování nebo nátlaku ostatních účastníků procesu výstavby (zhotovitel, technický dozor stavebníka i stavebník), aby souhlasil s převzetím osobní odpovědnosti za škodu, která vznikla při provádění stavby a jejíž vznik nesouvisí s odpovědností autorského dozoru projektanta. Může se jednat např. o chybnou montáž výrobku nebo zařízení, porušení technologického postupu montáže a další. Snahou je, aby vzniklá škoda byla hrazena z pojistky projektanta. Na to by projektant neměl nikdy přistoupit; pojišťovna bude takové jednání kvalifikovat jako pojišťovací podvod na straně projektanta.

Marie Báčová
odborná poradkyně předsedy ČKAIT

Výsledky ankety mezi autorizovanými osobami

Výkon povinného dozoru projektanta (dnes autorského dozoru) by uvítalo 69 % účastníků ankety mezi členy ČKAIT. Anketa poukázala i na některé nejasnosti výkladu a problematičnost výkonu činnosti autorského dozoru.

Odpovídalo 1375 autorizovaných osob, z toho 1022 autorizovaných inženýrů, 320 stavebních techniků a 45 stavitelů. Odpovědi přišly ze všech krajů. Zavedení povinného autorského dozoru projektanta podpořilo 69 % účastníků ankety mezi autorizovanými osobami ČKAIT. Komentář ke svému názoru poslalo 304 osob.

Kdo není přítomen, nemůže se bránit...

Z odpovědí je zřejmé, že komentáře připojovali zejména projektanti oboru pozemní stavby. Přinášíme některé z nich:

- » *Nezažil jsem za celou svou praxi mistra, stavbyvedoucího či zástupce investora (cca 40 roků), že by se dokumentace realizovala podle původního návrhu bez změn. Ty následně, i když byly „drobné“, zásadně ovlivnily ostatní části. Bez účasti projektanta na těchto změnách ztrácí systém odpovědnosti ve stavebnictví řád a smysl. Dokumentace má pak cenu hmotnosti papíru.*
- » *Povinný dozor projektanta je jedinou cestou, jak zajistit plnou odpovědnost projektanta za jím vypracovanou projektovou dokumentaci, kterou osvědčil svým autorizačním razítkem.*
- » *Když ručím za projektovou dokumentaci a jsem i trestně zodpovědná, tak bych měla mít právo být na stavbě. Jako projektant vím, u kterých činnostech chci být.*

- » *Není-li projektant se stavbou v kontaktu, jsou úsilí vložené do projektové dokumentace a následně kvalita stavby obvykle zmařeny.*
- » *Často se podaří autorským dozorem na stavbě odhalit chyby.*
- » *Předešlo by se tím mnoha sporům a dodatečným dohadům, jelikož na stavbě platí, že kdo není přítomen, může za všechno.*

Kdo má vykonávat autorský dozor?

Účastníci ankety se rozcházelí v názoru na to, kdo by měl povinný autorský dozor projektanta vykonávat:

- » *Měl by jej vykonávat skutečný autor projektové dokumentace.*
- » *Kromě hlavního projektanta by se měla předepsat i účast statika při přebírání výtzuže nosných konstrukcí, případně také geotechnika při přebírání základové spáry ve složitějších podmínkách.*
- » *Měl by se na něm podílet celý tým lidí, kteří se podílejí na zpracování projektové dokumentace - tedy všech profesí (statik, elektro), nejen hlavního architekta.*
- » *Autorský dozor projektanta oboru technika prostředí staveb při stavbách nových rodinných domů s nulovou spotřebou energie by měl být povinný. Realizační stavební firmy to stále neumí! Zpracovávám posudky na vady, které to potvrzují.*
- » *Určitě by měla být u každé stavby, i drobné, kontrolována mechanická odolnost a stabilita. Nejčastěji se setkávám s naprosto chybně provedenou konstrukcí krovu i na těch nejmenších stavbách z důvodu neporozumění statickému fungování konstrukce.*
- » *Možnost, aby autorský dozor vykonával někdo, kdo není autorem projektové dokumentace, je naprosto absurdní...*
- » *Pouze v případě nemožnosti jej vykonávat (úmrtí, skončení činnosti) by byla povinnost najít někoho dalšího.*

Názory odpůrců povinného dozoru projektanta: proč máme dělat soudce?

Také odpůrci povinného autorského dozoru projektanta u všech – nejen veřejných – staveb uváděli řadu důvodů a argumentů pro svůj postoj. Nejčastějším argumentem byl nedostatek času na straně projektanta, velké vzdálenosti mezi pracovištěm projektanta a místem stavby, zvýšení nákladů na stavbu.

Dozor projektanta by měl být povinný i u profesí

Projektantem se člověk nestane tak, že jenom ťuká do klávesnice a poslouchá rady některých „šmejdu“, kteří včera prodávali gumovky a dnes třeba kotle. Musí chodit i na stavbu a vidět, jak vše funguje. Povinný dozor projektanta přispívá k jeho profesnímu růstu.

Velmi jsem uvítal, že ČKAIT chce do stavebního zákona prosadit dozor projektanta. Po 51 letech praxe v projekčních ústavech a jako OSVČ zastávám následující názor: Ve stavebním zákoně musí být uveden dozor projektanta nejen stavební části, ale i profesí.

Pracoval jsem jako projektant vytápění a vzduchotechniky do roku 1989 ve dvou projekčních ústavech, kde jsem vykonával autorský dozor u všech svých projektů. Pokud bylo něco v rozporu s projektem, tak to páni topenáři museli opravit.

- » *Nesouhlasím s povinným dozorem projektanta, obzvlášť pro rodinné domy, dokud nebude povinná realizační dokumentace zhotovitele stavby!*
- » *Už dnes si stavebník rodinných domků musí platit stavbyvedoucího. Dodržení souladu s projektovou dokumentací má zajistit on! Nepřenášejte jeho povinnosti na projektanta.*
- » *Nechci vykonávat dozor, který je stavebníkovi vnucen. Nechci být na stavbě, kde o mě nestojí. Nechci následně vymáhat úhradu faktur.*
- » *Mělo by být odpovědností stavebníka, aby projektanta včas přizval ke kontrolám. Jak může být projektant nebo dozor odpovědný za každou vadu, když jeho přítomnost na stavbě je v rukou stavebníka a toho, zda za kontroly projektantovi/dozoru zaplatí.*
- » *Za stavbu odpovídá zhotovitel, a pokud se se stavebníkem domluví, ať si dělají, co chtějí, obrazně řečeno. Proč jim mám dělat soudce?*

Podle mnoha účastníků ankety chybí jasné vymezení kompetencí

Účastníci ankety kladli rovněž otázky, jaké by měly být pravomoci autorského dozoru projektanta, jak by se řešily případné rozpory mezi autorským dozorem projektanta, technickým dozorem stavebníka či stavebníkem nebo zhotovitelem stavby.

- » *Kompetence autorského dozoru projektanta by byla posílena povinným prohlášením o souladu stavby s ověřenou projektovou dokumentací dokládáním ke kolaudaci stavby.*
- » *Projektant by měl mít možnost při zjištění odchylky od projektové dokumentace nebo při ohrožení bezpečnosti stavby stavbu zastavit nebo ovlivnit proplácení faktur zhotoviteli.*
- » *Stavebník si musí uvědomovat, že změna projektové dokumentace bez souhlasu autora omezuje odpovědnost za vzniklé vady.*
- » *Pokud bude povinný autorský dozor, je třeba stanovit jednotný a závazný způsob výpočtu ceny, který nebude možné obcházet a redukovat. Cena by měla být zakotvena hodinovou sazbou v závazném honorářovém řádu. Tak jako mají ceník např. notáři, lékaři a další profese.*

Vždy jsme se dohodli. A to samé platilo o zahraničních firmách, které dodávaly dle mého projektu zařízení a montáž.

Po roce 1990 jsem se stal OSVČ a má firma zaměstnávala kvalifikované topenáře a „vzduchaře“. Asi po pěti letech nastala výměna generací a na stavbách začaly první problémy. Ve stavebních projektech, kde byla profese vytápění a vzduchotechniky součástí stavby, uzavíral autorský dozor s objednatelem vždy hlavní projektant stavební části. Jako autorizovaný inženýr

jsem se snažil, aby ve smlouvě o dílo byl také autorský dozor příslušné profese.

U velkých staveb se velmi často stávalo, že dodavatel díla nabídkovou cenu „podseknul“, aby získal zakázku, a kde nešlo okrást stavbu na materiálech, docházelo k okradení profesí. Místo kvalitních výrobků byly použity takové, které na mě dělaly dojem, že nebyly ze země vzniku vyvezeny, ale vyhozeny. Jednalo se převážně o výrobky některých německých firem, které byly již na domácím trhu nepoužitelné.

Ačkoliv jsem měl smluvně vázaný autorský dozor, přišel hlavní projektant stavební části ve funkci autorizovaného inženýra a ten zapsal do stavebního deníku, že se záměnou souhlasí. V takovém případě jsem vždy šel a do stavebního deníku zapsal, že nenesu za záměnu odpovědnost a že zařízení nebude fungovat, což se potvrdilo ve dvou případech velkých rekonstrukcí staveb. Zhruba po 10 letech mě vyhledali investoři těchto staveb a montéři je pod mým dozorem a podle mého projektu provedli správně a uvedli jsme za drahé peníze zařízení opět do provozu.

Měl jsem možnost vidět mnohé nevhodné záměny výrobků topení a vzduchotechniky, hlavně pokud šlo o stavby pro policii a vojsko. Bylo s podivem, že se nikdo neozval, když zařízení správně nefungovalo. Montážní firmy zaměňovaly kotle v kotelnách, a to potom vedlo k nedostatečnému vytápění objektů. Tyto případy se děly zejména po nájezdu některých „pražských šmejdů“, kteří montážním firmám nabízeli laciné záměny.

Po těchto zkušenostech se způsobenými problémy jsem se rozhodl, že budu hlavním projektantem na celé projekty. A to se vyplatilo! Po jednání s investory jsem po nich požadoval, že pokud já nezapišu do stavebního deníku, že dílo je provedeno (i část díla u rozsáhlých staveb) dle projektu, tak montážní firmě nic nezaplátí. A to byly i veřejné zakázky! Spousta firem raději z výběrových řízení odešla a zůstali někteří, kteří na mé podmínky přistoupili, teprve potom bylo dílo předáno investorovi. A co já? Mohl jsem klidně spát, protože vytápění a vzduchotechnika musí fungovat jako krevní oběh v těle.

A ještě další zkušenost. Při plnění autorského dozoru jsem se mohl seznámit s tím, jak se určité práce provádějí, a to možná pomohlo mému technickému růstu. Projektantem se člověk nestane tak, že jenom ťuká do klávesnice a poslouchá rady některých „šmejdů“, kteří včera prodávali gumovky a dnes třeba kotle. Projektant si musí vytvořit vlastní představu o tom, jak dílo bude fungovat třeba za 25 let a nesmí zapomenout na diletantské vyhlášky, které stvoří MPO.

Po určité době se musí projektant zeptat provozovatele, jak zařízení funguje a co by se mohlo vylepšit. V tom je nezastupitelný autorský dozor, nebo nově dozor projektanta!

Vůbec nechápu, jak může někdo napsat, že projektant nechodí na autorský dozor, anebo dochází jen občas. Buď tomu daný projektant vůbec nerozumí, nebo má strach, že mu provádějící firma vytkne jeho nedostatky v projektu uvedené. I já jsem někdy musel přistoupit na lepší řešení, které mi poskytl montér, ale o tom to je. Kdyby nebyl autorský dozor, tak bych v daných profesích asi býval... zaostalý.

Ing. Jiří Šíma

autorizovaný inženýr, České Budějovice

Výsledky průzkumu mezi členy ČKAIT k povinnému dozoru projektanta

Vykonáváte ve své profesní praxi dozor projektanta?

- 36,2 %** Občas – pokud si to stavebník zaplatí
- 24,4 %** Někdy – ani u staveb financovaných z veřejného rozpočtu to nebývá vždy
- 16 %** Nikdy
- 10 %** Ano, vždy, ale jen u staveb financovaných z veřejného rozpočtu nebo u vyhrazených staveb

Jaké jsou hlavní důvody pro absenci dozoru projektanta?

- 54 %** Cena (dozor projektanta nebyl stavebníkem požadován a není zahrnut do nabídkové ceny)
- 17,7 %** Omezené časové možnosti
- 23,4 %** Jiné důvody

Jak by se měla počítat odměna za povinný dozor projektanta?

- 75,6 %** Hodinovou sazbou a skutečně odpracovanými hodinami
- 19,9 %** Procentním podílem ve vztahu k hodnotě stavby
- 15,3 %** Jinak

Jak se v případě povinného dozoru projektanta zvýší objem práce?

- 17,1 %** Nijak, dozor projektanta nevykonávám a neplánuji vykonávat
- 15,2 %** Nijak, dozor projektanta již nyní vždy zahrnuji do kalkulace výkonů, nabídková cena tudíž zůstane stejná
- 43,7 %** Vzroste o 5–12 %
- 11,2 %** Vzroste o 13–17 %
- 17,2 %** Mám jinou predikci...

Odpovědi autorizovaných osob podle oborů

- 52 %** Pozemní stavby
- 11,5 %** Technologická zařízení staveb
- 11,4 %** Technika prostředí staveb
- 10,2 %** Dopravní stavby
- 9,1 %** Stavby vodního hospodářství a krajinného inženýrství

Forma výkonu činnosti respondentů

- 50 %** OSVČ
- 38 %** Zaměstnanec
- 23,9 %** Vlastník projektové nebo stavební firmy
- 9,2 %** Přivýdělek

Respondenti mohli vybrat více odpovědí, proto součet procent nemusí být 100.

Novela nového stavebního zákona ruší čtvery stavebně-technické předpisy, podle nichž se mělo v ČR již za rok stavět. Města Praha, Brno, Ostrava požadovala, aby mohla povolovat stavby podle jiných předpisů a norem než zbytek Česka. ČKAIT je proti zavádění „dvojití“ kvality ve výstavbě. Vždyť i jednotné stavebně technické předpisy mohou zohlednit, zda stavba vzniká na periferii města nebo v historickém centru. Foto: Pixabay.com, koláž: Jindřich Sládek

První velká novela nového stavebního zákona

Co je a není předmětem první velké tzv. institucionální novely stavebního zákona z pohledu ČKAIT? Současná novelizace souvisí se způsobem jeho schválení. Poslanci ANO, SPD a KSČM ho prosadili těsně před parlamentními volbami na podzim minulého roku, a to proti jednomyslnému nesouhlasu senátu i ostatních parlamentních stran. Současná vládní koalice se proto rozhodla posunout účinnost tohoto zákona a mezitím schválit jeho tzv. institucionální novelu.

Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky schválila dne 13. 5. 2022 ve třetím čtení sněmovní tisk č. 137, kterým se odkládá účinnost části nového stavebního zákona č. 283/2021 Sb. (NSZ) o jeden rok, tedy od 1. 7. 2024. Ve vztahu k vyhrazeným stavbám (vyjmenovaným v příloze č. 3) se až na drobné výjimky zachovává účinnost NSZ od 1. 7. 2023. Nejedná se však o jedinou novelu, která nový stavební zákon čeká. Do 9. 5. 2022 proběhlo mezi-resortní připomínkové řízení k další, tzv. institucionální novele tohoto právního předpisu. Změny se mají týkat zejména oblasti výkonu a organizace veřejné správy, dílčí úpravy jsou ale i v oblasti územního plánování a na úseku stavebního řádu. ČKAIT odeslala v rámci meziresortního připomínkového řízení 36 zásadních připomínek k tzv. institucionální novele stavebního zákona.

Navrhované změny v oblasti územního plánování

Mezi nejvýznamnější změny patří **posílení role samosprávy v procesech pořizování územních opatření (o stavební uzávěře a o asanaci území)**. Nově bude samospráva (rada obce nebo rada kraje) rozhodovat o pořízení a vydání územních

opatření. Pořizování zajistí příslušný úřad územního plánování. Nově budou také jasně identifikovány dotčené orgány, které se k návrhu územního opatření o stavební uzávěře vyjadřují.

Dochází k **opětovnému zavedení politiky územního rozvoje** jakožto strategického nástroje územního plánování na úrovni státu, a to v rozsahu stávající politiky územního rozvoje. Vztah politiky územního rozvoje k územnímu rozvojovému plánu je zachován v rozsahu stávající právní úpravy, tedy stavebního zákona č. 183/2006 Sb.

Politika architektury a stavební kultury České republiky nemá dle navrhovaného znění nadále tvořit součást nástrojů územního plánování, ale samostatný strategický dokument vlády na úseku architektury a kvality vystavěného prostředí.

Vrácení zkráceného postupu změn ÚP – Nově je navrhováno, aby změny územně plánovacích dokumentací byly pořizovány zkráceným postupem, který odpovídá stávajícímu stavebnímu zákonu č. 183/2006 Sb. Dále je řešeno vypuštění nebo úprava nesytemových lhůt v procesu pořizování nástrojů územního plánování a úprava určitých částí přechodných ustanovení k územnímu plánování. ČKAIT podporuje návrh na opětovné

zavedení způsobu pořizování změny územně plánovací dokumentace zkráceným postupem. Vypuštění této možnosti z nové právní úpravy bylo zcela nelogickým a nesystémovým krokem, který rozhodně žádné zjednodušení procesu pořizování nástrojů územního plánování nepřinesl.

Jednotný standard dokumentace ÚP – Novela přináší také zpřesnění požadavků na vyhotovování a předávání elektronických dat dokumentů územního plánování v **jednotném standardu**. ČKAIT vnímá jako potřebné rovněž zpřesnění jednotných požadavků na elektronická data všech dokumentů územního plánování, tzv. jednotný standart těchto dokumentů. Sjednocení vyjadřovacích prostředků, tedy jednotný výklad základních jevů a obdobný grafický projev, by mělo zlepšit čitelnost výkresů a přinést nejen zjednodušení práce jejich uživatelům, ale také sjednocení interpretace územně plánovacích dokumentací. Domnívám se, že ve svém důsledku povede i k rychlejšímu a kvalitnějšímu rozhodování na různých stupních.

Proti nadužívání regulačního plánu – ČKAIT dále uplatnila v rámci projednávání návrhu novely NSZ připomínku proti změně § 86 odst. 4, dle jehož navrhovaného znění může regulační plán stanovit pořadí provádění změn v území či architektonicky nebo urbanisticky významné stavby. ČKAIT je toho názoru, že znění obsahující výraz „architektonicky nebo urbanisticky významné stavby“ je již uvedeno v § 83 odst. 2 NSZ. Opakování v regulačním plánu by mohlo vést k nadužívání této možnosti i vzhledem k jednoduššímu projednání regulačního plánu.

Navrhované změny na úseku stavebního řádu

Postavení dotčených orgánů – vrací se ochrana veřejného zdraví – Na úseku stavebního řádu je novelou navržena řada spíše dílčích úprav. Patří sem úprava postavení dotčených orgánů v souvislosti s úpravou státní stavební správy a s tím související změny forem jejich vyjadřování. Např. se zavádí zpět kompetence orgánů ochrany veřejného zdraví jako dotčených orgánů státní stavební správy ve věcech návrhových řízení podle nového stavebního zákona. Stavební úřady ve smíšeném modelu tedy již nebudou představovat orgány ochrany veřejného zdraví, těmi budou opět krajské hygienické stanice, jak je tomu dosud. Ty budou vydávat podkladové stanovisko nezbytné k vydání samotného rozhodnutí stavebního úřadu.

Zákon o jednotném povolování v oblasti ochrany životního prostředí – Současně s novelou nového stavebního zákona předkládá Ministerstvo životního prostředí návrh zákona o jednotném povolování v oblasti ochrany životního prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o jednotném povolování v oblasti ochrany životního prostředí). Návrh představuje procesní integraci na úseku ochrany životního prostředí a zavádí jednotné environmentální povolení ve formě závazného stanoviska (tzv. jednotné stanovisko), a to pro všechny záměry povolované podle nového stavebního zákona – ať už jde o záměry EIA, nebo záměry ostatní. Jednotné stanovisko bude zahrnovat správní akty obsažené nyní v devíti různých zákonech z oblasti životního prostředí. **Tyto akty budou mít napříště formu vyjádření dotčených orgánů s tím, že budou součástí jednotného stanoviska vydávaného příslušným správním**

orgánem. Tím bude v definovaných případech **krajský úřad** (záměry v režimu EIA podle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí, záměry, pro jejichž realizaci je vyžadována výjimka z druhové ochrany podle zákona o ochraně přírody a krajiny apod.), v ostatních případech pak **obecní úřad obce s rozšířenou působností**. Jednotné stanovisko bude podkladem pro rozhodnutí o povolení záměru podle stavebního zákona, resp. v případě záměrů EIA pro tzv. navazující řízení ve smyslu zákona o posuzování vlivů na životní prostředí.

Zpřesnění některých pojmů hmotného práva – Navrhovaná novela dále přináší zpřesnění některých pojmů stavebního práva hmotného (byt, přístupnost, uliční prostranství), aby byla zajištěna jejich kompatibilita s pojmy používanými v technických normách.

Návrat požadavku na přímé osvětlení a větrání bytů – ČKAIT podporuje navrhovanou úpravu § 13 písm. l) NSZ, kterou se do definice obytné místnosti vrací požadavek na přímé osvětlení a větrání. Schválená podoba NSZ totiž představuje zákonné oprávnění stanovit požadavky, které mohou v konečném důsledku znamenat snížení ochrany zdraví. Může se tak stát, že se požadavky na byty a obytné místnosti stanovené právními předpisy vrátí zpět o několik desítek let (bytem by mohla být i kobka – prostor bez přímého osvětlení a větrání, tj. prostor bez oken a větracích otvorů), tuto skutečnost navrhovaná úprava mění.

Jednotné technické požadavky na stavby v celé ČR = nezávázíme dvojí kvalitu výstavby – Dle nového znění § 152 odst. 2 NSZ mohou územní samosprávné celky (Praha, Brno, Ostrava), které jsou k tomu tímto zákonem zmocněny, stanovit prováděcím předpisem podrobné požadavky na vymezení pozemků a požadavky na umístování staveb odchylně od prováděcího právního předpisu podle odstavce 1. Navrhovaná novela tuto možnost vyjmenovaným statutárním městům opět odebrává a zavádí jednotné technické požadavky na stavby pro celou Českou republiku, což je požadavek, který ČKAIT dlouhodobě prosazuje. ČKAIT již od samotného projednávání NSZ zásadně nesouhlasila se zaváděním různé jakosti ve výstavbě, což s sebou nese i problém v přístupu k bezpečnosti užívání a v různém výkladu základních požadavků v jednotlivých městech a obcích. To neznamená, že jsme proti možnosti umístovat stavby podle vlastních potřeb měst. Avšak základní požadavky na stavby, mezi které se řadí požadavky na mechanickou odolnost a stabilitu staveb nebo požadavky na požární bezpečnost a na udržitelné využívání přírodních zdrojů, musí stavby splňovat při běžné údržbě a působení běžně předvídatelných vlivů po dobu jejich návrhové životnosti, a tudíž by neměla existovat možnost, že tyto požadavky budou upravovány v rámci území ČR rozdílně. „Městské předpisy“ jsou technickým předpisem ve smyslu čl. 1 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/1535 ze dne 9. září 2015 o postupu při poskytování informací v oblasti technických předpisů a předpisů pro služby informační společnosti, a proto podléhají notifikaci ze stran Evropské komise. Obce mají možnost uplatňovat své představy o výstavbě na území obce v rámci územního plánování a v případě, že města budou mít možnost vydávat svůj předpis, je nutné stanovit mantinely, ve kterých se budou pohybovat. Je proto v pořádku, že jim tato možnost zůstala jen u požadavků na vymezení pozemků a umístování staveb.

Obcím zůstává kompetence stanovit vlastním předpisem odchylné umístění stavby – Dle navrhovaného nového znění § 152 odst. 4 NSZ má platit, že pokud určí prováděcí právní předpis územně samosprávného celku podle odstavce 2 závazné technické normy ve stavebnictví odchylně od prováděcího právního předpisu podle odstavce 1, zajistí územní samosprávný celek bezplatný přístup k těmto určeným technickým normám a vede jejich seznam. ČKAIT v rámci podaných připomínek navrhuje úpravu tohoto ustanovení, které dává územně samosprávným celkům možnost vydávat technické požadavky na stavby, jelikož se odkazuje na odst. 1 jako celek. V této podobě by mohlo být interpretováno zavádějícím způsobem, že by přece jen bylo možné pro vyjmenovaná statutární města stanovit technické požadavky na stavby odchylně. Požadujeme tedy, aby v tomto odstavci bylo jasně uvedeno, že určí-li prováděcí právní předpis územně samosprávného celku podle odstavce 2 technické normy ve stavebnictví pro vymezení pozemků a požadavků na umístění staveb odchylně od prováděcího právního předpisu podle odstavce 1 (tedy že možnost odchylného stanovení požadavků se týká skutečně jen vymezení pozemků a umístění staveb), zajistí územní samosprávný celek bezplatný přístup k těmto určeným technickým normám a vede jejich seznam.

Pražské stavební předpisy již nebudou prováděcím právním předpisem k NSZ – Podle navrhované nové právní úpravy již nebude nařízení hlavního města Prahy č. 10/2016 Sb. hl. m. Prahy, kterým se stanovují obecné požadavky na využívání území a technické požadavky na stavby v hlavním městě Praze (Pražské stavební předpisy), považováno za prováděcí právní předpis podle § 152 odst. 2 NSZ. Důvod pro tuto úpravu vysvětluje důvodová zpráva k novele nového stavebního zákona tak, že Pražské stavební předpisy jsou prováděcím právním předpisem k současnému stavebnímu zákonu č. 183/2006 Sb., jehož hmotné právo má jiný obsahový základ. Pražské stavební předpisy proto nekorespondují s návrhem nového stavebního zákona, a to zejména po jeho obsahové stránce. Pražské stavební předpisy byly vydány k provedení § 169 zákona č. 183/2006 Sb. a tento zákon bude zrušen novým stavebním zákonem. Z uvedeného vyplývá, že pokud bude Praha klást svoje vlastní požadavky na vymezení pozemků a umístění staveb odchylně od jednotné vyhlášky, bude k tomu muset přijmout svůj vlastní nový prováděcí předpis.

Obsah dokumentace bude stanoven prováděcím předpisem – Dle navrhovaného nového znění § 158 odst. 1 NSZ se vypouští poslední věta tohoto ustanovení určující, že dokumentace pro povolení záměru stanovená prováděcím právním předpisem musí obsahovat urbanistické a základní architektonické a technické řešení záměru umožňující posouzení jeho mechanické odolnosti a stability, požární bezpečnosti a vlivů na území a životní prostředí. Obsah a rozsah dokumentace tak bude plně dán prováděcím právním předpisem.

ČKAIT tuto úpravu vítá, neboť již dlouhodobě prosazuje požadavek, aby se v případě dokumentace pro povolení stavby vycházelo z rozsahu a obsahu dokumentace pro vydání společného povolení, nikoliv dokumentace pro územní rozhodnutí, jak vyplývá ze schválené podoby NSZ.

Judikatura požaduje dostatečnou podrobnost dokumentace pro povolení stavby – S požadavkem co nejpodrobnější dokumentace pro aktuálně platné stavební povolení se setkáváme v judikatuře soudů, podle níž má stavební úřad ve stavebním povolení stanovit podmínky pro provedení konkrétní stavby podle jím ověřené dokumentace, která musí být úplná, přesvědčivá a musí v odpovídající míře řešit, jak bude povolovaná stavba provedena. Obdobný rozsah by se měl dle názoru ČKAIT vztáhnout i na chystanou dokumentaci pro povolení stavby, aby byla zajištěna náležitá ochrana všech příslušných veřejných zájmů.

Místo nedostatečného DÚR^{plus} navrhujeme zjednodušené DSP^{minus} – ČKAIT je nejen toho názoru, že projektovou dokumentaci nelze zjednodušit jen v rozsahu dnešní DÚR (DÚR +), ale domnívá se rovněž, že je nutné minimálně ve vyhlášce zohlednit různé druhy staveb potřebnou podrobností (a to i s ohledem na zaváděnou kategorizaci staveb podle NSZ, kde rozlišení staveb na drobné, jednoduché, ostatní a vyhrazené nemůže být pro nově nastavenou podobu dokumentace dostačující). Vhodnější je použít rozsah a obsah stávající projektové dokumentace pro vydání společného povolení, který by byl přizpůsoben konkrétnímu druhu a účelu stavby. Je možné zjednodušit projektovou dokumentaci bytových domů, ale kupříkladu u technologických staveb nebo výrobních závodů je nezbytné mít tuto dokumentaci podrobnější, protože z jednotlivých technologických požadavků se odvíjí celková dispozice nebo potřeba umístění vyhrazeného požárního zařízení. Zde můžeme vycházet ze zahraničních standardů rozhodně neřadit do jedné kategorie obsah a rozsah projektové dokumentace pro výrobní závod a pro bytový dům. ČKAIT tento požadavek na přizpůsobení obsahu projektové dokumentace, kterou stanoví prováděcí právní předpis podle příslušného druhu a účelu stavby, uplatnila v rámci podaných připomínek k projednávané novele NSZ.

K námitkám týkajících se technických požadavků na stavby se bude vyjadřovat projektant – Nově navrhované ustanovení § 194 NSZ již nepočítá s povinností stavebního úřadu, aby v případě, kdy bude shledán nesoulad záměru s některými z kritérií uvedenými v ustanovení § 193 o posuzování záměru, o této skutečnosti stavebníka vyrozuměl a umožnil mu se k této skutečnosti vyjádřit. Jak již ČKAIT dříve upozorňovala, toto ustanovení je nadbytečné, jelikož tuto úpravu v obecné rovině obsahuje správní řád v § 36 odst. 3 a jedná se tak o zbytečnou duplicitu. Nově navrhované ustanovení § 194 NSZ naopak počítá s možností vyjádření projektanta, a to dle jeho odst. 1 tak, že je-li podána námitka nebo připomínka, která se týká technických požadavků na stavby, vyžádá si stavební úřad vyjádření projektanta k obsahu námítky nebo připomínky; za tímto účelem může řízení přerušit a vyzoomit o této skutečnosti stavebníka. Odst. 2 pak uvádí, že projektant zašle své vyjádření stavebnímu úřadu do 7 dnů ode dne doručení žádosti. Není-li vyjádření projektanta doručeno ve lhůtě, posoudí stavební úřad námitku nebo připomínku podle požadavků na výstavbu.

Projednávání námitek je většinou technická a odborná otázka – Dle důvodové zprávy si tento nový institut vyjádření projektanta klade za cíl posílení role a úlohy projektanta v jeho zodpovědnosti za zpracování kvalitní dokumentace. Podstatou tohoto nového ustanovení je určitá „spolupráce“ stavebního úřadu s projektantem, a to v případech, kdy bude podána námitka

nebo připomínka, týkající se technických požadavků na stavby, tzn. předmětem námítky nebo připomínky bude ryze technicky odborná věc. V těchto případech je stavebním zákonem založena možnost, aby si stavební úřad vyžádal vyjádření projektanta k obsahu námítky nebo připomínky. Vyjádření projektanta bude stavebnímu úřadu sloužit jako odborný podklad pro posouzení dané námítky nebo připomínky. Za posouzení a vyhodnocení námítky nebo připomínky z hlediska požadavků na výstavbu v důsledku nese zodpovědnost stavební úřad, ať už se projektant k zaslanému vyjádřil, či případně nevyjádřil. Vyjádření projektanta není pro stavební úřad závazným podkladem, nenahrazuje jeho posouzení námítky nebo připomínky. Jde o jakousi odbornou pomoc stavebnímu úřadu ze strany projektanta, který svými odbornými znalostmi, a hlavně z důvodu „autorství“ dokumentace, pomůže svým vyjádřením stavebnímu úřadu orientovat se v odborné problematice. S uvedeným nezbývá dle mého názoru než souhlasit. V § 162 odst. 2 písm. c) NSZ je sice nově navrhována obecná povinnost projektanta zpracovat na žádost stavebního úřadu vyjádření k námitkám směřujícím k projektové dokumentaci a splnění technických požadavků na stavby v rámci řízení o povolení záměru, jedná se však de facto o možnost projektanta, jak vyplývá z výše uvedeného. Nebude-li projektant ve lhůtě reagovat, stavební úřad musí uplatněnou námitku či připomínku posoudit sám. Nesplnění povinnosti dle § 162 odst. 2 písm. c) NSZ není ani skutkovou podstatou přestupku, za kterou by stavební úřad měl projektantovi uložit pokutu.

Co se týká nákladů projektanta na zpracování takového vyjádření pro stavební úřad, je na ně potřeba pamatovat již při uzavírání smluvního vztahu s objednatelem projektové dokumentace a všechny tyto okolnosti případně zohlednit ve výsledné ceně.

Úprava postavení autorizovaných inspektorů – Je navrhováno zrušení možnosti přiložit odborný posudek autorizovaného inspektora k žádosti o povolení záměru. Zůstává zachováno oprávnění autorizovaných inspektorů vydávat odborné posudky pro účely kolaudace staveb.

Úprava platnosti povolení – Dochází ke zpřesnění právní úpravy v případě prodloužení doby platnosti povolení, včetně způsobu posuzování okolností a skutečností, kvůli kterým nebyl záměr v době platnosti povolení dokončen.

Úprava přechodných ustanovení ke stavebnímu řádu – Nově navrhované znění § 330 odst. 1 NSZ zavádí klasické přechodné ustanovení, dle něhož se řízení a postupy zahájené přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona dokončí podle dosavadních předpisů. ČKAIT podporuje změnu tohoto ustanovení, neboť zatím schválené netradiční přechodné ustanovení § 330 odst. 1 NSZ, dle něhož by se řízení a postupy zahájené přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona dokončovaly všechny již dle NSZ, by mohlo způsobit ve stavební správě dlouhotrvající systémový kolaps, a navíc by mohlo dojít i k zeslabení postavení účastníků již zahájených řízení. Nově navrhovaným přechodným ustanovením budou zachovány dosavadní jistoty všech ve výstavbě participujících osob i náležitá ochrana veřejných zájmů.

Změny v institucionální oblasti

Dochází ke **zrušení Nejvyššího stavebního úřadu, jehož kompetence převezme Ministerstvo pro místní rozvoj**. V tomto ohledu zůstane zachován stávající stav. Dle důvodové zprávy k této novele totiž zachování existence a nutnost faktického zřízení Nejvyššího stavebního úřadu s sebou nese rozsáhlé personální přesuny, značné nároky na státní rozpočet a přesuny kompetencí ústředních správních úřadů a s tím spojených změn příslušností hospodařit se státním majetkem. Cílem návrhu je proto zabránit další atrofii ústřední úrovně veřejné správy zřízením dalšího relativně nezávislého ústředního správního úřadu.

Dále dochází ke **zrušení krajských stavebních úřadů a zachování smíšeného modelu veřejné správy**. Návrhem zákona dojde k zachování smíšeného modelu veřejné správy na úseku povolování staveb. Nedojde k rozsáhlým přesunům úřednického aparátu a vzniku značných nároků na státní rozpočet v souvislosti se zřízením státní stavební správy. **Návrhem zákona tak bude zachována působnost krajských úřadů a některých obecních úřadů jako úřadů stavebních.**

Počítá se rovněž s tím, že bude **zachován institucionální rámec Specializovaného a odvolacího stavebního úřadu, který bude příslušným stavebním úřadem ve věcech vyhrazených staveb** (stavby uvedené v příloze č. 3 ke stavebnímu zákonu – do zde uvedeného výčtu se mj. doplňují i stavby silnic I. třídy).

Stavební úřady tedy zůstanou zachovány na úrovni územních samosprávných celků, jejich počet ale má být redukován. Z celkového počtu 694 stavebních úřadů na úrovni obcí je navrhováno zachování 371. Kromě obecních úřadů obcí s rozšířenou působností a Prahy se má jednat o stavební úřady vymezené v nově navrhované příloze č. 11 NSZ.

ČKAIT doporučuje posílit kompetence MMR – Samotným projektantům je určitě jedno, kam odnesou či digitálně pošlou projektovou dokumentaci. Klíčové pro ně (ČKAIT) je, aby povolení řízení fungovalo a probíhalo předvídatelně a v termínech stanovených zákonem. Zachování výkonu činností stavebních úřadů pod územními samosprávnými celky může být vhodné z hlediska znalostí místních poměrů, které mohou stavební úřady ve své činnosti využít. Nicméně je třeba přihlížet ke všem rizikům, která mohou s účinností NSZ nastat a jež rozhodně

nelze vyřešit jen prostřednictvím zrušení celé nové soustavy státní stavební správy v čele s Nejvyšším stavebním úřadem. ČKAIT jde především o udržení transparentních podmínek odborné činnosti pro inženýry a techniky, ale rovněž zaměstnance příslušných úřadů. ČKAIT podporuje širší zásah do schválené podoby NSZ tak, aby byla zajištěna řádná ochrana všech dotčených veřejných zájmů. ČKAIT podporuje navrhované nové znění § 31 NSZ, dle jehož odst. 1 Ministerstvo pro místní rozvoj metodicky sjednocuje výkladovou a aplikační činnost stavebních úřadů v oblasti stavebního úřadu a požadavky na výstavbu s výjimkou požadavků stanovených odchyleně prováděcím právním předpisem územně samosprávného celku.

MMR by mělo koordinovat veškeré požadavky na výstavbu – ČKAIT se však domnívá, že je nutné zajistit nejen sjednocení výkladové a aplikační činnosti stavebních úřadů, ale rovněž garantovat jednotu a soulad všech vyhlášek a předpisů a rovněž jednotný výklad ve všech oblastech a na všech úrovních státu. To dnes nefunguje. Současný stav, kdy všechna ministerstva mají možnost vydávat a také vydávají metodická doporučení – mnohdy protichůdná, která nikdo nekoordinuje – je neudržitelný. Ministerstvo pro místní rozvoj by mělo mít možnost tento dohled zajistit nebo se na jeho zajištění spolupodílet, což bylo jednou z připomínek, které ČKAIT k zaslanému návrhu novely nového stavebního zákona uplatnila.

JUDr. Eva Kuzmová
právní poradce předsedy ČKAIT

Co dle názoru ČKAIT v novele chybí

Co dnes podniknem..? Co si třeba zahrát na honěnou s nějakým stavebním řízením?

Povinný dozor projektanta – Mezi klíčové – a zatím nenaplněné požadavky ČKAIT – patří především povinnost uzákonit povinný dozor projektanta, který je nezbytnou podmínkou pro garanci kvality provádění staveb. A to nejen u těch financovaných z veřejných rozpočtů či u vyhrazených staveb. Je ve veřejném zájmu, aby byl soulad provádění stavby s ověřenou a autorizovanou projektovou dokumentací. Tato kontrola by neměla být jen výsadou veřejných zakázek, ale měla by být ze zákona povinná i u výstavby bytových a rodinných domů i administrativních budov, v nichž většina občanů tráví až 90 % svého času. ČKAIT tedy v rámci podaných připomínek k novele NSZ požaduje úpravu § 161 odst. 3 NSZ v následujícím znění: Zpracoval-li projektovou dokumentaci pro stavbu projektant, zajistí stavebník dozor projektanta.

Úprava postavení technického dozoru stavebníka – ČKAIT také trvá na tom, aby v rámci NSZ bylo lépe upraveno postavení technického dozoru stavebníka. Nelze argumentovat jen jeho soukromoprávním postavením, když u staveb financovaných z veřejných prostředků počítá NSZ (§ 161 odst. 2) s jeho působením jakožto osoby oprávněné podle autorizačního zákona, na kterou stát delegoval svou povinnost dohledu nad spolehlivostí a funkčností staveb. ČKAIT tedy v rámci podaných připomínek k novele NSZ požaduje úpravu ustanovení § 14, které upřesňuje jednotlivé osoby ve výstavbě, a to následovně: *h) technickým dozorem stavebníka nad prováděním stavby.*

Úprava lhůty pro vydání rozhodnutí – ČKAIT dále požaduje úpravu lhůty pro vydání výsledného rozhodnutí v případě přerušení řízení. Lhůty pro vydání výsledného rozhodnutí jsou upraveny v § 196, avšak s jejich marným uplynutím nejsou spojeny žádné přímé následky, jako je tomu v případě fikce vyjádření, koordinovaného vyjádření či závazného stanoviska. Navíc podle zatím schválené podoby § 196 odst. 5 NSZ se lhůta pro vydání rozhodnutí v případě přerušení řízení z důvodu vad žádosti staví a začne běžet znovu od začátku po jejich odstranění. Lhůta tak může v případě opakovaných výzev k doplnění žádosti a doplnění požadovaných podkladů běžet stále znova a znova. Přerušování stavebního řízení tak, jak ho definuje současná dílka zákona, kdy se vše vrací na začátek řízení a kdy se termíny počítají opět od začátku, může řízení o povolení záměru paradoxně prodlužovat. Deklarované zkrácení lhůt v NSZ je tedy jen optickým klamem. Jedinou obranou, kterou zde bude stavebník mít, je uplatnění opatření proti nečinnosti podle § 80 správního řádu, jak tomu bylo doposud, což bohužel není silně nastavenou zárukou pro jasné dodržení této lhůty.

Je nutné zdůraznit i to, že lhůta pro vydání rozhodnutí je nastavena dokonce přísněji než v současné právní úpravě provedené zákonem č. 183/2006 Sb. Nyní platí, že výzvou k doplnění žádosti a přerušením řízení se lhůta pro vydání rozhodnutí pouze pozastaví, NSZ však uvádí, že lhůta pro vydání rozhodnutí se z důvodu vad žádosti staví a začíná po jejich odstranění běžet celá znovu. ČKAIT je toho názoru, že lhůty by měly být zachovány minimálně tak, jako je tomu podle současného stavebního zákona. ČKAIT tedy v rámci podaných připomínek k novele NSZ požaduje úpravu ustanovení § 196 odst. 5 následovně: Lhůta pro vydání rozhodnutí se v případě přerušení řízení z důvodu vad žádosti staví a pokračuje po jejich odstranění.

Kvalifikační požadavky – ČKAIT dále požaduje úpravu § 30a odst. 4 NSZ, týkající se splnění kvalifikačních požadavků vzdělání a praxe pro výkon činností na úseku stavebního řádu, a to autorizovanou osobou, které byla udělena autorizace podle autorizačního zákona. Obdobně také u § 44 NSZ o splnění kvalifikačních požadavků vzdělání a praxe pro výkon územně plánovací činnosti.

JUDr. Eva Kuzmová
právní poradce předsedy ČKAIT

MMR vypořádává připomínky k novele nového stavebního zákona

Na společném setkání ministra Ivana Bartoše a předsedy Roberta Špalka s novináři, které se uskutečnilo v sídle MMR na Staroměstském náměstí v úterý 7. června, zaznělo, že věcná shoda nad novelou stavebního zákona se týká většiny hlavních změn. V týž den bylo zahájeno vypořádání připomínek k věcné novele nového stavebního zákona (NSZ).

MMR obdrželo k novele 672 připomínek, z toho 230 doporučujících a 200 nad rámec. Vypořádání připomínek bylo zahájeno na MMR 7. 6. 2022. Za ČKAIT, která poslala k zákonu celkem 36 připomínek, se jednání účastnili Ing. František Hladík, místopředseda ČKAIT a předseda Legislativní komise, společně s Mgr. Helenou Dalešickou.

Ministr Ivan Bartoš na úvod uvedl, že si velmi cení spolupráce s relevantními připomínkovými místy, jako je ČKAIT, která sdružuje více než 32 000 stavebních odborníků. Dále zmínil, že diskuzi kolem nového stavebního zákona a jeho novelizací provází řada mýtů. K hlavním argumentům, díky nimž byl stavební zákon protlačen i přes četné kritické a varovné hlasy, které zaznívají často i dnes v Poslanecké sněmovně, patří analýza Světové banky. Její index Doing Business řadil rychlost povolovacího řízení staveb Českou republikou až na poslední místa sledovaných států. „Skutečnost je taková, že žádná kvalifikovaná analýza délky povolovacích řízení v ČR neexistovala. Alespoň mně dosud nebyla předložena. O neprokatelnosti používaného srovnání délky stavebního řízení svědčí i fakt, že samotná Světová banka upustila od sledování a zveřejňování podobných srovnání, které si navíc všimaly okrajového segmentu trhu – skladových hal na greenfieldu,“ upozornil přítomné novináře místopředseda vlády pro digitalizaci a ministr pro místní rozvoj Ivan Bartoš.

Běžný občan navštíví stavební úřad jednou za 20 let

Právě v mnoha případech kvalitní práce stavebních úřadů byla důvodem, proč MMR iniciovalo zrušení reorganizace stavebních úřadů a zrušení vzniku Nejvyššího stavebního úřadu. Ministr dále uvedl, že stavební úřad nemusí být v každé větší obci. Nyní probíhá aktualizace analýzy funkčnosti existujících stavebních úřadů, tj. upřesnění velikosti jejich správního obvodu, aktuálního počtu úředníků, jejich zastupitelnosti, nakořli disponují zkouškou odborné způsobilosti apod. Finální počet stavebních úřadů se ještě může mírně měnit.

Dostupnost bydlení nesouvisí se stavebním zákonem

Část setkání se věnovala rozptýlení velké „politicko-mediální zkratky“, že nový stavební zákon a jím domnělé zrychlení povolovacího řízení povede k větší dostupnosti bytů. Jinými slovy, že klesnou jejich ceny. „Kvalitně připravené stavební záměry, které jsou v souladu s územním plánem, získávají i nyní povolení většinou v řádu jednotek měsíců. V případě dostupnosti bytů je však rychlost stavebního řízení jen jeden z faktorů ceny – dalšími jsou například ceny stavebního materiálu, energií nebo neklesající zájem investičních fondů nebo společností,“ je přesvědčen ministr Bartoš. Společně s Robertem Špalkem se v diskuzi shodli i na tom, že pouhá změna stavebního zákona k lepší dostupnosti bydlení nepovede. K tomu je potřeba vytvořit úplně jiné nástroje. Ministr Bartoš uvedl příklad Olomouce, která má více než 100 regulačních plánů, což vedlo ke skokovému zrychlení stavebního řízení.

Paradoxně lhůty z pohledu stavebníků mnohem lépe řeší stávající stavební zákon

„Rekodifikace navíc s marným uplynutím lhůt pro vydání rozhodnutí nespojuje žádné přímé následky, jako je tomu v případě fikce vyjádření, koordinovaného vyjádření či závazného stanoviska. Stejně tak navrhuje, aby se novelou do NSZ vrátila možnost zkráceného postupu změn územního plánu,“ upozornil přítomné novináře na skrytou nástrahu schválené podoby nového stavebního zákona Robert Špalek.

ČKAIT podporuje snahy o zrychlení povolovacího řízení. Ovšem tak, aby nebyla snížena bezpečnost staveb. Přítomným zástupcům médií pak Ing. Špalek vysvětlil, proč je ČKAIT zásadně proti zavádění dvojí kvality ve výstavbě. Není možné, aby si jednotlivá města sama stanovovala požadavky například na bezbariérovost. Předseda Komory rovněž připomněl, že stavebně technické předpisy podléhají notifikaci Evropskou komisí. Města by musela také platit přístup k tzv. sponzorovaným normám. „Už jsem zažil situaci, kdy hranice katastrálních území procházela středem domu. Pak by bylo těžké rozhodnout podle jakých stavebně technických předpisů by se projekt řídil,“ doplnil Robert Špalek.

„Podotýkám, že nová právní úprava pro vyhrazené stavby, jako jsou páteřní komunikace nebo energetická infrastruktura, je platná již k 1. 7. 2023. Rok navíc pro ostatní stavby prospěje naplnění věcného záměru nového stavebního zákona a rovněž přispěje ke zrychlení povolovacího řízení v České republice,“ uzavřel společné setkání s novináři ministr Ivan Bartoš.

Ing. Markéta Kohoutová
Tiskové oddělení ČKAIT

Masivní požár v Alzheimer centru v Roztokách u Prahy vypukl 1. 6. 2022 v 19 hodin. Příčinu vzniku požáru vyšetřují také experti z Technického ústavu požární ochrany v Praze. Podle svědků se ohnisko nacházelo pod střechem v místě, kde právě probíhaly stavební práce a přepojování dosluhující plynové kotelny. Foto: HZS Středočeského kraje

Kdo bude zpracovávat požárně bezpečnostní řešení staveb?

Budou se na autorizované odborníky v tomto oboru stát fronty? Dosud mohou požárně bezpečnostní řešení u většiny staveb vypracovávat tisíce autorizovaných osob. Na konci roku 2023 to budou moci vykonávat jen osoby autorizované v oboru požární bezpečnost staveb. Těch je nyní jen 558.

Na základě změn v právních předpisech na úseku požární ochrany vzniká řada dotazů, kdo bude oprávněn zpracovávat požárně bezpečnostní řešení staveb. Nejistotu vyvolal zákon č. 415/2021 Sb., kterým se od 1. prosince 2021 změnil zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, a zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému.

Navazující vyhláška č. 460/2021 Sb., o kategorizaci staveb z hlediska požární bezpečnosti a ochrany obyvatelstva, s účinností od 11. prosince 2021 pak zavedla nové členění staveb do čtyř kategorií:

- **0. kategorie** – stavby nepředstavující zvláštní nebezpečí (například vodní dílo, stožár, oplocení, skleníky, pozemní komunikace, podzemní sítě...)
- **I. kategorie** – stavby představující mírné nebezpečí (například budova do výšky 9 m nebo se zastavěnou plochou do 200 m² nebo pro max 100 osob, silniční či železniční tunel do 100 m délky...)
- **II. kategorie** – stavby představující vyšší nebezpečí (všechny stavby, které nelze zařadit do 0., I. a III. kategorie)
- **III. kategorie** – stavby představující vysoké nebezpečí (například stavby pro více než 1000 osob nebo ubytování pro více než 100 osob, stavby silničních a železničních

tunelů delších než 1000 m, stavby pro skladování hořlaviny nad 5000 m³...)

Osoby autorizované v oboru pozemní stavby, které jsou nyní podle dosavadní právní úpravy oprávněné zpracovávat v rámci svých projektových dokumentací i požárně bezpečnostní řešení staveb I. a II. kategorie, mají toto oprávnění zachováno po přechodnou dobu 2 let od nabytí účinnosti nového zákona, tedy do 1. prosince 2023. Poté to budou moci dělat pouze osoby autorizované v oboru PBS. Těch je nyní 558. V přechodném období 2 let však mohou požadované vzdělání a odbornou praxi získat nanejvýš další desítky osob, které budou moci v rámci svého oprávnění zpracovávat PBR alespoň pro kategorii staveb I. Pokud se problém nevyřeší, hrozí kolaps stavebních řízení, neboť staveb v kategorii I. jsou desítky tisíc a nebudou odborníci, kteří by pro tyto stavby mohli zpracovávat požárně bezpečnostní řešení.

Podle nových právních předpisů může současných 558 autorizovaných osob v oboru PBS zpracovávat požárně bezpečnostní řešení staveb III. kategorie pouze po dobu 5 let od nabytí účinnosti tohoto zákona (tedy do 1. prosince 2026). Poté to budou moci dělat jen ty osoby autorizované v oboru PBS, které získají rozšiřující specializaci.

Informace Autorizační rady ČKAIT o podmínkách pro projektování v oboru požární bezpečnosti staveb

Autorizační rada informuje o tom, že ve spolupráci s vedením ČKAIT jsou zpracovávány zásady a podmínky **pro obor požární bezpečnost staveb (PBS)**:

- **pro nové zájemce**
 - autorizace autorizovaný inženýr a autorizovaný technik
 - autorizovaný inženýr se specializací
- **pro stávající autorizované osoby**
 - autorizovaný inženýr se specializací

Zásady v principu stanovují diferencované podmínky pro autorizované inženýry a autorizované techniky a dále specifikují požadavky na získání autorizace inženýr se specializací jak pro nové zájemce, tak zejména pro stávající autorizované osoby PBS, a to v návaznosti na kategorizaci staveb podle zákona o požární ochraně. Před dopracováním těchto zásad bude materiál předložen Aktivitu požární bezpečnosti staveb k připomínkám a následně bude schválen vedením ČKAIT.

- **Pro 0. kategorii staveb se PBŘ nezpracovává.**
- **Pro I. kategorii staveb budou požadavky na zpracovatele požárně bezpečnostního řešení v principu minimální** a ČKAIT usiluje o to, aby bylo pro tyto stavby možné zpracování požárně bezpečnostního řešení i autorizovaných osob dalších oborů v rámci možných a zákonem daných překryvů (nejčastěji autorizované osoby v oboru pozemní stavby).
- **Pro II. kategorii staveb zůstávají oprávnění v rozsahu stávající PBS.**
- **Pro III. kategorii staveb budou požadavky na zpracovatele požárně bezpečnostního řešení výrazně přísnější.** Tato autorizace se bude přiznávat těm, kteří mají a doloží vzdělání ve studijním oboru nebo programu požární bezpečnosti staveb nebo v přímé návaznosti. V současné době Autorizační rada projednává rozsah toho, co se posuzuje jako studijní obor požární bezpečnosti staveb pro možnost získání přímé

specializace v oboru PBS. Výjimky z požadované doby odborné praxe (min. 3 roky) v oboru nelze přiznat.

Shrnutí současných podmínek PBŘ

ČKAIT na základě nově přijatých právních úprav (novela a vyhláška) tímto sděluje, že v souladu s přechodným ustanovením zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů, je možné do 1. prosince 2023 požárně bezpečnostní řešení u staveb I. a II. kategorie zpracovávat podle dosavadní zažité praxe. Pro stavby kategorie III. je možné PBŘ zpracovávat pouze autorizovanou osobou PBS, a to až do 1. prosince 2026. Autorizované osoby, které v mezidobí získají autorizaci jako specialisté PBS, mohou PBS pro stavby kategorie III. zpracovávat ode dne získání specializace bez dalších omezení.

Na závěr členské základně ČKAIT sdělujeme, že kategorizace staveb vznikla na základě změny zákona o požární ochraně. ČKAIT zavedení kategorizace staveb 0., I., II., III. v předpisech na úseku požární ochrany nevyvolala, ani ji nepožadovala. ČKAIT se na aplikaci kategorizací staveb nepodílí, není ani oprávněna na případné dotazy spojené s kategorizací odpovídat nebo je komentovat. Pro pořádek také uvádíme, že kategorizace staveb podle zákona o požární ochraně nemá nic společného s novými čtyřmi kategoriemi staveb podle nového stavebního zákona, který dělí stavby na drobné, jednoduché, vyhrazené a ostatní.

ČKAIT spolupracuje s GRH ZHS ČR tak, aby nedošlo k nesrovnalostem při výkonu státního požárního dozoru při posuzování požárně bezpečnostních řešení. Současně sdělujeme, že při jednáních se řeší i otázka odborné kvalifikace příslušníků ZHS ČR, kteří požárně bezpečnostní řešení posuzují, což je jeden z požadavků – závěrů jednání Aktivitu požární bezpečnosti staveb.

Ing. Adam Vokurka, Ph.D.
předseda Autorizační rady

Ing. Václav Kratochvíl, Ph.D., MBA
člen Autorizační rady pro obor PBS

Citace ze stanoviska Generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR

Požárně bezpečnostní řešení staveb má přesah do působnosti orgánu státní správy na úseku požární ochrany, který podle ustanovení § 31 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, vykonává státní požární dozor mimo jiné posouzením stavební nebo územně plánovací dokumentace. Autorizační rada ČKAIT proto členům ČKAIT předkládá stanovisko Ministerstva vnitra – generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, které k problematice projektování v oboru požární bezpečnosti staveb sdělilo dne 11. ledna 2022 následující:

Normativní text – Podle ustanovení § 40 odst. 3 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o požární ochraně“) je ke zpracování požárně bezpečnostního řešení (dále jen „PBŘ“) pro stavby kategorie I a II oprávněna osoba, která je autorizovaná pro obor požární bezpečnost staveb (dále jen „PBS“) podle zvláštního právního předpisu. Podle ustanovení § 40 odst. 4 zákona o požární ochraně

je ke zpracování PBŘ pro stavby kategorie III oprávněna osoba, která je autorizovaná pro obor PBS podle zvláštního právního předpisu a které k tomuto současně byla udělena specializace v rámci tohoto oboru podle zvláštního právního předpisu. Zvláštním právním předpisem je zákon č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 360/1992 Sb.“). Zákon č. 360/1992 Sb. upravuje způsob a podmínky udělování autorizace a specializace. Autorizaci a specializaci uděluje Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě v podrobnostech uvedených ustanovení § 7, § 8 a § 9 zákona č. 360/1992 Sb.

Přechodné ustanovení – Na základě přechodného ustanovení, uvedeného v čl. II bodu 4 zákona č. 415/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění

pozdějších předpisů, a zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 415/2021 Sb.“) je osoba oprávněná ke zpracování PBŘ podle dosavadní právní úpravy, **oprávněna po dobu 2 let** od nabytí účinnosti tohoto zákona zpracovávat **požárně bezpečnostní řešení stavby kategorie I a II**. A dále, dle přechodného ustanovení, uvedeného v čl. II bodu 3 zákona č. 415/2021 Sb. je osoba, která splňuje podmínky podle § 40 odst. 3 zákona o požární ochraně, **oprávněna po dobu 5 let** od nabytí účinnosti tohoto zákona zpracovávat **požárně bezpečnostní řešení stavby kategorie III** a aplikovat odlišný postup podle § 99 zákona o požární ochraně.

Účinnost – U stavby kategorie I a II stačí **současné oprávnění** pro zpracování PBŘ, a to **po dobu 2 let** od účinnosti zákona č. 415/2021 Sb. Po této době – tj. **od 1. prosince 2023** – musí být osoba zpracovávající PBŘ pro kategorie staveb I a II autorizována pro obor požární bezpečnost staveb v návaznosti na § 5 odst. 3 písm. j) zákona č. 360/1992 Sb.

V případě stavby kategorie III může **po dobu 5 let** od účinnosti zákona č. 415/2021 Sb. zpracovávat PBŘ osoba, která je autorizovaná pro obor požární bezpečnost staveb podle zvláštního právního předpisu (viz předchozí odstavec). Po této době – tj. **od 1. prosince 2026** – musí být této osobě pro možnost zpracovávat PBŘ u staveb kategorie III dále udělena specializace v rámci oboru požární bezpečnost staveb, a to v návaznosti na zákon č. 360/1992 Sb., kdy podrobnosti o rozsahu působnosti u jednotlivých oborech stanovuje autorizační řád vydaný ČKAIT

(viz § 5 odst. 4). Oprávnění ke stanovení dílčích specializací je pak zakotveno v § 6, a to i k autorizaci pro obor požární bezpečnost staveb. Uvedené se dotýká i problematiky odlišného postupu podle § 99 zákona o požární ochraně.

Z výše uvedeného vyplývá – Zpracovávat PBŘ pro stavby kategorie I a II je nyní oprávněn autorizovaný inženýr nebo autorizovaný technik v oboru PBS nebo autorizovaný inženýr nebo autorizovaný technik v oboru pozemní stavby. **Od 1. 12. 2023 bude ke zpracování PBŘ pro stavby kategorie I a II oprávněn pouze autorizovaný inženýr nebo autorizovaný technik v oboru PBS**. Zpracovávat PBŘ pro stavby kategorie III je od 1. prosince 2021 do 1. prosince 2026 oprávněn pouze autorizovaný inženýr nebo autorizovaný technik v oboru PBS. **Po konci tohoto přechodného období bude ke zpracování PBŘ pro stavby III. kategorie oprávněn pouze autorizovaný inženýr nebo autorizovaný technik v oboru PBS, kterému byla současně udělena specializace.**

kpt. Bc. Hana Tichá

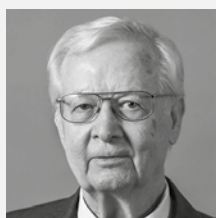
Oddělení stavebně technické prevence, Odbor prevence
Ministerstvo vnitra – generální ředitelství HZS ČR

Poznámka: Toto stanovisko není v úplném souladu s doporučením ČKAIT například viz pomůcka na Profesis A2.1 Autorizovaný inženýr a technik v procesu výstavby: V řadě oborů jsou autorizovaní inženýři oprávnění zpracovávat v rámci svého projektu i PBŘ.

prof. Ing. Jindřich Melcher, DrSc. * 14. 6. 1939 † 24. 2. 2022

NEKROLOG

Významný odborník v oblasti ocelových a dřevěných konstrukcí, uznávaný akademickou obcí i kolegy z praxe

Ve věku 82 let nás v únoru letošního roku opustil prof. Ing. Jindřich Melcher, DrSc. Celý svůj profesní život zasvětil oboru kovové a dřevěné konstrukce, v němž dosáhl významných úspěchů jak v oblasti vědeckovýzkumné činnosti, tak v oblasti praktického navrhování.

V neposlední řadě se do dějin oboru zapsal jako akademický pracovník, pedagog, který s nadšením a zaujetím předával svoje zkušenosti studentům, ale i mladším kolegům téměř do posledních chvil. Více než 30 let byl autorizovaným inženýrem v oborech Statika a dynamika staveb, Mosty a inženýrské konstrukce a Zkoušení a diagnostika staveb. Svůj pracovní život spojil prof. Melcher s Fakultou stavební VUT v Brně, kde aktivně působil ještě donedávna, a to již od roku 1962. V letech 1990 až 2005 byl vedoucím katedry Ústavu kovových a dřevěných konstrukcí. Stal se také děkanem Fakulty stavební VUT a později proděkanem pro vědu a výzkum. Účinkoval též jako dlouholetý člen Vědecké rady FAST VUT i vědeckých rad jiných vysokých škol a fakult v ČR a na Slovensku, člen Inženýrské akademie ČR, předseda a člen mnoha komisí pro jmenovací a habilitační řízení, nebo např. člen komise pro

akreditace na Slovensku. Prof. Melcher postupně navázal na odkaz nestora oboru prof. Lederera a podařilo se mu prosadit jak na domácí půdě, tak v evropském a celosvětovém měřítku. Prof. Melcher se aktivně podílel na činnosti řady vědeckých a profesních organizací domácích i zahraničních. Byl např. velmi aktivním členem SSRC (Structural Stability Research Council), významné světové organizace v oblasti stability konstrukcí. Působil také jako stálý delegát za ČR v Evropském výboru pro normalizaci CEN, technické komisi TC 250 pro tvorbu a harmonizaci evropských norem, konkrétně EN 1993 pro navrhování ocelových konstrukcí, do níž prosadil mj. výsledky jím vedeného mnohaletého výzkumu v oblasti klopení a kroucení. V ČKAIT pracoval prof. Melcher dlouhá léta jako zkušební komisař pro obor Statika a dynamika staveb. Zapojoval se do organizace konference Ocelové konstrukce v Hustopečích, která se stala velmi vyhledávanou odborníky z praxe i akademické a výzkumné sféry, a to mimo jiné díky osobnosti prof. Melchera. Zasadil se o popularizaci konference a vytvoření její dnes už 60leté tradice. V osobě pana prof. Melchera ztrácíme nejen uznávaného vědce a odborníka, ale i kolegu a učitele, který nám bude chybět.

prof. Ing. Marcela Karmazínová, CSc.

vedoucí Ústavu kovových a dřevěných konstrukcí
Fakulta stavební VUT v Brně

Revoluční změny v bezpečnosti práce s vyhrazenými technickými zařízeními

Ukončení platnosti zavedené vyhlášky Českého úřadu bezpečnosti práce a Českého báňského úřadu o odborné způsobilosti v elektrotechnice (vyhláška č. 50/1978 Sb. ve znění jejích novel) k 1. červenci 2022 nejspíše v praxi způsobí rozruch. Pro naplnění nových požadavků zákona musí být přijaty nové prováděcí právní předpisy nahrazující dosavadní zákonem rušené vyhlášky, a to formou nařízení vlády.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/104/ES ze dne 16. září 2009 o minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví během používání pracovního zařízení zaměstnanci při práci předepsala požadavky pro bezpečnost provozu vyhrazených technických zařízení (dále zkráceně jako VTZ).

Od 1. 7. 2022 se mění ověřování odborné způsobilosti

Proto i Česká republika nově upravuje kritéria provozu vyhrazených technických zařízení prostřednictvím národní legislativy, čímž plní závazek, aby byla dosažena shoda. Mezi vyhrazená technická zařízení spadají tlaková, zdvihací, elektrická a plynová zařízení s riskantním provozem. Podle míry jejich rizika se řadí do tříd, skupin a podskupin. Česká republika prostřednictvím nového zákona č. 250/2021 Sb., o bezpečnosti práce v souvislosti s provozem vyhrazených technických zařízení a o změně souvisejících zákonů, s účinností již od 1. července 2022 stanovila požadavky na bezpečnost provozu VTZ a ochranu zdraví při práci i požadavky na výkon státní správy na úseku bezpečnosti provozu VTZ. Dále vymezila také požadavky na způsob ověřování odborné způsobilosti osob k činnostem na VTZ a práva a povinnosti osob při výkonu obsluhy, montáže, údržby, kontrol, revizí, oprav, při plnění nádob plynu a při práci s elektrickými zařízeními pod napětím a v jejich blízkosti. V Z+i ČKAIT 4/2021 o tom informoval Ing. Jindřich Pater v článku „Státní odborný dozor nad bezpečností práce se po 53 letech mění“.

Technická inspekce ČR bude pověřenou organizací

MPSV zřídí pověřenou organizaci pro podávání odborných stanovisek, provádění zkoušek, prohlídky zařízení a vydávání osvědčení pro zařízení. Tato organizace bude pověřovat osoby k montáži, opravám, revizím a zkouškám vyhrazených technických zařízení, prověřit jejich obecné předpoklady a odbornou způsobilost pro obsluhu parních a kapalinových kotlů, povede evidenci právnických a fyzických osob oprávněných k montáži, opravám, zkouškám a revizím a upraví zkoušky odborné způsobilosti k činnostem na VTZ. Pověřenou organizací podle tohoto nového zákona se stává Technická inspekce ČR.

Dosavadní oprávnění budou platit do roku 2025 resp. 2027

Dosavadní oprávnění vydaná Technickou inspekcí Praha ČR budou podle § 24 odst. 1 a 2 platit nejdéle další 3 roky, zatímco oprávnění od TIČR maximálně 5 let od nabytí účinnosti nového zákona, tedy do roku 2025 a 2027.

Nové nařízení o sazbách poplatků za odbornou činnost

Do řady předpisů, které skončí k poslednímu červnu t. r. a budou nahrazeny novými nařízeními vlády, spadají kromě novelizovaných předpisů ze šedesátých a sedmdesátých let vyhláška č. 50/1978 Sb. a vyhlášky č. 18, č. 19 a č. 21 z roku 1979, o tlakových, zdvihacích a vyhrazených plynových zařízeních dále vyhlášky č. 73/2010 Sb., o řazení VTZ do skupin, i vyhlášky č. 461/2013 Sb., č. 112/2005 Sb. a 398/2001 Sb., o stanovení poplatků za činnost dozoru státních orgánů. Ty budou od 1. června nahrazeny nařízením vlády č. 60/2022 Sb., o sazbách poplatků za odbornou činnost pověřené organizace v oblasti bezpečnosti provozu vyhrazených technických zařízení.

Změna a rušení navazujících předpisů

K účinnosti výše citovaného nového zákona se změní 16 a zruší 12 dosud platných předpisů (včetně novelizujících předpisů). Pro naplnění nových požadavků zákona musí být přijaty nové prováděcí právní předpisy nahrazující dosavadní zákonem rušené vyhlášky, a to formou nařízení vlády:

- o vyhrazených plynových zařízeních a požadavcích na zajištění jejich bezpečnosti,
- o vyhrazených zdvihacích zařízeních a požadavcích na zajištění jejich bezpečnosti,
- o vyhrazených elektrických zařízeních a požadavcích na zajištění jejich bezpečnosti,
- o vyhrazených tlakových zařízeních a požadavcích na zajištění jejich bezpečnosti,
- o požadavcích na způsobilost k výkonu činnosti na elektrických zařízeních a na odbornou způsobilost v elektrotechnice.

Kromě zrušených předpisů je třeba zmínit také další předpisy novelizované v důsledku aktualizace zákonné úpravy. Půjde o změny zákonů č. 251/2005 Sb., o inspekci práce, č. 309/2006 Sb., o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, dále o změny zákonů v souvislosti s přijetím zákona o zaměstnanosti č. 436/2004 Sb., zákona č. 48/1982 Sb., o základních požadavcích k zajištění bezpečnosti práce a technických zařízení, zákona č. 174/1968 Sb., o státním odborném dozoru nad bezpečností práce, zákona č. 264/2016 Sb. novelizujícího řadu předpisů v souvislosti s vyhlášením atomového zákona a další zákony vztahované ke speciálnímu oblastem, jako např. č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách ČR, nebo č. 341/2011 Sb., o Generální inspekci bezpečnostních sborů.

Mgr. Helena Dalešická, Ing. Jindřich Pater
Středisko legislativně právní ČKAIT

K útoku na Kapitol Spojených států amerických došlo 6. ledna 2021 ve Washingtonu, D.C. Část demonstrantů zaútočila na budovy obou komor Kongresu a dočasně pronikla i do obou jednacích sálů narychlo evakuovaných budov. Komplex byl opětovně zabezpečen až po dvou hodinách. Foto: Wikimedia Commons

Prevence kriminality při plánování a realizaci staveb

Jak se vyhnout tragickým útokům na veřejné instituce či prostranství? Začátek je třeba hledat už v samotném návrhu budov a principech urbanismu.

Strategie CPTED (Crime Prevention Through Environmental Design), která se stala podstatnou součástí povědomí odborné veřejnosti v zahraničí i v České republice, nabízí vhodná technická řešení zaměřená na předcházení možných kriminálních činů. Cílí k odrazení pachatele od samotného rozhodnutí kriminální čin spáchat. Nepřímo tak přispívá k vytváření pocitu bezpečí i k udržení, příp. získání kontroly nad konkrétní oblastí, a tím i k prevenci kriminality.

Bezpečnost ve veřejném prostoru

Uplatňování strategie CPTED podpořily, mimo jiné, také závěry konference „K strategii prevence kriminality na základě získaných informací“ (Sundsvall, Švédsko, 21.–23. 2. 2001). Odborníci z mnoha evropských zemí se shodli na potřebě využívání postupů CPTED, které se osvědčily jako užitečné, efektivní a zároveň velmi konkrétní i realizovatelný nástroj vhodný k omezení kriminality. Podrobné informace najdete na webových stránkách Mezinárodní asociace CPTED <https://www.cpted.net/>.

Zkušenosti z praxe opakovaně poukazují na potřebu koncipovat skladbu veřejného prostoru tak, aby se již při jeho návrhu a následné realizaci vytvořilo maximálně bezpečné prostředí. Pokud jsou například eliminovány noční kluby v místech, kde se nachází řada obchodů, opuštěných prodejci po zavírací hodině, nepochybně to přispěje jak ke snížení počtu krádeží v těchto

obchodech a nebezpečí vandalismu, tak účinně omezí příležitosti k páčání další trestné činnosti. Jiným příkladem je vhodné řešení míst určených k vzájemnému setkávání, jako jsou např. atria mezi administrativními komplexy, odpočinkové a pěší zóny a prostranství před obchodními domy.

Ze svého okolí jistě známe řadu příkladů původně funkčního urbanistického řešení, které již neodpovídá aktuálním potřebám. Pokud není včas přijata náprava, přispívá tento stav k všeobecnému úpadku veřejného prostředí. Dílčí úpravy veřejného prostoru však ne vždy přinášejí žádoucí efekt, ať už z estetického, nebo užitkového hlediska. Proto lze v poslední době pozorovat značnou snahu řešit nové nebo rekonstruované obytné a veřejné komplexy, nákupní centra, prostranství, ale i další veřejný prostor tak, aby se zohlednila doporučení vycházející ze strategie CPTED, vedoucí k prevenci kriminality, již ve fázi projektu.

Prevence kriminality již od návrhu

Jedním z osvědčených nástrojů vhodných k prevenci kriminality je aplikace postupů popsaných v evropských návrhových normách řady 14383. Tyto normy jsou vypracované v souladu s principy CPTED a poskytují odborné návody a pokyny pro odhad rizika kriminality. Nabízejí rovněž škálu možných opatření, postupů a procesů, určených ke snížení těchto rizik. Směrnice popsané v těchto normách pro projektování jsou specifikovány

Dodatečná opatření přijatá ve snaze omezit potenciální kriminální aktivity v daném místě: původní lavičky podél pěší zóny byly nahrazeny strohými ocelovými prvky. Foto: archiv autorky, 2022

Bezpečnostní prvky (sloupky) k zajištění ochrany před proniknutím jedoucího vozidla do prostoru obchodního centra. Foto: archiv autorky, 2022

pro konkrétní typy prostředí s cílem znesnadnit, případně zneemožnit výskyt různých forem kriminality, anebo jim předcházet, a to v souladu s požadavky kladenými na plánování městské výstavby. Dalším velkým přínosem norem řady 14383 je jejich snadná aplikovatelnost jak při projektování nových, případně podstatně rekonstruovaných veřejných prostor, tak při úpravě stávajících lokalit. Lokalitou může být území v rozsahu od několika domů nebo ulic až po celé městské komplexy. Vždy ale platí, že definitivní volba strategií a opatření je ponechána jednotlivým účastníkům a odpovědným místům podílejícím se na konkrétních plánech výstavby, rekonstrukce nebo správy dané lokality.

Ochrana před útoky motorovými vozidly

Je smutnou skutečností, že v posledních letech opakovaně dochází k útokům na místa s nedostatečným zabezpečením proti nárazu jedoucími motorovými vozidly. Jedná se zejména o objekty a prostory, kde se často konají akce s výskytem většího počtu osob (tzv. měkké cíle). Až donedávna se sloupky, betonové bloky a jiné mechanické zábrany používaly zejména proti neoprávněnému parkování (režimové opatření). Nyní je ve hře také ochrana proti nájezdu vozidel (bezpečnostní opatření). Jedním z příkladů praktického využití norem řady 14383 je norma ČSN P CEN/TR 14383-8 *Prevence kriminality – Plánování městské výstavby a navrhování budov – Část 8: Ochrana budov a prostorů před kriminálními útoky páchanými pomocí vozidel*.

Několik slov k tvorbě nových norem

Aktualizaci stávajících a rozvoji nových návrhových norem podle strategie CPTED se pod vedením evropské normalizační komise CEN/TC 325 věnují přední odborníci s dlouholetými zkušenostmi v bezpečnostním průmyslu. Vedle českých expertů jde o osoby z Nizozemska, Velké Británie, Německa, Itálie, Portugalska, Španělska, ale i dalších zemí. Aktuálně je v přípravě nová norma na sjednocení terminologie a před dokončením je další norma na městské plánování.

Počátkem května byla schválena norma CEN/TS 14383-6 *Prevence kriminality – Urbanismus a projektování staveb – Část 6: Školy a vzdělávací instituce*. Norma upravuje zásady a návrhy pro snižování rizika kriminality, obavy z kriminality a antisociálního chování ve školách. Zaměřuje se na fáze plánování a realizace

stavebního řešení a bezpečnostní opatření prostřednictvím preventivního řízení bezpečnostních rizik, k nimž může ve školách docházet. Norma byla zpracována pod vedením týmu českých odborníků z pracovní skupiny WG 3 (Building Design), která spadá do působnosti technické normalizační komise CEN/TC 325. Je potěšující, že Ministerstvo vnitra ČR (odbor prevence kriminality) ve spolupráci s Českou agenturou pro standardizaci (ČAS) dlouhodobě podporuje fungování sekretariátu komise CEN/TC 325, která je, stejně jako skupina WG 3, plně pod vedením českých odborníků.

Seznam návrhových norem řady 14383 je uveden na webových stránkách CEN/CENELEC. Normy jsou v tištěné a elektronické formě běžně dostupné také v českém jazyce na webových stránkách České agentury pro standardizaci agentura-cas.cz.

Celospolečenský význam strategie CPTED, jako komplexního pojetí prevence kriminálních činů v rámci výstavby nových a rekonstrukce stávajících územních celků, se promítl i do nové mezinárodní normy *ISO 22341:2021 – Bezpečnost a odolnost – Ochranné zabezpečení – Pokyny pro prevenci kriminality prostřednictvím environmentálního designu*.

Ing. Alena Šimková

Předsedkyně Evropské technické normalizační komise CEN/TC 325

Odborná konference: Strategie CPTED a její přínosy pro bezpečnost měst

Dne 6. října 2022 se v prostorách Kongresového centra v Praze uskuteční odborná konference věnovaná využití strategie CPTED v praxi. Konference, kterou pořádá MV ČR ve spolupráci s agenturou ČAS u příležitosti předsednictví ČR v Radě EU, je tematicky rozdělena do tří bloků:

1. **standardizace v urbanismu, projektování budov a jiných zařízení v souladu se strategií CPTED a jejich přínosy pro bezpečnost měst**
2. **příklady dobré praxe**
3. **využití technických norem dle CPTED a prevence kriminality v policejní praxi**

Konference je vhodnou příležitostí k setkání s odborníky, zástupci měst a policejních složek z celé Evropy a evropských institucí, kteří přislíbili účast.

Proč je důležitá stavební akustika

Akustické řešení je vždy výsledkem kolektivní práce projektanta, hygienika i specialisty akustika. Musí přijatelným způsobem vyvážit technické a ekonomické možnosti na jedné straně a požadavky ochrany zdraví a pohody života na straně druhé. Nyní se připomínkuje novela, která mění některé limity hluku.

Ve stavební akustice nemá smysl hodnotit zvuk z jiných než fyziologických hledisek. Je vyloučeno, že by zvuk mohl fyzicky poškodit stavební objekty či samotného člověka s výjimkou jeho sluchového orgánu. Navíc i k poškození sluchu dochází pouze výjimečně při velmi vysokých intenzitách (akustické trauma např. při výbuchu) nebo při dlouhodobém působení (zejména v pracovním prostředí). Případné škodlivé působení zvuku na zdraví je úzce spojeno s psychikou člověka, kdy postižený jedinec je nucen vnímat zvuk, se kterým nesouhlasí, který narušuje jeho soukromí, může představovat překážku v práci nebo rušit jeho odpočinek. Zvuk ovlivňuje i sociální chování člověka. V hlučném prostředí lidé vykazují nižší vnímavost k situaci druhé osoby, nižší ohleduplnost, menší ochotu pomoci a nižší schopnost spolupracovat. Obyvatelé hlučných lokalit méně navazují sousedské styky. Zvuk ale není apriorně škodlivý, a proto vždy nežádoucí.

Nadbytek zvuku (v intenzitě i délce působení), zejména ze zdrojů, jejichž hlasitost nemůže jedinec ovlivnit, však může působit škodlivě. Takový nežádoucí zvuk se označuje jako *hluk*. Případné škodlivé účinky hluku souvisí s intenzitou zvuku a s obdrženou dávkou akustické energie v čase. Jako huk bude vždy působit zvuk větší intenzity, zvuk přerušovaný nebo s výraznou dynamikou, s tónovými složkami, rázy a impulsy. Význam má i informační obsah zvuku, jeho schopnost poutat neúmyslnou pozornost, jakož i postoj (tolerující nebo odmítavý) jedince k danému zvuku a k jeho zdroji. Ochranu proti hluku zajišťuje hygienická služba, která provádí preventivní i běžný dozor.

Limity hluku určuje nařízení vlády

Zásady ochrany proti hluku jsou zakotveny v zákoně č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví. Nejvyšší přípustné hodnoty (limity) hluku pro různá prostředí (pracoviště, obytná místnost, venkovní prostor) stanoví Nařízení vlády č. 272/2011 Sb., o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací ve znění Nařízení vlády č. 217/2016 Sb. a č. 241/2018 Sb. Limity nejsou fixní, ale v průběhu let dochází novelami tohoto nařízení k jejich postupné změně směrem k přísnějším, nebo naopak mírnějším hodnotám. Citlivost sluchu u lidí zůstává během času v průměru stále stejná. Může však docházet ke změnám míry tolerance k působení hluku z určitých zdrojů. Změny limitů ale reagují hlavně na ekonomický stav společnosti. Limity totiž nikdy nemohou ochránit všechny jedince včetně těch senzitivních, neboť jsou vždy stanoveny jako kompromis mezi snahou snížit huk na nejmenší míru a mezi technickými a ekonomickými možnostmi, jak dodržení limitu zajistit.

Vnímání a prožívání zvuku je specifický fyziologický a psychologický proces. Fyziologie vnáší do akustiky postupy, které se vymykají běžnému chápání fyziky a které jsou specifické právě jen pro akustiku. Při působení zvuku na člověka se uplatňuje více vlastností zvuku. Jedná se o: intenzitu, kmitočet, čas, informační

obsah zvuku a okolnosti jeho působení. Významná je i interindividuální citlivost na zvuk. Základní akustické veličiny, kritéria a přípustné limity hluku jsou proto definovány takovým způsobem, aby co nejlépe popisovaly účinek zvuku na člověka a jeho sluchový orgán právě z hlediska působení všech těchto vlivů.

Informační obsah zvuku

Míra rušení zvukem nezávisí jen na jeho fyzikálních parametrech, ale je ovlivněna i postojem lidí k danému zvuku a jeho zdroji. Uživatelé budov všeobecně více tolerují huk přicházející do budovy zvenčí ve srovnání s hlučným vznikajícím v budově. Více je tolerován huk ze zdrojů, které jsou obecně považovány za neutišitelné, a ze zdrojů, u kterých lze obtížně určit konkrétního původce hluku (např. silniční doprava). Naopak se lze setkat se stížnostmi i na hluboce podlimitní huk působený jinými uživateli budovy. Menší rozmrzelost způsobí zvuk, o němž je předem známo, že bude trvat jen určitou vymezenou dobu, resp. vymezený počet opakování. Hůře je tolerován huk v noční době oproti době denní. Okolnosti působení zvuku se při hodnocení uplatňují tím způsobem, že jsou stanoveny odlišné limity hluku pro různá prostředí, různou dobu a různé zdroje. Tak existují rozdílné limity pro pracovní prostředí, pro huk ve venkovním prostoru a huk uvnitř budov, kdy se jiným způsobem hodnotí huk ze zdrojů umístěných vně a uvnitř budovy. Hluk ze stavební činnosti působí vždy dočasně, a proto se také hodnotí odlišně. Základní hladina pro hodnocení hluku v pracovním prostředí je $L_z = 50$ dB. V mimopracovním prostředí je základní hladina pro venkovní chráněný prostor $L_z = 50$ dB a pro chráněný vnitřní prostor budov $L_z = 40$ dB. Dalšího členění limitů je dosaženo pomocí korekcí základní limitní hladiny. Tyto korekce jsou stanoveny v závislosti na druhu vykonávané práce, charakteru území, způsobu využití místností v budově, denní době a podobně.

Nejvyšší přípustné hodnoty

Při hodnocení hluku v pracovním prostředí je důležitý limit $L_{Aeq} = 85$ dB. Tato hodnota se vztahuje k časovému intervalu v délce trvání pracovní směny a je-li překročena, pak se jedná z hlediska hluku o pracoviště rizikové. Po dlouhodobé (dlouholeté) expozici hlukem na takovém pracovišti může dojít ke vzniku a vývoji trvalé sluchové ztráty. Při uvádění takových pracovišť do provozu musí být věrohodně doloženo, že nelze použít jiné řešení, které by zajistilo dostatečnou ochranu pracovníků před hlučným prostředím. Pracovníci na rizikových pracovištích podléhají zvláštnímu režimu, který zahrnuje používání osobních ochranných pomůcek proti hluku, snížení expozice hlukem zařazením tichých přestávek nebo vystřídáním pracovníků na hlučném místě a pravidelné lékařské prohlídky, při kterých se audiometrickým vyšetřením včas rozpozná vznikající sluchová ztráta, což musí vést k přeřazení pracovníka na tiché pracoviště.

Při hodnocení hluku v mimopracovním prostředí se odděleně hodnotí hluk vně nebo uvnitř budov a hluk dopravy nebo hluk stacionárních zdrojů. U dopravy se L_{Aeq} (dB) stanoví z celé denní doby (6,00 až 22,00 hod) a z celé noční doby (22,00 až 6,00 hod), zatímco u stacionárních zdrojů je interval sledování hluku omezen na 8 nejhluchnějších za sebou jdoucích hodin v denní době a na jednu nejhluchnější hodinu v době noční. Je-li zdroj zvuku uvnitř budovy, pak hodnocenou veličinou není L_{Aeq} (dB), ale maximální dosažená hladina L_{Amax} (dB), čímž je takový hluk hodnocen přísněji oproti zdrojům, které působí mimo budovu. U hluku z dopravy závisí nejvyšší přípustná hodnota L_{Aeq} (dB) na kategorii komunikace. Pro noční dobu je limit snížen o 10 dB oproti denní době s výjimkou hluku železnice, kde toto snížení činí jen 5 dB. Podrobně je toto vše uvedeno v běžně dostupném nařízení.

Interindividuální citlivost

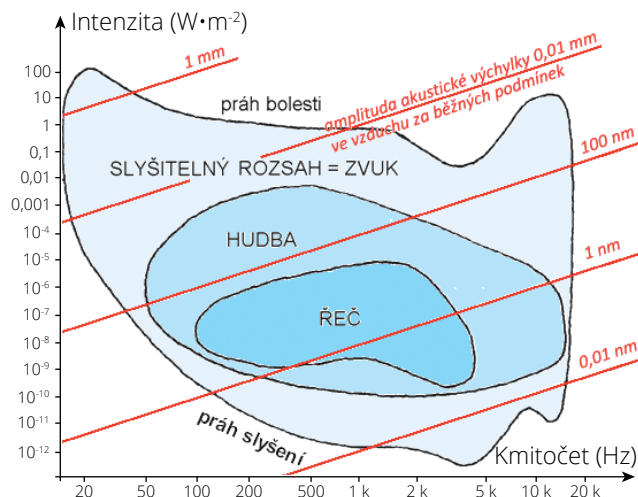
V procesu vnímání zvuku existují značné interindividuální rozdíly. Nejde jen o rozdílnou citlivost sluchu u různých jedinců. Ta se snižuje s věkem, v důsledku chorob nebo nadměrné expozice hlukem v pracovním prostředí. Rozdíly jsou i v prožívání hlukové situace. Nejobecnější odpovědí na překročení přípustných hodnot hluku je rozmrzelost. Jde o psychologický stav, který vzniká při mimovolném vnímání nepříznivých vlivů nebo při podřizování se okolnostem, k nimž má jedinec zamítavý postoj, protože narušují jeho soukromí, mohou představovat překážku při vykonávání práce nebo ovlivňovat jeho odpočinek. Na tyto vlivy jedinec reaguje pocitem odporu, podrážděnosti, stresu a v některých případech až psychosomatickými poruchami. Zatímco rozmrzelost lze považovat za specifickou aktuální reakci na konkrétní hlukovou situaci, existuje u každého člověka určitý osobní postoj k rušivému působení hluku, určitý stupeň senzitivity, což je osobnostní charakteristika, která má dlouhodobější, resp. celoživotní trvání.

Velké interindividuální rozdíly ve vnímání a prožívání hluku jsou příčinou toho, že se často setkáváme se situací, kdy hlukem postižená osoba v konkrétních podmínkách nepotvrzuje platnost bezpečných limitů, které byly stanoveny na základě statistického vyhodnocení rozsáhlého výzkumu. Pro vnímání hluku je totiž charakteristické, že se z exponované populace vydělují skupiny osob velmi citlivých, a naopak velmi odolných, jejichž reakce stojí jakoby mimo kvantitativní závislosti (viz obr. 2).

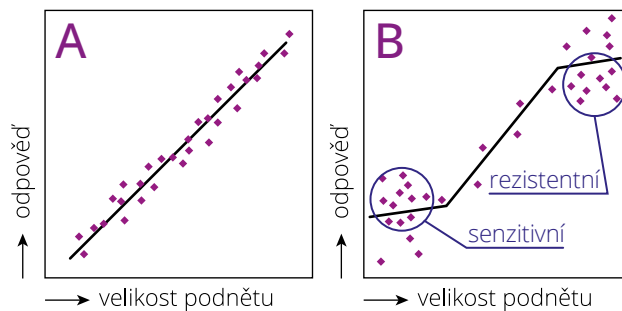
Tato skutečnost komplikuje možnost odpovědného stanovení nejvyšších přípustných hodnot. Jestliže bychom od nejvyššího přípustného limitu požadovali bezpečnou ochranu celé populace včetně její senzitivní části, pak bychom se zcela jistě v konkrétních případech setkávali s nepřekonatelnými potížemi, jak takový limit zajistit. Zatím například není možné zcela vyloučit riziková pracoviště s hodnotou $L_{Aeq} = 85$ dB a vyšší. Smyslem povinných pravidelných audiometrických vyšetření pracovníků vystavených riziku je však odhalit senzitivní jedince dříve, než dojde k nevratnému poškození jejich sluchu, a přerušit je na tiché pracoviště. Naopak rezistentní jedinci mohou bez jakékoli újmy setrvat na hlučném pracovišti celá léta. Bez nejvyšších přípustných hodnot se ale nelze obejít. Je však třeba tyto hodnoty chápat jako nezbytnou konvenci, která s přijatelnou pravděpodobností vyjadřuje statistickou závislost skutečné odpovědi lidí na konkrétní zvuk.

Připravuje se novela nařízení vlády o ochraně před hlukem

Do konce června 2022 je možné připomínkovat již třetí novelu Nařízení vlády č. 272/2011 Sb., o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací. Cílem návrhu je racionalizace ochrany veřejného zdraví tak, aby byl umožněn rozvoj dopravní infrastruktury. Připravuje se vypuštění institutu staré hlukové zátěže a sjednocení kategorií pozemních komunikací. Limit hluku má být pro všechny komunikace jednotný, dělený pouze s ohledem na jejich stáří.

Obr. 1: Ve stavebních konstrukcích nelze hovořit o šíření zvuku, nanejvýš se může jednat o šíření zvukových vln. Na obrázku je vymezení oblasti zvuku kmitočtem f (Hz) a intenzitou I ($W \cdot m^{-2}$), jsou zde též uvedeny hodnoty amplitudy U (m) vlnění ve vzduchu o teplotě $0^\circ C$.

Obr. 2: Vztahy mezi intenzitou podnětu a odpovědí. Typ reakce A není pro zvuk typický. Setkáváme se s typem reakce B, kdy v populaci nalézáme skupinu velmi citlivých, a naopak skupinu relativně velmi odolných jedinců. Zdroj: prof. Havránek, *Hluk a zdraví* (1990)

Účelem návrhu opatření proti hluku proto není jen nepřekročit stanovené limity, ale v souladu s technickými a ekonomickými podmínkami daného řešení zajistit co nejlepší ochranu uživatelů budov a venkovního prostoru před nepříznivými účinky zvuku, která pak bude podle možnosti chránit i senzitivní část populace. Námitka nedostatku prostředků neobstojí, protože nejúčinnějšími prostředky ochrany nemusejí být vždy jen ta opatření, která jsou nejdražší.

doc. Ing. Jan Kaňka, Ph.D.

Plné znění včetně seznamu literatury je uveřejněno na zpravy.ckait.cz

Železniční neštěstí ve Studénce – na mezinárodní vlak EC 108 Comenius se 8. srpna 2008 zřítíl opravovaný silniční most. Na místě zemřelo 8 osob, 95 dalších bylo zraněno. V srpnu 2021 okresní soud v Novém Jičíně odsoudil za zřícení mostu pět manažerů ze dvou stavebních firem – Bögl & Krýsl a Ostravské dopravní stavby (dnes Eurovia). Obvinění se odvolali. Okresní soud vloni projednával tragédii potřetí. Předtím v roce 2017 a 2019 soud obžalované zprostil viny, neboť se podle okresního soudce přesně neví, proč most spadl. Foto: Petr Žížka pro MF Dnes

Profesní pojištění – na co se vztahuje a čím je specifické

Každý člen ČKAIT má základní pojištění profesní odpovědnosti hrazené v rámci členských příspěvků. Při stále rostoucích cenách napříč všemi obory využívá čím dál více autorizovaných osob připojištění, nebo o něm uvažuje. Jste si však jisti, v jakých případech Vás chrání a k čemu přesně profesní pojištění slouží? A kdy naopak pojistnou ochranu neposkytuje?

V tomto příspěvku Vás informujeme o rozsahu pojistného krytí a způsobu čerpání pojistné částky. Dále objasníme, na jaké oblasti se toto pojištění vztahuje a čím se odlišuje od běžného pojištění odpovědnosti. Seznámíme Vás také s praktickými příklady, na které se pojistná ochrana nevztahuje.

Co když způsobím v jednom roce více škod, nebo přesáhnou limit pojistného plnění?

Připomeňme, že členové ČKAIT mají v rámci členských příspěvků pojištění na své profesní pochybení s limitem pojistného plnění ve výši 250 000 Kč ročně. Jelikož se jedná o limit, je touto částkou stanovena maximální výše pro výplatu pojistného plnění v jednom pojistném roce a není při tom omezen počet škodních událostí. Autorizovaná osoba tedy může limit vyčerpat jednou větší škodou, nebo několika menšími škodními událostmi.

Spoluúčast je stanovena ve výši 10 000 Kč, v případě účasti na programu celoživotního vzdělávání ČKAIT se spoluúčast snižuje na 5 000 Kč. Počet škodních událostí sice není omezen, ale spoluúčast se platí u každé vzniklé škody v pevné výši. Pokud způsobená škoda přesáhne stanovený limit a autorizovaná osoba nemá připojištění, doplácí rozdíl až do výše vzniklé škody z vlastních prostředků. Výhodou u pojištění v rámci ČKAIT mají členové v tom, že si v případě vyčerpání limitu pojistného

plnění mohou jednou v roce tento limit dokoupit do plné výše za jednorázový poplatek 1 000 Kč.

Odlišuje se nějak pojištění profesní odpovědnosti autorizovaných osob od běžného pojištění odpovědnosti podnikatelů či zaměstnanců?

Specifickým rysem pojištění členů ČKAIT je, že se jedná o pojištění profesní odpovědnosti za škody vzniklé pochybením při výkonu odborné činnosti ve výstavbě nebo v přímé souvislosti s ním. Typicky se jedná o pochybení v rámci projektové či dozorové činnosti, při vedení staveb atd. Aby byla škoda likvidní a pojišťovna ji zaplatila, musí vzniknout v důsledku odborného profesního pochybení, nikoliv pouze při výkonu profese.

Typickým příkladem nelikvidní škody je třeba nabourané služební vozidlo nebo poškozený firemní notebook. Pokud autorizovaná osoba při výkonu své profese nabourá služební vozidlo a zaměstnavatel po ní bude žádat náhradu škody, nelze ji krýt z tohoto pojištění. Škoda sice vznikla při výkonu profese, ale nevznikla v důsledku odborného pochybení, ani v přímé souvislosti s ním, takže nebyla splněna základní podmínka pro čerpání pojistného plnění. Dalším příkladem může být situace, kdy autorizovaná osoba při pohybu na staveništi, třeba při kontrolním dni, omylem zavadí o bednu s nářadím, která rozbije skleněnou výplň.

Jako řešení z hlediska pojištění pro tyto situace je možné sjednat pojištění obecné odpovědnosti podnikatelů za škody, v případě zaměstnanců potom pojištění zaměstnanců za škody vzniklé zaměstnavateli. Řada podnikajících autorizovaných osob se zabývá také realizací staveb, u nichž je možné sjednat si i stavebně-montážní pojištění, které řeší nejen odpovědnost, ale též pojištění majetku a dalších rizik při výkonu stavební činnosti. Ve všech těchto případech se jedná o běžná komerční pojištění dostupná na pojistném trhu.

Je nějak definován okruh činností, na které se pojištění autorizovaných osob vztahuje?

Rámcová pojistná smlouva ČKAIT, která je „nositel pravidel“ pojistné ochrany, odkazuje především na zák. č. 360/1992 Sb., o výkonu činnosti autorizovaných osob. Ten určuje rozsah vybraných činností ve výstavbě a v § 18 definuje jednotlivé odborné činnosti. Pojištění autorizovaných osob má navíc tu výhodu, že kromě činností uvedených v tomto zákoně rozšiřuje pojistnou ochranu na další odborné činnosti nad jeho rámec, jako je například činnost koordinátora BOZP. Autorizovaná osoba si navíc může připojistit činnost energetického specialisty dle zák. č. 406/2000 Sb. či znalce dle zák. č. 254/2019 Sb. Aby byla škoda likvidní, je důležité, aby autorizovaný inženýr či technik vykonával činnost v rozsahu oboru, pro který mu byla udělena autorizace ve smyslu §5 zák. č. 360/1992 Sb. Typickým příkladem nelikvidní škodní události je případ autorizované osoby, která obstála ve výběrovém řízení v zakázce na zhotovení požárně bezpečnostního řešení polyfunkčního objektu, a přitom byla autorizovanou osobou v oboru pro pozemní stavby. To bylo nejen v rozporu s komorovými předpisy, ale ani pojišťovna neuznala argument, že daná osoba sice nemá v konkrétním oboru autorizaci, ale má v této oblasti mnoholetou praxi. Škodu v tomto případě pojišťovna neuhradila.

Vztahuje se pojištění také na nemajetkovou újmu, jako je újma na zdraví nebo na životě?

Kromě škod na majetku, kterých je naštěstí převážná většina, kryje rámcová pojistná smlouva ČKAIT v základním rozsahu také újmy, které vzniknou jak na zdraví, tak na životě či ušlém zisku. O výši náhrady v tomto případě obvykle rozhoduje soud a škoda musí být vyčíslitelná v penězích.

Co se týče újmy na zdraví, může se jednat o celou řadu složek, které jsou v rámci této újmy zahrnuty, jako je typicky náhrada ušlé mzdy, náhrada za snížení společenského uplatnění, náhrada za trvalé následky při úrazu apod. V případě smrti je hrazena újma pozůstalým ve výši, kterou určí soud, či dohoda s pojišťovnou, a v těchto případech se vždy jedná o částky, které mnohonásobně převyšují základní limit pojistného plnění. Bohužel škodu na zdraví či na životě může způsobit autorizovaná osoba jako projektant, stavbyvedoucí či koordinátor BOZP.

Jako příklad takové újmy slouží zejména mediálně známé kauzy, jako je tragédie při železničním neštěstí ve Studénce apod. Omezení v pojistné ochraně při újmě na zdraví či na životě nastávají třeba v případech, kdy k této újmě dojde v důsledku hrubé nedbalosti autorizované osoby, což se v praxi stává u stavbyvedoucích, nebo v případě nekompetentnosti, jako je například již zmíněný odlišný obor autorizace.

Co když při své činnosti způsobím újmu na ušlém zisku nebo na autorských právech?

Pojištění zahrnuje také náhradu škody na ušlém zisku, jejíž výši musí poškozený jednoznačně prokázat, což je obvykle náročnější než v případě majetkové újmy. Příkladem může být škoda vzniklá na nájemném (ušlý zisk), které poškozený neinkasuje kvůli vadě projektu, jež prokazatelně zpozdila dostavbu obchodního centra, ve kterém již byly uzavřeny nájemní smlouvy s prodejci. Dále můžeme uvést případ továrny na výrobu spojovacích materiálů, která měla v důsledku pochybení projektanta TZB přerušenu výrobu kvůli omezené dodávce elektřiny.

Autorizované osoby mají pojištění újmy na zdraví, na životě i na ušlém zisku zahrnuto již v základním rozsahu. Pojištění ČKAIT však umožňuje připojistit si nemajetkovou újmu nad rámec tohoto rozsahu na situace, kdy pojištěná osoba někomu způsobí nemajetkovou újmu třeba na autorských právech, újmu spočívající v duševních útrapách, újmu na dobrém jménu apod.

Závěrem je nutné říct, že pojištění profesní odpovědnosti autorizovaných osob je velmi specifická oblast a každá pojistná událost se v rámci likvidace škod posuzuje individuálně. Je tomu tak v případě převažujících majetkových škod, ale i při šetření vzniku nemajetkové újmy. Z tohoto důvodu nelze uvádět konkrétní příklady a brát je jako obecný vzor.

S dotazy k tomuto tématu nebo při jakýchkoliv nejasnostech souvisejících s pojištěním a odpovědností za škody se neváhejte obracet na své pojišťovací makléře:

Mgr. Jakub Doležel

GSM: +420 725 321 530

email: j.dolezel@greco.cz

Ing. Petra Bartoníčková

GSM: +420 728 130 266

email: p.bartonickova@greco.cz

Soutěžní přehlídky a stavby roku krajů

V digitální verzi časopisu Z+ ČKAIT na zpravy.ckait.cz jsou prezentovány výsledky soutěžních přehlídek, jejichž výsledky byly vyhlášeny na jaře 2022.

- **Stavba roku Libereckého kraje 2022** (viz obálka)
- **Stavba roku Jihomoravského kraje 2021**
- **Cena Vítava Brandy – ocenění za dobré změny ve veřejném prostoru**
- **Český energetický a ekologický projekt, stavba, inovace roku 2021**

Zasedání představenstva z dubna 2022

Přinášíme výběr nejdůležitějších bodů projednávaných Představenstvem ČKAIT na 2. zasedání, které se konalo 21. dubna 2022 v Praze a v e-room. Celý zápis lze najít na neveřejné části www.ckait.cz

Rozhodnutí per rollam mezi řádnými jednáními:

- 3. 3. 2022 byl schválen finanční dar 200 000 Kč na pomoc válkou postižené Ukrajině, zaslaný na účet organizace Člověk v tísni, o. p. s. – SOS Ukrajina
- 14. 3. 2022 byl schválen Technický standard č. 3 – Návrh skleněných prvků ve stavebnictví
- 30. 3. 2022 byla schválena nominace Ing. Pavla Štěpána jako zástupce ČKAIT do Autorizační rady ČKA

Stav autorizací a žádostí – Na místě předložena písemná informace k 20. 4. 2022 byla vzata na vědomí:

	celkem	Praha	Brno
členů	32166	20439	11727
žádostí	410	226	184
usazené AO	339		
hostující	2		

Termíny slibů v Praze jsou 27. 6. 2022, 3. 11. 2022, 1. 12. 2022, termíny slibů v Brně jsou 29. 6. 2022, 9. 12. 2022.

Pojištění autorizovaných osob – Pojišťovací makléř, firma GrECo, dodal přehled o průběhu pojistných událostí. Z něj vyplývá, že ČKAIT dodržuje celkový škodní průběh do limitu stanoveného pojistnou smlouvou.

Výsledky hospodaření ČKAIT v roce 2022 – Ekonomický mandátář ČKAIT Ing. Ladislav Motyčka předložil k dnešnímu jednání přehled výsledků hospodaření ČKAIT k 31. 3. 2022 (tj. 25 % ročního rozpočtu). Mandatorní příjmy byly plněny na 80 %, mandatorní výdaje na 20 % (z toho na odborné činnosti 16 %). Žádné výrazné změny proti schválenému rozpočtu nenastaly. Představenstvo rozhodlo o odpisu nedobytných pohledávek číslo 1 až 5 z pronájmu bytů v budově OK Brno v rámci účetní závěrky za rok 2022 z dosaženého účetního zisku. Pokud dosažený účetní zisk za rok 2022 nebude stačit na odpis výše uvedených promlčených pohledávek, bude odepsána jen část do výše dosaženého zisku. Zbytek odpisu bude zúčtován v následujících letech, kdy bude dosaženo účetního zisku [13 pro – 0 zdržel se – 0 proti].

Návrh rozpočtu ČKAIT pro rok 2023 – Návrh rozpočtu na rok 2023, který se nyní zpracovává a který bude předložen k projednání a schválení Shromážděním delegátů dne 24. 9. 2022, sleduje tyto zásady:

- v mandatorních příjmech se předpokládá zvýšení členských příspěvků (konečný návrh částky, o kterou se zvýší, projedná Představenstvo ČKAIT v červnu t.r.),
- v mandatorních výdajích dojde k navýšení:
 - mzdových výdajů zaměstnanců ČKAIT jednak valorizací platů a jednak nárůstem počtu zaměstnanců,
 - zvýšením nákladů na vydávání časopisů Stavebnictví a Zprávy a informace ČKAIT (nárůst cen papíru a tisku),

- zdražením nájmu a energií,
- zvýšením výdajů na propagaci ČKAIT,
- obecně se zvyšují výdaje úměrně inflaci i v dalších položkách,
- c. návrh rozpočtu bude zpracován ve variantě bez zvýšení členských příspěvků.

Schválení výsledku hospodaření ČKAIT za rok 2021 – Daňový poradce ČKAIT Ing. Radim Dvořák a ekonomický mandátář ČKAIT Ing. Ladislav Motyčka na dnešním jednání předložili návrh daňového přiznání včetně příloh. Ze závěrky hospodaření ČKAIT v roce 2021 vyplývají následující výsledky:

- Hospodářský výsledek 4,2 mil. Kč
- Neuznatelné výdaje 2,1 mil. Kč
- Daňový základ 6,2 mil. Kč
- Daň (19 %) 1,2 mil. Kč
- Zisk po zdanění 3,0 mil. Kč

Po projednání předložených výsledků Představenstvo ČKAIT dnes schválilo výsledky hospodaření a návrh daňového přiznání. Dále Představenstvo ČKAIT na dnešním jednání rozhodlo, že zisk nebude rozdělen a zaúčtuje se proti účtu nerozděleného zisku [13 pro – 0 zdržel se – 0 proti].

Schválení výsledku hospodaření Informačního centra ČKAIT, s.r.o. za rok 2021 – Při projednávání tohoto bodu programu byla přítomna jednatelka IC ČKAIT, s.r.o. Ing. Šárka Janoušková a seznámila nás s výsledky hospodaření IC ČKAIT, s.r.o. v roce 2021. Hospodářsky vyšel výsledek v roce 2021 přebytkový, ale na pokyn Dozorčí rady IC ČKAIT, s.r.o. byly provedeny účetní opravy skladových zásad. IC ČKAIT, s.r.o. odvede daň z hospodářského přebytku a z neuznatelných výdajů. Tím se hospodaření IC ČKAIT, s.r.o. ve výsledku dostává do mínusu (-304 tis. Kč). Bude to mít vliv pouze na snížení účtu nerozděleného zisku.

Představenstvo ČKAIT v roli valné hromady IC ČKAIT, s.r.o. projednalo uvedené výsledky a schválilo návrh daňového přiznání [13 pro – 0 zdržel se – 0 proti].

Hodnocení uskutečněných valných hromad – Předseda poděkoval za zastoupení na valných hromadách, kterých se nemohl zúčastnit. Všechny proběhly nekonfliktně. Na všech byly podány informace o činnosti Komory a o plánu činnosti na rok 2023.

Informace o novém stavebním zákoně – V současnosti platí zákon č. 186/2006 Sb. až do 31. 6. 2023. Byl zrušen nejvyšší stavební úřad, byla navržena redukce počtu stavebních úřadů. Nová vláda předložila úpravu nového SZ. Termín připomínek je 2. května, jednání legislativní komise, kde budou připomínky zpracovány, bude 5. května. Termín pro odeslání připomínek je 9. května. MŽP odeslalo do eKlep návrh zákona o jednotném environmentálním stanovisku. Předseda projednal návrhy prováděcích vyhlášek s Ing. Hadžič.

Zákon o požární ochraně – Ing. Vokurka informoval o stavu zákona a dopadech na autorizované osoby v oboru PBS. Představil návrhy úprav zákona. Bude projednáno se zástupci GRH HZS.

Různé informace z jednání

Předseda Ing. Špalek informoval o jednání s ČAIG a profesním aktivem pro obor geotechnika. Další jednání proběhlo u generálního ředitele ČAS, který je vydavatelem normy. Dále informoval o jednání s ministrem Bartošem o novém SZ a také o zákoně o veřejných zakázkách, doporučil definovat mimořádně nízkou nabídkovou cenu. Byl pozván na Inženýrský den SKSI u příležitosti jejich 30 let. Dále informoval o dotazu ÚOHS na současnou praxi v uplatňování pokut v zakázkách. Předseda telefonicky podal vyjádření a následně odešla společná odpověď s ČKA. Dále informoval o své účasti v porotě soutěže Hala roku Akademik. Dále informoval o jednání s ředitelem Asociace developerů.

1. místopředseda prof. Materna informoval o pozvání na valnou hromadu ČKA, kde bude zastupovat ČKAIT. Dále informoval o jednání zástupců profesních komor na půdě České stomatologické komory. Tématem ČKAIT byli soudní znalci.

Místopředseda Ing. Pater požádal o účast na jednání se zástupci GRH HZS. Informoval o jednání komise Ceny Inženýrské komory pro ročník 2021. Bylo podáno 28 přihlášek. Předložil návrh komise o udělení cen s finančním oceněním 40 000 Kč [12 pro – 1 zdržel se – 0 proti].

Ing. Dospiva informoval o pozvánce na konferenci o požární ochraně staveb, dále informoval o spolupřátání konference BOZP, kde bude vystupovat také Ing. Pater. Dále informoval o konzultaci rozdělení profesního aktivu TZS a TPS s jeho účastníky. Další aktiv bude ještě společný, kde bude tato otázka vyřešena.

Ing. Filip informoval o účasti na vyhlášení výsledků soutěže Cena Víta Brandy. Dále předložil návrh na změnu názvu komise pro technické předpisy na „technická komise“. Představenstvo souhlasí. Dále informoval o výstupu komise pro ZZVZ – definice inflační doložky.

Ing. Loukota informoval o významné stavbě v Pardubickém kraji – dálniční most na D35, který byl instalován otočením nad železniční koridor. Jedna polovina byla již otočena a druhá bude otočena v noci ze 7. na 8. května. Způsob, jakým se stavěl dálniční most u Uherska, se v České republice použil poprvé. Po tragédii ve Studénce zvolilo ŘSD nové řešení.

Ing. Majer představil námět pro pracovní skupinu strategie. Navrhuje zpřístupnit e-learning na testy z právních předpisů pro členy. Po úspěšném absolvování získá uchazeč přidělený počet kreditů do systému ČŽV. Předseda Autorizační rady Ing. Vokurka s návrhem souhlasil.

Ing. Řehůřková předložila žádosti o záštitu konference Bezpečně spolu: Vývoj digitalizace ve vztahu k BOZP na staveništi a konference Recycling 2022 [13 pro – 0 zdržel se – 0 proti].

Ing. Šafařík informoval o jednání profesního aktivu pro obor geotechnika. Další člen vystoupil z aktivu. Doporučil zaregistrovat názvy zavedených konferencí a sjednotit grafický design.

Ing. Vaverka informoval o pokračování výzvy Zelená úsporám, ovšem pod třemi ministerstvy. Proces podání žádostí se zkomplikoval.

Ing. Zdařilová informovala o jednání výběrové komise města Bruntál, které oslovilo ČKAIT s žádostí o nominaci člena s oborem

autorizace městské inženýrství. Dále informovala o tom, že byly započaty práce na hodnocení přihlášených staveb do soutěže Stavba roku Moravskoslezského kraje, slavnostní vyhlášení je naplánováno na 22. 9. 2022.

Prof. Hrdlička informoval o práci Ministerstva spravedlnosti v oblasti soudních znalců. Ministerstvo navrhuje obor stavebnictví bez specializací a také navrhuje nový obor projektování.

Ing. Vokurka informoval o užívání označení autorizované osoby v nástroji SBToolCZ. Bude jednat o úpravě tohoto označení.

Ing. Hnízdil požádal o stanovisko právního zástupce k délce disciplinárního řízení StS, byl potvrzen výklad podle správního řádu, na návrh StS bude zpracována úprava disciplinárního a smírčího řádu ČKAIT [13 pro – 0 zdržel se – 0 proti].

Přehled průběžných úkolů

Ing. Drahorád – pracuje na zlepšení bonusů pro členy, kteří plní podmínky projektu ČŽV, připravuje základní pravidla pořádání konferencí

Ing. Hladík – zajistí výklad zodpovědnosti autorizované osoby v pozici odpovědného zástupce – 24. 6. 2022

Ing. Loukota – bude i nadále sledovat případ zřícené střechy tělocvičny v České Třebové a Trojské lávky. V případě pádu zastřešení tělocvičny byly podány občanskoprávní žaloby a po obžalovaných je požadováno cca 10 mil. Kč. Státní zástupce se odvolal proti osvobozujícímu rozsudku ve věci Trojské lávky.

Prof. Materna, Ing. Vaverka – připraví odborný a doprovodný program setkání V4.

Ing. Špalek, Ing. Šafařík – připraví dopis správcům sítí s upozorněním na nadstandardní dokumentaci.

Ing. Vokurka – kontroluje studijní plány škol, jejichž absolventi žádají o autorizaci v oboru geotechnika, bude jednat se zástupci SBToolCZ o úpravě označení autorizované osoby v tomto nástroji.

Ing. Hnízdil – připraví grafický manuál použití loga, zpřístupní e-learning na testy z právních předpisů členům ČKAIT, požádá o registraci ochranných známek na názvy zavedených konferencí.

Jednání se účastnili

Přítomní členové představenstva: Ing. Robert Špalek – předseda; prof. Ing. Alois Materna, CSc., MBA – 1. místopředseda; Ing. František Hladík – místopředseda, Ing. František Mráz – místopředseda; Ing. Jindřich Pater – místopředseda; Ing. Petr Dospiva, Ph.D.; Ing. Josef Filip, Ph.D.; Ing. Radim Loukota; Ing. Michal Majer; Ing. Věra Řehůřková; Ing. Martin Šafařík; Ing. Karel Vaverka; Ing. Renata Zdařilová, Ph.D.

Omluveni: Ing. Michal Drahorád, Ph.D.; prof. Ing. Karel Kabele, CSc.

Přítomní hosté: prof. Ing. František Hrdlička, CSc. – předseda Dozorčí rady, Ing. Jan Korbel – předseda Stavovského soudu, Ing. Adam Vokurka, Ph.D. – předseda Autorizační rady, Ing. Radek Hnízdil, Ph.D. – ředitel Kanceláře Komory, Ing. Ladislav Motyčka – ekonomický mandatář

Následující zasedání: 24.–25. 6. 2022 (OK Liberec), 22. 9. 2022, 24. 11. 2022

Ing. Radek Hnízdil, Ph.D.
ředitel Kanceláře ČKAIT

Hlasování delegátů na valné hromadě Brněnské oblasti ČKAIT. Foto: Ing. Martin Galeta

Valné hromady oblastí zvolily složení Shromáždění delegátů ČKAIT 2022

Všechny valné hromady letos probíhaly v lednu až dubnu. Zvolily 200 delegátů, kteří budou vysláni k rozhodování na nejvyšším orgánu Komory, tedy na Shromáždění delegátů (dále jen SD).

Nejvyšší orgán Komory Shromáždění delegátů ČKAIT se sejde již podruhé v podzimním termínu, a to 24. 9. 2022 v hotelu Pyramida v Praze 6. Počet delegátů z jednotlivých oblastí stanovilo představenstvo Komory poměrně podle počtu členů na konci roku 2021. Shromáždění delegátů musí být svoláno představenstvem nejméně jednou do roka. Do minulého roku se konalo vždy v prvním čtvrtletí po ukončení valných hromad oblastí. V návaznosti na covidová opatření se vloni posunuly termíny valných hromad a následně i Shromáždění delegátů. Vzhledem k tomu, že podzimní termín je vhodnější z hlediska schvalování hospodářských výsledků minulého roku a návrhu rozpočtu na další rok, bude se Shromáždění delegátů již pravidelně konat na podzim.

Rozpočet na rok 2023 – Shromáždění delegátů budeme letos předkládat rozpočet ve dvou variantách. Jedna z nich bude předpokládat navýšení ročního členského příspěvku v řádu stokorun. Současná výše členského příspěvku 3 000 Kč ročně byla stanovena před 13 lety a celou dobu se neměnila. Z této částky je hrazeno i základní profesní pojištění všech autorizovaných osob. Důvodem uvažovaného zvýšení členského příspěvku je nejen průběžná inflace (jen pokrytí současné inflace ve výši cca 15 % by znamenalo zvýšení členského příspěvku o 450 Kč).

Pro zachování stávajícího rozsahu služeb budeme nuceni akceptovat vyšší ceny nájemného a energií na oblastech. V letošním roce výrazně vzrostla cena papíru, což má dopad na cenu vydávaných časopisů a odborných publikací. Avizována je také vyšší cena poštovního ještě v roce 2022. Rádi bychom přidali stávajícím zaměstnancům alespoň tolik, abychom jim pokryli růst inflace.

Nechceme však jen zachovat stávající úroveň služeb, chceme služby pro vás zlepšit a rozšířit. Pro rok 2023 plánujeme posílit středisko informačních technologií, které zajišťuje po technické stránce realizaci všech webinářů pro všechny oblastní kanceláře a také střediska, a bez dalšího pracovníka již není zvládnutelné tuto činnost rozvíjet. Chceme posílit tiskové oddělení a zlepšit tím mediální činnost ČKAIT. V roce 2023 plánujeme naplno spustit e-learningový systém eduk.ckait.cz. Pro jeho úspěšný chod plánujeme přijmout nového zaměstnance. ČKAIT je od roku 2015 připomínkovým místem Legislativní rady vlády ČR a také poskytuje právní poradenství, související s výkonem vybrané činnosti, pro členy. Návrhů právních předpisů i dotazů neustále přibývá, proto bude potřeba posílit středisko legislativně právní. Věříme, že skončila doba covidových opatření a bude možné opět pro vás pořádat akce celoživotního vzdělávání formou seminářů.

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022*	2023**
Inflace	1,0	1,5	1,9	3,3	1,4	0,4	0,3	0,7	2,5	2,1	2,8	3,2	3,8	15	10
Členů	27374	28135	28874	29309	29676	30014	30506	30768	31072	31519	31996	32175	32345	32534	32800

* stav k červnu 2022, ** odhad

Dokončíme i snahu pořádat velkou konferenci pro každý obor autorizace. Na osvědčených konferencích, jako Městské inženýrství Karlovy Vary, Statika staveb Plzeň, Dopravní konference v Pardubicích, zaznívají požadavky účastníků na dvoudenní akce tohoto typu, čemuž brání jen vyšší výdaje.

Toto jsou nejpodstatnější zásady pro tvorbu rozpočtu na rok 2023. Představenstvo projedná návrh rozpočtu na svém červnovém jednání a výsledek předloží na Shromáždění delegátů 24. září. Delegáti budou tedy pro své rozhodnutí mít k dispozici rozpočet na rok 2023 a přesnou analýzu potřeby navýšení řádného členského příspěvku.

Brno

Valná hromada Brněnské oblasti ČKAIT se konala 24. března 2022 v hotelu Avanti. 91 autorizovaných osob, tj. 1,9 % z 4806 řádných členů oblasti, zvolilo 30 delegátů SD 2022.

Doc. A. Rubina, Prof. A. Materna a Ing. R. Špalek

Valné hromadě předsedal prof. Alois Materna, 1. místopředseda ČKAIT a předseda brněnské oblasti výboru. Komoru reprezentovali předseda ČKAIT Ing. Robert Špalek, místopředseda ČKAIT Ing. Jindřich Pater, ředitel kanceláře ČKAIT Ing. Radek Hnízdil a předseda pražské oblasti Ing. Ladislav Bukovský.

Z průběhu jednání – Brněnská oblast se stará o cca 4,8 tisíc členů ČKAIT. Kromě toho zajišťuje ve spolupráci s ČSSI zkušební místo, poskytuje zázemí seminářům k autorizačním zkouškám. Součástí organizace zkoušek je i zajišťování slibu nově autorizovaných osob, tj. nových členů ČKAIT. Dále má brněnská oblast na starost majetek ČKAIT – budovu na Vrchlického sadu č. 2 v Brně. Ve svém vystoupení v úvodu Valné hromady doplnil prof. Alois Materna čerstvé informace k předané výroční zprávě. Rovněž byly doplněny informace k hospodaření brněnské oblasti v roce 2021, protože celkové výsledky hospodaření ČKAIT jsou již v této době známy. Brněnská oblast celkově dodržela stanovený limit výdajů na úrovni 90 % rozpočtu. Účastníci valné hromady byli seznámeni i s plánovaným rozpočtem na rok 2022, který určují limity ze schváleného rozpočtu ČKAIT na rok 2022.

Z vystoupení hostů – Slavnostní ráz shromáždění podtrhla účast a projevy pozvaných čestných hostů. VUT Brno zde zastoupili prorektor doc. Jan Pěnčík a děkan stavební fakulty VUT Brno prof. Rostislav Drochytka. Samosprávu reprezentovali člen rady

ČKAIT se snaží nakládat se svěřenými prostředky maximálně úsporně. Na druhou stranu si musíme i nadále zachovat vyrovnaný rozpočet a mírně ziskový hospodářský výsledek. Bez ohledu na současné ekonomické turbulence bychom měli i nadále zůstat silnou stavovskou organizací, která pečuje o kulturu vystavěného prostředí a chrání zájmy autorizovaných osob.

Ing. Robert Špalek
předseda ČKAIT

Krajského úřadu Jihomoravského kraje Mgr. Martin Maleček a člen rady Magistrátu města Brna RNDr. Filip Chvátal. Brněnskou pobočku ČSSI zastoupil Ing. Jiří Skyva. Z čestných členů ČKAIT byli přítomni Ing. Radoslav Holý, Ing. arch. Zdena Umlášková a Ing. arch. Ladislav Klajmon. Prof. Rostislav Drochytka, děkan stavební fakulty VUT Brno, hovořil o spolupráci s ČKAIT a také o studijních programech stavební fakulty. Radní města Brna RNDr. Filip Chvátal sdělil, že návrh a schvalování návrhu nového územního plánu města se chýlí ke konci a předpokládá, že budou letos dokončeny. Radní Krajského úřadu Jihomoravského kraje, Mgr. Martin Maleček, vysvětlil vazby návrhu územního rozvoje Jihomoravského kraje na územní plán města Brna atd.

Diskuze členů o zkušenostech z tornáda – Na valné hromadě vystoupili zástupci oboru statiků, kteří se účastnili zjišťování škod po tornádu na jihu Moravy, a sdělovali svoje poznatky a doporučení pro podobné akce do budoucna. Sdělené poznatky budou vyhodnoceny na jednání Představenstva ČKAIT.

Usnesení VH Brno – VH schválila zprávu o činnosti výboru oblasti Brno, předanou při prezenci členům ČKAIT Brno a doplněnou předsedou oblasti prof. Ing. Aloisem Maternou, CSc., MBA a Ing. Františkem Mrázem, zvolila 30 delegátů a 7 náhradníků na Shromáždění delegátů, konané dne 24. září 2022. Dále vzala na vědomí informaci předsedy ČKAIT Ing. Roberta Špalka o činnosti ČKAIT a zprávu Dozorčí rady ČKAIT, přednesenou prof. Miloslavem Novotným, CSc.

VH uložila výboru oblasti Brno vyhodnotit diskuzní příspěvky, dále v rámci Komory připravit jednání s Integrovaným záchraným systémem k zabezpečení jasných pravidel (metodiky) při účasti členů Komory na zásahu u živelních pohrom a havárií, vyhodnotit usnesení z dnešní valné hromady a plnit úkoly uložené tímto usnesením. Nakonec zmocnila předsedu výboru oblasti prof. Ing. Aloise Maternu, CSc., MBA k případnému výběru náhradníků za omluvené delegáty Shromáždění delegátů.

Ing. František Mráz
místopředseda ČKAIT

Hradec Králové

Valná hromada Královéhradecké oblasti ČKAIT se konala 12. dubna 2022 v Kongresovém centru Aldis. 66 autorizovaných osob, tj. 3,2 % z 2049 řádných členů oblasti zvolilo, 6 delegátů na SD 2022.

Ing. M. Havlišta a Ing. V. Koutník

Domnívám se, že valná hromada (VH) oblasti je prvním místem, kde autorizovaná osoba (AO) může získat informace ke své činnosti, účast na VH by proto měla být pro členy oblasti povinnou. Je zřejmé, že ne každému vyhovuje termín a osobní účast. Proto jsme ve spolupráci se střediskem informačních technologií zajistili on-line přenos. Žádné důležité volby, které by vyžadovaly přímou účast, na programu nebyly. Tedy ideální možnost si vyzkoušet v praxi zájem členů oblasti. Závěr je jednoduchý – celkem 34 připojených on-line neodpovídá vynaloženému úsilí k zajištění videa z jednání. Uspořádání VH stálo 54 418 Kč, tj. 825 Kč na přímého účastníka a téměř 27 Kč na řádného člena naší oblasti. Úkolem výboru oblasti bude rozhodnout, jakou VH příště uspořádat: malou v komorních prostorách, nebo stanovit jiné podmínky pro účast členů (např. učinit účast povinnou, samozřejmě při zachování on-line přenosu, v rámci celoživotního vzdělávání udělovat za účast 2 body a naopak při neomluvené neúčasti 2 body odečítat).

Z čestných hostů byli přítomni Ing. Bc. Jiří Bláha, náměstek primátora pro rozvoj města, územního plánování a investičních akcí Magistrátu města Hradce Králové, Ing. Milan Pacák, vedoucí odboru územního plánování a stavebního řádu Krajského úřadu Královéhradeckého kraje, za ČKAIT předseda Ing. Robert Špalek,

ředitel kanceláře Ing. Radek Hnízdil, Ph.D., poradkyně předsedy Marie Báčová, předseda oblasti Praha Ing. Ladislav Bukovský a další.

Program standardní, od informací užitečných až po ty nezáživné, ale bohužel pro jednání nutné. Během celého jednání byly promítány ukázky z činnosti oblasti – od jednotlivých exkurzí až po Stavbu roku Královéhradeckého kraje. Ing. Bc. Jiří Bláha zaujal obrázky z probíhajících důležitých staveb Hradce Králové (fotbalový stadion, lávka u Aldisu). Předseda Komory informoval obsáhle o všech jejích aktivitách. Předseda oblasti popsal vlastní zkušenost se získáním elektronického autorizačního razítka. Postup vedoucí k získání elektronického autorizačního razítka ho vedl k zamyšlení, jestli digitalizace opravdu povede ke zjednodušení schvalovacího procesu a zrychlení zahájení staveb. Vždyť pracovníci stavebních úřadů jsou také jenom lidi a super-roboti z nich hned tak nebudou.

V rámci diskuze vystoupil Ing. Milan Pacák, vedoucí odboru územního plánování a stavebního řádu z Krajského úřadu Královéhradeckého kraje, s půl hodinou trvajícím příspěvkem k novelizaci stavebního zákona. Promítl mapu Královéhradeckého kraje, kde byla označena působnost nově navrhovaných 25 stavebních úřadů ze 48 původních. Také glosoval návrh technických podmínek pro výstavbu. Porovnáváním se 100 let starými předpisy dokazoval, že už tehdy byly stavební předpisy v některých bodech konkrétnější, jednoznačnější a pochopitelnější než právě navrhovaná změna.

Na závěr jednání VH jsme zaregistrovali velkou změnu, usnesení nebylo schváleno všemi přítomnými, ale jeden člen se hlasování zdržel. Usnesení bylo obdobné usnesením předcházejícím, ale stejně bychom rádi věděli, jaká skutečnost zabránila hlasovat pro.

Ing. Milan Havlišta
předseda oblasti Hradec Králové

Jihlava

Valná hromada Jihlavské oblasti ČKAIT proběhla 2. března 2022 v Gotickém sále Radnice Jihlava. 26 autorizovaných osob, tj. 2,5 % z 1025 řádných členů oblasti, zvolilo 6 delegátů SD 2022.

Bc. Libor Honzárek

Valná hromada schválila zprávu o činnosti za rok 2021 a plán na rok 2022. Zvolila 6 delegátů a 3 náhradníky na Shromáždění delegátů ČKAIT 2022. Valná hromada vzala na vědomí informaci

předsedy ČKAIT Ing. Roberta Špalka o činnosti Komory v roce 2021 a zprávu dozorčí rady. Valná hromada uložila výboru zajištění plnění plánu činnosti výboru oblasti na rok 2022 a zmocnila předsedu výboru oblasti k případnému výběru náhradníka za omluveného delegáta SD.

Zpráva o činnosti oblasti – Spolupráce s krajem Vysočina a se samosprávou má stabilní podklad ve smlouvě na dobu neurčitou a doufáme v další formy a oblasti spolupráce. S hasičským záchranným sborem Vysočina jsme dohodnuti na spolupráci v krizových situacích. S vybranými kolegy jsme utvořili havarijní tým, který spolupracuje s HSZ v krizových situacích. Dále spolupracujeme se středními stavebními školami kraje, cílem této spolupráce je přiblížit školy současné praxi a propojit zkušenosti a znalosti našich členů s potřebami středních stavebních škol.

Vyučující těchto škol jsou pravidelnými účastníky našich seminářů. Máme v plánu pokračovat a prohlubovat fungující spolupráce.

Odborné semináře probíhají pravidelně v prostorách krajského úřadu, které poskytují vysoký standard. Zveme na ně pracovníky krajského úřadu, stavebních úřadů a zástupce středních škol, abychom propojili prostor povolování a projektování staveb a abychom poskytli odborné vzdělání stavebním úřadům. Bohužel v minulém roce se z důvodu epidemické situace uskutečnily

pouze čtyři semináře. Na rok 2022 máme zatím naplánováno 9 seminářů a webinářů. Podařilo se opět uspořádat úspěšnou konferenci „Památkář, projektant, investor ve vzájemném dialogu“, tentokrát s tématem „Stavby na venkově a ve volné krajině“ v Havlíčkově Brodě v náhradním termínu 21. 10. 2021. Oblast připravuje další ročník.

Ing. Karel Vaverka
předseda oblasti Jihlava

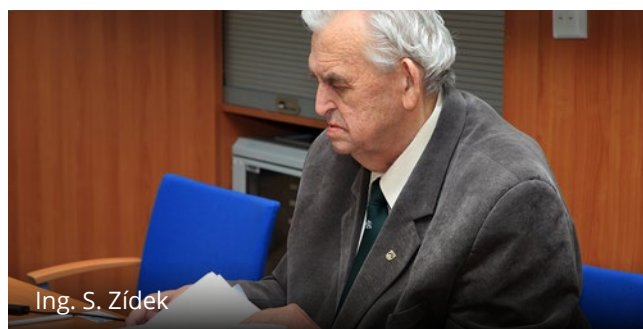
Karlovy Vary

Valná hromada Karlovarské oblasti ČKAIT se konala 26. 4. 2020 v Krajské knihovně. 45 autorizovaných osob, tj. 5,2 % z 864 členů oblasti, zvolilo 6 delegátů SD 2022.

Mezi hosty valné hromady byli nejen představitelé odborných škol a partnerských institucí, ale i zástupci regionálního tisku. Partnerské a spolupracující organizace reprezentovali Ing. Anna Vlášková, oblastní manažerka SPS ČR, a Ing. Jaroslav Korbelař, předseda oblastní pobočky OP ČSSI. Valné hromady se zúčastnili i náměstek primátorky města Karlovy Vary Ing. Petr Bursík a představitelé středních škol – PaedDr. Zdeněk Hrdina, ředitel Střední průmyslové školy stavební a Obchodní akademie Kadaň, a Ing. Jan Kümmel, zástupce ředitele Střední odborné školy stavební Karlovy Vary. Za republikové orgány Komory byli hosty valné hromady předseda ČKAIT Ing. Robert Špalek a ředitel kanceláře ČKAIT Ing. Radek Hnízdil, Ph.D. K osvětlení průběhu přednesu zprávy o činnosti oblasti v roce 2021 patřilo promítání prezentace soutěže o Cenu ČKAIT. Podstatné z přednesené zprávy o činnosti bylo konstatování, že veškeré úkoly uložené valnou hromadou pro rok 2021 byly splněny.

Ze zprávy o činnosti oblasti v roce 2021 – Zasedání výboru se konala pravidelně dle aktuálních opatření týkajících se COVIDU od července 2021 měsíčně do konce roku 2021. Pokračoval prodej publikací IC ČKAIT – byly prodány publikace v hodnotě 4 626 Kč. Kancelář zajišťovala i práci sekretariátu 25. ročníku Mezinárodní konference Městské inženýrství Karlovarsko na téma „Město a světlo“, která se opět uskutečnila v Kulturním centru Svoboda v Chebu. Ve 2. pololetí se uskutečnily všechny akce vzdělávání členů Komory. Celkem bylo uspořádáno 5 akcí, kterých se zúčastnilo 104 členů ČKAIT a dalších 100 účastníků z řad nečlenů ČKAIT.

Pro rok 2022 bylo stanoveno – Plnit i v roce 2022 úkoly vyplývající ze smlouvy s HZS ČR Karlovarského kraje. Pokračovat ve spolupráci s vedením Karlovarského kraje a s vedením Města Karlovy Vary. Zajišťovat pravidelně 1 x měsíčně (s výjimkou prázdnin) seminář v okruhu B systému celoživotního vzdělávání pro členy ČKAIT. Do systému celoživotního vzdělávání zařadit i 26. ročník konference Městské inženýrství Karlovarsko 2022 téma „Město a průmysl“, podílet se na přípravě 24. ročníku Soutěže studentů 3. ročníků středních odborných škol. Podílet se na přípravě a průběhu soutěže „Stavby Karlovarského kraje 2022“ ve spolupráci s partnerskými organizacemi SIA – Krajské rady výstavby Karlovarského kraje. Garantem soutěže je RSS Karlovy Vary. Podílet se na výběru místa a přípravě 27. ročníku tradičního Adventního setkání konaného 2. prosince 2022 na zámku ve Štědré. Vystoupí zde zpívající právník JUDr. Ivo Jahelka.

Podílet se na přípravě slavnostního večera s vyhlášením ceny 21. ročníku soutěže Stavby Karlovarského kraje 2022, vítězů Soutěže středních průmyslových škol českého severozápadu, projektanta a stavbyvedoucího roku 2022 a Osobnosti stavitelství Karlovarského kraje pro rok 2022, vše ve spolupráci s RSS a OP ČSSI.

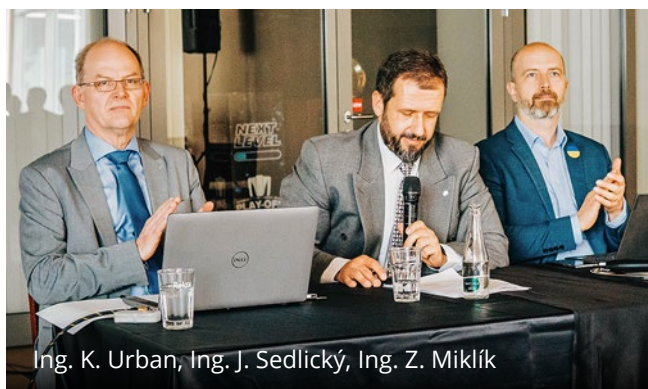
Z diskuze a vystoupení hostů – Ing. Anna Vlášková oficiálně vyhlásila 21. ročník soutěže Stavby Karlovarského kraje a dále informovala, že v rámci Dnů stavitelství a architektury Karlovarského kraje se uskuteční slavnostní večer dne 16. června 2022, kde budou vyhlášeni vítězové a předána ocenění. PaedDr. Zdeněk Hrdina z kadaňské průmyslovky ocenil spolupráci s OK ČKAIT Karlovy Vary i organizování soutěže SPŠS českého severozápadu. Ing. Josef Janů z krajského stavebního úřadu kladně zhodnotil pořádané webináře, navrhl zavést streaming, tzn. umožnit účast projektanta na stavebních řízeních a informovat ho o jejich průběhu. Ing. Jiří Kovařík upozornil na nejednotnou interpretaci stavebního zákona na stavebních úřadech. Ing. Michal Odvody pochválil zlepšení spolupráce ČKAIT a ČKA.

Z usnesení valné hromady – Valná hromada uložila delegaci podpořit hlavní úkoly činnosti ČKAIT a schválení rozpočtu na rok 2022 v duchu zásad přednesených na této VH a výboru oblasti zajistit navržený plán činností na tento rok. Nakonec VH zmocnila předsedu oblasti k nominaci zvolených náhradníků Shromáždění delegátů za delegáty zvolené na dnešní valné hromadě, v případě, že se shromáždění delegátů nebudou moci zúčastnit. Pro usnesení valné hromady hlasovalo 45 delegátů, nikdo nebyl proti, ani se nezdržel hlasování. Na závěr v průběhu rautu proběhla neformální diskuze účastníků valné hromady s hosty i vedením Komory.

Ing. Svatopluk Zídek
předseda oblasti Karlovy Vary

Liberec

Valná hromada Liberecké oblasti ČKAIT se konala 6. dubna 2022 v Home Credit Areny. 53 autorizovaných osob, tj. 5,1 % z 1038 řádných členů oblasti, zvolilo 6 delegátů SD ČKAIT.

Ing. K. Urban, Ing. J. Sedlický, Ing. Z. Miklík

Valná hromada vzala na vědomí informaci místopředsedy ČKAIT Ing. Patera o činnosti Komory v roce 2021 a výhledu na další rok, zprávu Dozorčí rady ČKAIT přednesenou jejím členem Tomášem Brixem a zprávu Ing. Radka Hnízdila, ředitele Kanceláře ČKAIT.

Výbor oblasti dostal za úkol zajistit plnění schváleného plánu činností pro rok 2022 a projednat na následující schůzi témata diskutovaných příspěvků. Předseda výboru oblasti byl zmocněn k případnému výběru náhradníka za omluveného delegáta na SD 2022.

Čestnými hosty byli: Ing. Jaroslav Urban – stavební úřad Liberec, Ing. Jindřich Pater – místopředseda ČKAIT, Marie Báčová – poradkyně předsedy ČKAIT, Mgr. Radek Cíkl – SPŠ stavební v Liberci, Ing. Zbyněk Miklík – náměstek pro finance Krajského úřadu Libereckého kraje, Ing. Martin Matzner – Svaz podnikatelů ve stavebnictví, Ing. Petra Bartoníčková a Mgr. Jakub Doležal – GrECO.

Z vystoupení hostů – Ing. Zbyněk Miklík vyzvedl spolupráci s investory a Svazem podnikatelů ve stavebnictví – pomoc při realizaci staveb formou dotací a spolupráce při vyhlášení Stavby roku Libereckého kraje.

Dozorčí rada eviduje tři stížnosti. Při kontrole deníků autorizovaných osob byla nejčastější chybou identifikace investorů. Autorizované osoby byly upozorněny, že by si měly dát pozor na vydávání posudků a vyjádření i na půjčování a zneužívání autorizačních razítek.

Na zvláštní ocenění byli navrženi (dle umístění): Ing. Zdeněk Koch, Ing. V. Bureš a Ing. Bohumil Pech. Zástupce pojišťovny GrECO seznámil členy s pojistnými podmínkami pro rok 2022 a upozornil v souvislosti s kauzou Česká Třebová, že je potřeba pojistné události řešit včas a využít pojistného při provádění větších zakázek. Dále nabídl produkty pojišťovny DaS se slevou až 50 %.

Ing. K. Vitouš upozornil na problém bezplatné dostupnosti norem – Ing. Pater odpověděl, že v případě, že jsou v zákoně citovány jako závazné, musí ministerstvo, které tento zákon vydalo, umožnit k normám bezplatný přístup. Ing. J. Urban vznesl připomínku k pokutám projektantů i stavbyvedoucích a informoval o novém územním plánu města Liberec ve vztahu k chráněným budovám. Nakonec upozornil na nové povinnosti při vedení stavebních deníků.

Ing. Karel Urban
předseda oblasti Liberec

Olomouc

Valná hromada Olomoucké oblasti ČKAIT se konala 15. března 2022 v kongresovém centru CLARION. 83 autorizovaných osob, tj. 5,3 % z 1574 řádných členů oblasti, zvolilo 10 delegátů SD 2022.

Ing. J. Kožušniček

Valná hromada schválila zprávu o činnosti výboru oblasti a oblastní kanceláře Komory za rok 2021 a plán činnosti na rok 2022, zprávu dozorčí rady o kontrole činnosti oblastní kanceláře ČKAIT v roce 2021 a výsledky voleb dle Zápisu mandátní a volební komise. Vzala na vědomí zprávu o výsledcích hospodaření

oblastní kanceláře za rok 2021 a návrh hospodaření Komory na rok 2023, který bude předložen Shromáždění delegátů.

Valná hromada zmocnila předsedu oblasti, aby za zvolené delegáty, kteří se nebudou moci zúčastnit jednání z objektivních důvodů, určil účastníky ze zvolených náhradníků, dle potřeby bez ohledu na pořadí volby. Nakonec valná hromada uložila delegátům oblasti Olomouc, aby na Shromáždění delegátů 2022 podpořili hlavní úkoly činnosti ČKAIT a návrh rozpočtu na rok 2022, který nebude počítat s nárůstem poplatků od autorizovaných osob. Výboru oblasti uložila připravovat 10. ročník soutěže Stavba roku Olomouckého kraje a podílet se na něm, pokračovat ve spolupráci s partnerskými organizacemi, sledovat naplňování Strategického plánu 2020–2023 a vyhodnotit závěry dnešní diskuze a zahrnout je do plánu tohoto roku.

Ing. Jiří Kožušniček
předseda oblasti Olomouc

Ostrava

Valná hromada Ostravské oblasti ČKAIT se konala 25.4.2022 v Domě kultury. 96 autorizovaných osob, tj. 3,3 % z 2 886 řádných členů, zvolilo 18 delegátů SD 2022.

Ing. P. Dospiva, Ph.D.

Zprávu o činnosti oblasti Ostrava za rok 2021 a plán na rok 2022 přednesl Ing. Petr Dospiva, Ph.D. Velká pozornost byla věnována celoživotnímu vzdělávání. Celkem se uskutečnilo 6 akcí s celkovým počtem cca 1100 účastníků. Oblast Ostrava patří ke spolupořadatelům soutěže Stavba Moravskoslezského kraje. Byla oceněna spolupráce s vysokými a středními školami, spolupráce s Krajským úřadem a Statutárním městem Ostrava. Byla zmíněna aktivní spolupráce s partnerskými organizacemi v Katovicích a Krakově. Předseda oblasti Ing. Petr Dospiva poděkoval svému předchůdci Ing. Svatoplukovi Bijokovi i tajemnici oblastní kanceláře Jaroslavě Jarcovjáčkové.

Vystoupení hostů – Ing. Robert Špalek přítomným podal informace o aktuální situaci v komoře, o jednání představitelů ČKAIT se zástupci ministerstev a legislativních orgánů. Informoval o odložení účinnosti nového stavebního zákona a procesu připomínkování novely nového stavebního zákona, vyhlášky o technických požadavcích na výstavbu, stavu prací na vyhlášece o dokumentaci staveb. Dále podal základní ekonomické informace o hospodaření Komory a seznámil přítomné s prioritami Komory a informoval o rozšíření tiskového oddělení Komory se současným oceněním jejich práce. Ing. Radek Hnízdil, Ph.D. informoval o digitálním deníku autorizované osoby a elektronickém autorizačním razítku.

Nově ustanovená děkanka Fakulty stavební VŠB-TU Ostrava prof. Ing. Martina Peřínková, Ph.D., ve svém vystoupení poděkovala za dosavadní spolupráci oblastní kanceláře s fakultou.

Plzeň

Valná hromada Plzeňské oblasti ČKAIT se konala 28. února 2022 v Měšťanské besedě. 82 autorizovaných osob, tj. 4,9 % z 1657 řádných členů oblasti, zvolilo 10 delegátů SD 2022.

Ing. R. Špalek a hejtman PK R. Špoták

Děkan Fakulty bezpečnostního inženýrství VŠB-TU Ostrava doc. Ing. Pokorný Jiří, Ph.D., MPA se zaměřil na podporu vzdělávání v rámci kategorizace staveb v oblasti požární ochrany. Vedoucí odboru ÚP a SŘ Krajského úřadu MSK Ing.arch. Beata Vinklárková, Ph.D. se věnovala úzké spolupráci s oblastní kanceláří. O funkci Městského ateliéru prostorového plánování a architektury (MAPPa) hovořil ředitel Ing. arch. Ondřej Vysloužil. Inspektor BOZP Ing. Jiří Grochal ze Státního úřadu inspekce práce seznámil přítomné s činností Okresního inspektorátu práce ve vztahu ke stavebnictví a s problémovými okruhy pracovních úrazů a jejich statistiku za uplynulé období roku 2021. Ing. Pavel Ševčík ze Svazu podnikatelů ve stavebnictví mluvil o nárůstu cen a informoval přítomné o probíhajícím 16. ročníku soutěže Stavba Moravskoslezského kraje. S problematikou Komory soudních znalců ČR, sekce Stavebnictví severní Morava a jejich spolupráci s oblastní kanceláří ČKAIT a Ekonomickou fakultou VŠB-TU Ostrava vystoupil předseda sekce Ing. Vladimír Kulil, Ph.D. Posledními v bloku Vystoupení hostů byli pojišťovací makléři Mgr. Jakub Doležel a Ing. Petra Bartoníčková. Ing. Vlastimil Šmiřák kritizoval z pohledu projektanta postoj Hasičského záchranného sboru ve věci vydávání závazných stanovisek.

Usnesení valné hromady – Valná hromada uložila výboru oblasti zajištění plnění plánu činnosti na rok 2022, a to zejména:

- spolupracovat s úřady státní správy a samosprávy,
- udržovat a rozvíjet spolupráci s ostravskými vysokými školami,
- rozvíjet celoživotní vzdělávání a zvyšování odborných znalostí členů ČKAIT ve spolupráci s dalšími organizacemi,
- zajišťovat odborné poradenství pro členy oblasti,
- odborně zasahovat do tvorby zákonů a vyhlášek,
- nadále vyřizovat žádosti o získání autorizace,
- rozvíjet spolupráci s Městským ateliérem prostorového plánování a architektury (MAPPa Ostrava),
- rozvíjet spolupráci s polskými komorami v Katovicích a Krakově.

Ing. Renata Zdařilová, Ph.D.
členka výboru oblasti Ostrava

Na valnou hromadu byli pozváni zástupci veřejných orgánů Plzeňského kraje, zástupci města Plzně včetně primátora města a vedoucích pracovníků úřadů Magistrátu dotčených stavební činností, zástupci Obce architektů, Střední průmyslové školy stavební a Západočeské univerzity a další hosté z řad odborné veřejnosti.

Výbor konstatoval, že úkoly a náměty přijaté na minulé valné hromadě jsou splněny. V rámci celoživotního vzdělávání oblast uspořádala 9 webinářů, 2 semináře, 1 prezentaci odborných

fírem a 1 konferenci. Oblastní kancelář je opět zastoupena v sedmičlenné porotě soutěže Stavba roku Plzeňského kraje. Zástupkyní je Ing. Jaromíra Šklublová a letos bude probíhat 20. ročník soutěže. Komora spolupracuje se Střední průmyslovou školou stavební v Plzni a naši členové působí i na Západočeské univerzitě v Plzni, kde na Katedře mechaniky již 16. rokem probíhá výuka čtyřletého bakalářského studia Stavební inženýrství a navazujícího magisterského studia – nového magisterského oboru s názvem Moderní budovy; výuky se účastní kolegové Vejvara, Hejduk a Vachulka.

Členové oblasti se podíleli na řešení aktuálních problémů staveb na žádost státních orgánů a stavebních úřadů. Jedná se o stavby, zásahy hasičského požárního sboru při požárech a haváriích staveb a odborné konzultace s pracovníky stavebních úřadů. Oblast se aktivně podílela na připomínkování návrhu nového stavebního zákona. Poděkování za podnětné připomínky k návrhu textu zákona patří všem členům výboru, zejména Ing. Špalkovi, Ing. Budínovi, Ing. Sýkorovi a Ing. Burešovi.

Ústí nad Labem

Valná hromada Ústecké oblasti ČKAIT se konala dne 29. března 2022 na Hradě Litoměřice. Účastnilo se jí 76 členů, tj. 4,2% ze 1787 řádných členů oblasti. Hlasovalo 53 členů, kteří zvolili 11 delegátů SD 2022.

Ing. Mandík přednesl zprávu o činnosti výboru oblasti a oblastní kanceláře za minulý rok a plán činnosti na tento rok. V loňském roce oblast zorganizovala 11 webinářů, 1 seminář a 3 exkurze s účastí 2411 autorizovaných osob, na 1. pololetí 2022 je připraveno 6 webinářů a 4 semináře, v plánu jsou 2 exkurze.

Z vystoupení hostů – Mezi přítomnými hosty byli Mgr. Ladislav Chlupáč, starosta města Litoměřic a senátor, Ing. Venuše Brunclíková, MBA, vedoucí odboru územního plánování Litoměřic a členka výboru oblasti, Ing. Tomáš Trávníček ze stavebního úřadu Žatec, Ing. Kateřina Todtová ze stavebního úřadu Louny, Ing. Marek Jírovský, člen DR ČKAIT, Ing. Jiří Zima, předseda oblastní pobočky českého svazu stavebních inženýrů Ústí n. L. a člen výboru oblasti, Ing. Petra Bartoníčková a Mgr. Jakub Doležel ze společnosti GrECo, PaedDr. Zdeněk Hrdina, ředitel SPŠS a OA Kadaň. Z představitelů ČKAIT se účastnili: Ing. Robert Špalek, předseda ČKAIT, Ing. Radek Hnízdil, ředitel Kanceláře Praha, Marie Báčová, Ph.D., poradkyně pana předsedy, Mgr. Soňa Rafajová, tiskové oddělení SVI ČKAIT, Ing. Dominika Mandíková, vedoucí Střediska vzdělávání a informací ČKAIT. Mgr. Ladislav

Úkoly, na něž se výbor bude v tomto roce soustředit, jsou: připomínkování nového stavebního zákona, návrhy k vytvoření jednotných a obsahově soustředěných podzákoných předpisů pro obecné a technické požadavky na stavby, snižování energetické náročnosti staveb, úpravy pro udržitelný rozvoj, hospodaření s vodou a související stavební řešení, seznamování s vhodnou formou elektronizace stavebních řízení a přípravy na její zavádění a příprava na zavádění metody BIM u stavebních objektů.

Z Usnesení valné hromady v Plzni – Valná hromada schválila zprávu o činnosti výboru a plán činnosti výboru a oblastní kanceláře na rok 2022, dále vzala na vědomí zprávu Dozorčí rady o činnosti oblasti, informace předsedy o hlavních úkolech Komory na rok 2022. Delegátům a jejich případným náhradníkům uložila podpořit hlavní úkoly ČKAIT. Výbor oblasti byl pověřen případným doplněním náhradníků.

Ing. Luděk Vejvara, Ph.D.
předseda oblasti Plzeň

Chlupáč seznámil přítomné s historií Litoměřického hradu včetně rekonstrukcí a současného provozu hradu. Ing. Marek Jírovský informoval o činnosti dozorčí Rady ČKAIT za rok 2021.

Ing. Robert Špalek informoval o hlavních úkolech a činnostech ČKAIT v roce 2021 a výhledu na rok 2022. Poděkoval předsedovi oblasti za činnost v oblasti a pro Komoru. Dále informoval o činnostech Komory. Připravuje se vyhlášení výsledků dalšího ročníku Cena inženýrské komory, do níž se letos přihlásilo 28 staveb. U příležitosti 30 let ČKAIT se připravují oslavy a akce, které mají pomoci zviditelnění profese a mimořádných osobností. Ing. Špalek dále vyzval zájemce – stavbyvedoucí k přihlášení do nového Aktivu ČKAIT pro realizaci staveb. Informoval o jednání s premiérem dr. Fialou, který projevil velmi vstřícný přístup. ČKAIT v rámci připomínek k novele nového stavebního zákona trvá na existenci jednoho stavebnětechnického předpisu a argumentuje proti zavedení více technických předpisů, které by mohla vydávat další města. Připomenul existenci pojištění členů Komory (viz pozdější vystoupení zástupců společnosti GrECo) a spolupráci s ČKA, která se podstatně zlepšila. Dále připomenul udělování záštity ze strany ČKAIT na různé odborné akce.

Z usnesení valné hromady – Valná hromada uložila delegátům na Shromáždění delegátů podpořit hlavní úkoly činnosti ČKAIT, se kterými byli seznámeni. Zmocnila předsedu oblasti vyslat na SD jako náhradníka zvoleného zástupce oblasti bez rozlišení pořadí dle obdržených hlasů. Dále uložila výboru, aby zajistil plán činnosti pro rok 2022, zejména v oblasti celoživotního vzdělávání, vyhodnotil závěry valné hromady a trvale se zabýval diskuzními náměty.

Ing. Martin Mandík
předseda oblasti Ústí n. Labem

Zlín

Valná hromada zlínské oblasti ČKAIT proběhla 8. března 2022 v hotelu Baltaci Atrium v Lešetíně. 67 členů, tj. 4,6 % z 1458 řádných členů oblasti, zvolilo 9 delegátů SD 2022.

Senátor Čunek diskutuje s účastníky VH

Valná hromada schválila zprávu o činnosti výboru oblasti a oblastní kanceláře za rok 2021, plán činnosti výboru na rok 2022 a výsledky voleb delegátů a jejich náhradníků na Shromáždění delegátů ČKAIT, které se bude konat v Praze dne 24. 9. 2022.

Valná hromada vzala na vědomí informaci předsedy ČKAIT a zprávu dozorcí rady ČKAIT. Zmocnila předsedu výboru oblasti, aby za zvolené delegáty, kteří se nebudou moci zúčastnit, určil ze zvolených náhradníků účastníky dle potřeby bez ohledu na pořadí volby.

Valná hromada uložila delegátům oblasti Zlín podpořit schválení hlavních úkolů činnosti Komory na rok 2022, podpořit schválení rozpočtu Komory na rok 2022, tlumočit návrh člena oblasti Zlín na možnost novelizace zákona č. 360/1992 §13 odst. 3, aby byla možná další varianta opatření dokumentů nekvalifikovaným

elektronickým podpisem. Dále uložila členům výboru oblasti, aby zajistili plnění plánu činnosti pro rok 2022 a vyhodnotili závěry z diskuze.

Zpráva o činnosti oblasti – V loňském roce bylo v naší oblasti zkontrolováno 32 deníků autorizovaných osob, 8 z nich využilo možnost vést deník v elektronické podobě. V posledním roce byly řešeny 3 stížnosti na autorizovanou osobu.

V minulém roce oblast spolupracovala s Krajským úřadem Zlínského kraje, Stavebním úřadem a oddělením prostorového plánování Magistrátu města Zlína a dalšími stavebními úřady Zlínského kraje, s Vysokým učením technickým v Brně, fakultou stavební a se středními odbornými školami ve Zlínském kraji – Zlín, Uherské hradiště a Valašské Meziříčí. V rámci soutěže Stavba roku Zlínského kraje byly posuzovány studentské odborné práce. V loňském roce bohužel došlo k přerušení kontaktu naší kanceláře s regionální sekci SKSI v Trnavě, ale letos se nám kontakt se slovenskými kolegy opět podařilo obnovit a doufáme, že budeme mít příležitost je uvítat ve Zlíně. Dále jsme se účastnili „Setkání představitelů stavebních firem s hejtmánem Zlínského kraje Ing. Radimem Holišem“, kde se projednávaly pozice investorů a dodavatelů v době turbulentního nárůstu cen stavebních materiálů i vývoj učňovského školství ve Zlínském kraji.

Do soutěže Cena inženýrské komory bylo z naší oblasti přihlášeno 9 staveb a 43 staveb splnilo podmínky účasti v 19. ročníku soutěže Stavba roku Zlínského kraje.

Ing. Rostislav Bajza
předseda oblasti Zlín

Setkání s představiteli české vlády

Mezi tématy jednání premiéra Petra Fialy a dalších členů vlády s představiteli profesních komor, které se uskutečnilo ve čtvrtek 2. června 2022 ve Strakově akademii, byly příprava nových zákonů, ale třeba i přípravy blížícího se českého předsednictví v Radě Evropské unie. Prvního setkání zástupců současné vlády s představiteli českých profesních komor se kromě předsedy vlády zúčastnili i 1. místopředseda vlády

a ministr vnitra Vít Rakušan, ministr financí Zbyněk Stanjura, ministr spravedlnosti Pavel Blažek, ministr pro legislativu Michal Šalomoun a ministr pro evropské záležitosti Mikuláš Bek.

„S profesními komorami jsme se bavili o dopadech války na Ukrajině na jejich obory, ale také o legislativě, s jejíž přípravou vládě tyto komory nabídly svou pomoc, což oceňujeme, protože kvalita legislativy je zásadní pro její naplňování. Diskutovali jsme také o problémech v oblasti znalců,“ shrnul průběh jednání premiér Petr Fiala.

„Soud by si měl přizvat jen takového znalce, který má autorizaci podle oboru, který posuzuje. U větších havárií by bylo vhodné, aby ustavil tým odborníků nebo znalecký ústav. Je absurdní, když se k havárii Trojské lávky vyjadřuje jako znalec někdo, kdo nejenže nikdy nevyprojektoval žádný most, ale ani nemá dopovídající autorizaci,“ uvedl Ing. Robert Špalek předseda ČKAIT a upozornil vládu ČR také na problém klesajícího počtu studentů technických oborů.

Ing. Radek Hnízdil, Ph.D.
ředitel Kanceláře ČKAIT

Významná životní jubilea

85 let – Ing. Michael Trnka, CSc. (*27. 4. 1937) – odborník na ocelové konstrukce

Vystudoval Praze, nejprve Gymnázium Jana Nerudy a poté Fakultu inženýrského stavitelství při ČVUT. Kandidátskou práci na téma základů točivých strojů obhájil v roce 1977. Nejprve pracoval jako stavební technik u Železničního stavitelství Praha – SÚ Cheb, geometr a následně stavbyvedoucí na stavbě železničního mostu přes Otavu v Katovicích. Od roku 1963 pracoval v Energoprojektu Praha na projektových dokumentacích elektráren Vojany, Počerady, Ledvice II B či tepláren Mariánské Lázně a Krnov. V podniku Škoda DIZ Praha navrhoval od roku 1968 ocelové konstrukce a od roku 1986 byl vedoucím stavebního oddělení. V podniku Škoda Praha projektoval ocelové konstrukce elektrárny Guddu v Pákistánu, Mashad v Íránu, Skikda v Alžírsku, Soma v Turecku, Kafr el Oawar v Egyptě, Shen-Tou v Číně nebo cukrovaru Karun

v Íránu. Podílel se na návrhu střechy historické budovy Národního divadla nebo na zastřešení tribun stadionu Slavia. Jako pedagog působil na katedře ocelových konstrukcí Fakulty stavební ČVUT v Praze (1967–1971), od roku 1978 spolupracoval s Kloknerovým ústavem ČVUT na řešení řady výzkumných úkolů. Byl členem mnoha odborných komisí, včetně státních zkušebních komisí FSv ČVUT či vědecké rady Ústavu teoretické a aplikované mechaniky AV ČR. Má za sebou bohatou publikační činnost. Michael Trnka byl členem představenstva a poté stavovského soudu, více než dvacet let působil jako předseda oblasti Praha a Středočeský kraj. Je předsedou redakční rady časopisu Stavebnictví od jeho vzniku, tj. od roku 2007. Přejeme Michaelu Trnkovi vše nejlepší k jeho jubileu, hodně zdraví do dalších let.

Ing. Ladislav Bukovský
předseda oblasti ČKAIT Praha a Středočeský kraj

85 let – Ing. Petr Kuneš, CSc. (*14. 7. 1937) – odborník na keramzitové obvodové pláště

Po skončení základní školy nesměl z kádrových důvodů na studia, proto se nejprve vyučil zedníkem. V roce 1958 nebyl, opět z kádrových důvodů, přijat na vysokou školu a dostal umístěnku do vývojového oddělení Pozemních staveb Karlovy Vary (dále jen PS). O rok později mohl studovat při zaměstnání na Fakultě stavební ČVUT v Praze. Hlavním úkolem PS byla výstavba panelových sídlišť a výroba keramzitu. Specifikem karlovarské varianty konstrukčního systému T 06 B bylo ve své době využívání keramzitu pro obvodový plášť. Keramzit jako stavební materiál se stal Petrovým osudem a i tématem jeho vědecké práce. V roce 1991 došlo k rozdělení a privatizaci PS. Podnik ve Vintířově, který vyráběl keramzit, získala přímým prodejem do stoprocentního vlastnictví firma Lias-Franken Leichtbaustoffe GmbH & Co. KG a založila

samostatný podnik Lias Vintířov. Nový majitel vybral dva české jednatele, a sice technického ředitele Ing. Petra Kuneše a obchodního ředitele Ing. Rudolfa Borýska. Z technicky zaostalé výroby se po několika letech stal jeden z nejmodernějších komplexů celého koncernu Lias a značka Liapor se stala představitelem lehčeného keramického kameniva do betonu nejen v ČR. Po odchodu do důchodu pracoval Petr Kuneš několik let jako samostatný podnikatel na rozšíření technologie výroby keramzitu zejména v postsovětských republikách. V současné době je místopředsedou OP ČSSI v Karlových Varech. Je i aktivním členem oblasti ČKAIT Karlovy Vary. Získal čestný titul Osobnost stavitelství Karlovarského kraje roku 2015. Milý Petře, přeji ti hlavně hodně zdraví a věřím, že se v obou inženýrských organizacích budeme ještě dlouho setkávat.

Ing. Svatopluk Zídek
předseda oblasti Karlovy Vary

80 let – Ing. Miroslav Krössl (*16.7.1942) – stavbyvedoucí a dopravní inženýr

Po studiu na Střední průmyslové škole zeměměřičské nastoupil na Fakultu stavební ČVUT v Praze na obor Konstrukce a dopravní stavby. Poté v roce 1965 nastoupil u Staveb silnic a železnic n. p. Praha, stavební správa 6 v Karlových Varech. V roce 1968 započal práci na největší stavbě závodu „Přeložka silnice I/6 u Lokte“ jako úsekový stavbyvedoucí. V roce 1974 se stal stavbyvedoucí na stavbě první čtyřpruhové silnice na Karlovarsku „Silnice I/13 Karlovy Vary – Ostrov“. Po jejím uvedení do provozu v roce 1978 přešel do Technické skupiny Odštěpného závodu 6 Staveb silnic a železnic v Karlových Varech, kde pracoval na přípravě významných staveb karlovarského závodu, například na souboru staveb obchvatu Postoloprť, silnice I/13 Klášterec nad Ohří – Pernštejn a dalších. V roce 1981 byl jmenován technickým náměstkem Odštěpného

závodu 6 Karlovy Vary Staveb silnic a železnic a v této funkci pracoval až do odchodu do důchodu v roce 2005. V rámci profesního růstu se po získání autorizace v oboru dopravní stavby stal členem ČKAIT v oblasti Karlovy Vary, s jejímž vedením velmi úzce spolupracoval a spolupracuje dodnes. Účinkuje, kromě jiného, jako člen poroty soutěže Stavby Karlovarského kraje. V letech 2009–2015 vedl oblastní pobočku ČSSI v Karlových Varech ve funkci předsedy. Dne 3. února 2016 za tuto obětavou práci získal Čestný odznak ČSSI. Během své pracovní kariéry vychoval dva syny, kteří kráčí v jeho slépějích ve stavebnictví. Mezi největší koníčky Mirka Krössla patří bezesporu cestování, kterému se věnuje stále. Do dalších cest i do dalšího života přeji nejen svým jménem Mirkovi hodně zdraví.

Ing. Pavel Pospíšil
člen výboru oblasti Karlovy Vary

Nový elektronický vzdělávací portál eduK obsahuje v současné době dva typy vzdělávání

- kurzy zakončené testem (akreditovány v rámci ČŽV – 1 bod).
- záznamy webinářů (neakreditovány v rámci ČŽV, také v zabezpečené části webu)

Aktuální kurzy:

- Obytné a pěší zóny z pohledu DI PČR (K-21-04-003)
- Navrhování betonových konstrukcí – Eurokód 2 (K-21-02-001)
- Ocelové konstrukce – Eurokód 3 (K-21-03-002)

Více v článku na straně 5.

CENA KARLA HUBÁČKA – IGI VRATISLAVICE

